

provinsje fryslân
provincie fryslân

Streektaalatlas 2022

Streektalen in beeld

TUSSEN DE DIKEN RUST DE SEE

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Foaropwurd.....	3
Methodiek/achtergrond	4
Uitkomsten steektaalonderzoek	5
Aangesproken worden in de streektaal.....	5
Het kunnen spreken van de spreektaal.....	7
Gebruik van de streektaal in het dagelijks leven	10
Gebruik van de streektaal binnen het gezin	15
Gebruik van de streektaal naar opvoeding en plaats van opgroeien	18
Het kunnen schrijven van de streektaal	20
Belang van de streektaal	22
Behoefte aan meer streektaal en ondersteuning van de taal	23
Behoefte aan streektaal op de peuterspeelzaal en in basisonderwijs	26
Behoefte aan meer streektaal in de openbare ruimte	27
Kort samengevat.....	29
Bijlage 1: Uitkomsten in kaartbeeld	31
Bijlage 2: Uitkomsten in tabel per streektaal	39

Voorwoord

Elke taal telt in onze provincie. Niet alleen het Fries, maar ook het Bildts, het Stellingwerfs, het Hylpers, het Stadsfries en de streektalen die worden gesproken op onze prachtige eilanden. Voor u ligt de streektaalatlas 2022 van Fryslân. De streektaalatlas geeft een overzicht van de laatste stand van zaken van de streektalen in Fryslân. Het geeft bijvoorbeeld antwoord op vragen als hoeveel de streektalen in het dagelijks leven worden gebruikt en in welke situaties, hoe het staat met de taalvaardigheid van de inwoners van de streektalengebieden en op welke terreinen behoefte is aan extra ondersteuning. Met de uitkomsten kunnen de streektaalorganisaties in ons provincie, de gemeenten en de provincie Fryslân zelf aan de slag.

De atlas is de uitkomst van een grootschalig onderzoek dat de provincie in het najaar van 2022 heeft uitgevoerd onder de inwoners van de streektaalgebieden van Fryslân. Er zijn enquêtes verstuurd naar een kleine 20.000 willekeurige huishoudens in die streektaalgebieden. Gevraagd is de online vragenlijst in te vullen of de meegestuurde papieren vragenlijst in te vullen en terug te sturen. Tevens is de vragenlijst actief verspreid via sociale mediakanalen en heeft er een oproep tot medewerking gestaan in diverse lokale kranten.

De atlas bevat een algemene weergave van uitkomsten, een reeks uitkomsten in de vorm van kaartbeelden en een tabellenbijlage per streektaal. De streektaalatlas is te vinden op de website van de Provincie Fryslân: www.fryslan.frl/cijfers-kaarten. U mag naar eigen inzicht de gegevens en het kaartmateriaal gebruiken, mits u melding maakt van de bron 'Provincie Fryslân, streektaalatlas 2022'. Voor meer informatie kunt u contact op te nemen via onderzoek@fryslan.frl. Provincie Fryslân Postbus 20120 8900 HM Leeuwarden.

Foaropwurd

Alle talen telle yn ús provinsje. Net allinnich it Frysk, mar ek it Biltsk, it Stellingwerfsk, it Hylpersk, it Stedsfrysk en de streektalen dy't op ús prachtige eilannen praat wurde. Foar jo leit de streektaalatlas 2022 fan Fryslân. De streektaalatlas jout in oersjoch fan de lêste stân fan saken fan de streektalen yn Fryslân. It jout bygelyks antwurd op fragen as hoefolle oft de streektalen yn it deistich libben brûkt wurde en yn hokker situaasjes, hoe't it stiet mei de taalfeardigens fan de ynwenners fan de streektaalgebieten en op hokker terreinen ferlet fan ekstra stipe is. Mei de útkomsten kinne de streektaalorganisaasjes yn ús provinsje, de gemeenten en de provinsje Fryslân sels oan de slach.

De atlas is de útkomst fan in grutskalich ûndersyk dat de provinsje yn de hjerst fan 2022 ûnder de ynwenners fan de streektaalgebieten fan Fryslân útfierd hat. Der binne enkêtes nei in lytse 20.000 húshâldens (aselekt keazen) yn dy streektaalgebieten ferstjoerd. Frege is om de online fragelist yn te foljen of de meistjoerde papieren fragelist yn te foljen en werom te stjoeren. Boppedat is de fragelist aktyf ferspraat fia sosjale mediakanalen en hat der in oprop om mei te wurkjen yn ferskate lokale kranten stien.

De atlas befettet in algemiene werjefte fan útkomsten, in rige útkomsten yn de foarm fan kaartbylden en de streektaal in taheakke mei tabellen. De streektaalatlas is te finen op de webside fan de Provinsje Fryslân: www.fryslan.frl/cijfers-kaarten. Jo meie nei eigen ynsjoch de gegevens en it kaartmateriaal brûke, mits jo melding meitsje fan de boarne 'Provinsje Fryslân, streektaalatlas 2022'. Foar mear ynformaasje kinne jo kontakt opnimme fia onderzoek@fryslan.frl Provinsje Fryslân Postbus 20120 8900 HM Ljouwert.

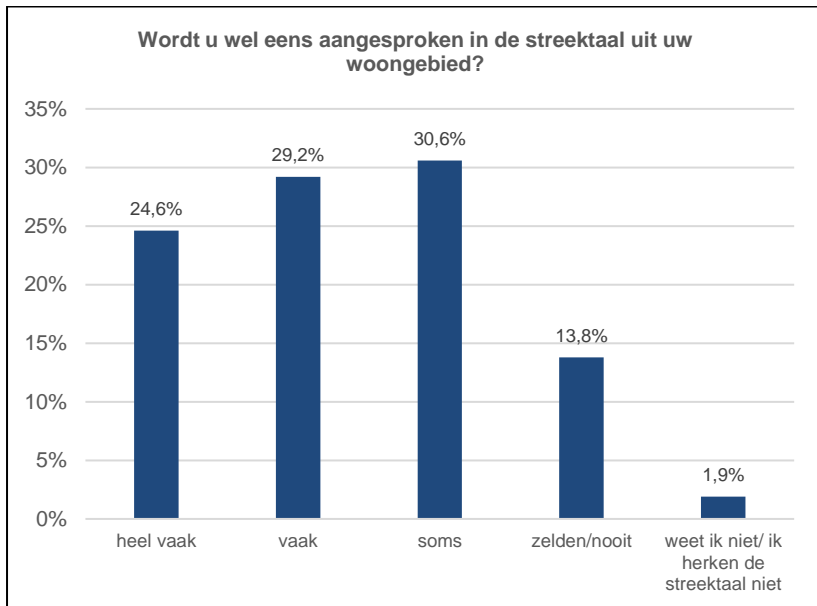
Methodiek/achtergrond

- Inwoners zijn zowel a-select aangeschreven als benaderd via social media en huis-aan-huisbladen. Er zijn een kleine 20.000 huishoudens in de streektaalgebieden aangeschreven. Hiervan hebben bijna 4.000 inwoners gehoor gegeven aan de oproep mee te werken aan het onderzoek, goed voor een kleine 20%. Via de oproep op social media hebben een kleine 4.000 inwoners de vragenlijst ingevuld en 225 inwoners geven aan n.a.v. een advertentie in lokale huis-aan-huisbladen de vragenlijst te hebben ingevuld. Hierbij opgemerkt dat de campagne via social media eerder plaatsvond. In totaal hebben 8.172 inwoners de vragenlijst ingevuld.
- In de respons bleken jongeren iets onder- en ouderen wat oververtegenwoordigd te zijn. Om de uitkomsten representatief te laten zijn voor de inwoners van 15 jaar en ouder is weging toegepast op drie leeftijdsgroepen: 15 t/m 39, 40 t/m 64 en 65+.
- Het aantal respondenten in de streektaalgebieden Hindeloopen (173), Schiermonnikoog (122), Kollumerpomp (80) en Stavoren (212) is relatief wat lager. Deze gebieden tellen ook een kleiner aantal inwoners/huishoudens. Daarmee is de foutmarge en de onzekerheid voor deze gebieden iets groter. Desalniettemin zijn de uitkomsten voor deze gebieden voldoende richtinggevend. Bij enkele uitsplitsingen zijn enkele talen vanwege te weinig respondenten weggelaten.
- Terschelling kent een drietal streektalen (Aasters, Meslânzers en Westers). In de vragenlijst is vaak aangegeven dat deze alle drie van toepassing zijn. Om deze reden en ook gezien het aantal respondenten worden de uitkomsten van deze drie talen bij elkaar op geteld.
- Bij de uitkomsten dient in ogenschouw te worden genomen dat mensen die ‘meer’ met de streektaal hebben wellicht wat eerder de vragenlijst hebben ingevuld dan mensen die ‘minder’ met de streektaal hebben. Dit geldt zowel voor de traditionele a-selecte wijze van dataverzameling als via de nieuwe methodes via socialmediacampagnes en advertenties in huis-aan-huisbladen.

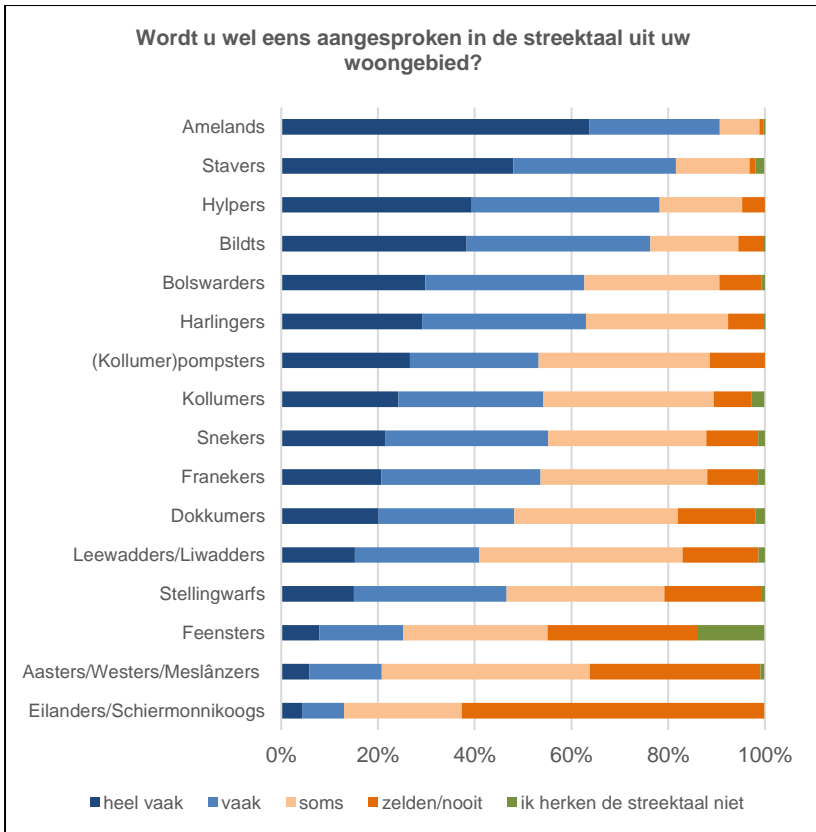
Uitkomsten steektaalonderzoek

Aangesproken worden in de streektaal

Inwoners uit de streektaalgebieden is gevraagd aan te geven in welke mate ze worden aangesproken in de streektaal.

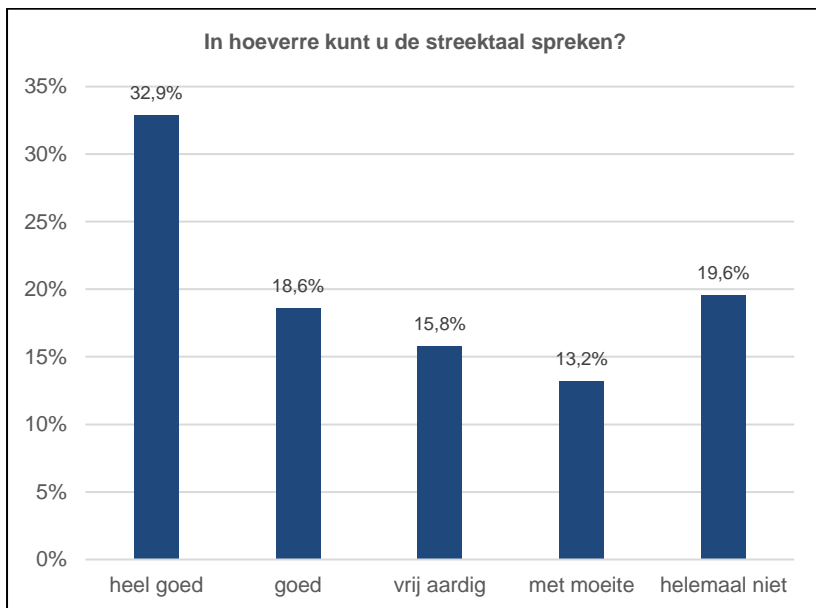
Ruim de helft van de respondenten geeft aan vaak of heel vaak in de streektaal te worden aangesproken. Bijna een derde zegt soms in de streektaal aangesproken te worden. Een kleine groep van 14% zegt zelden of nooit in de streektaal te worden aangesproken en een enkeling geeft aan de streektaal niet te herkennen.

De kans aangesproken te worden in een streektaal verschilt sterk per streektaalgebied. In de streektaalgebieden waar het Amelands, Stavers, Hylpers en Bildts wordt gesproken geven respondenten het vaakst aan in de streektaal te worden aangesproken. Op de eilanden Terschelling en Schiermonnikoog en in Heerenveen worden respondenten het minst vaak in de streektaal aangesproken. In Heerenveen geeft ruim een op de tien respondenten aan het Feensters niet te herkennen.

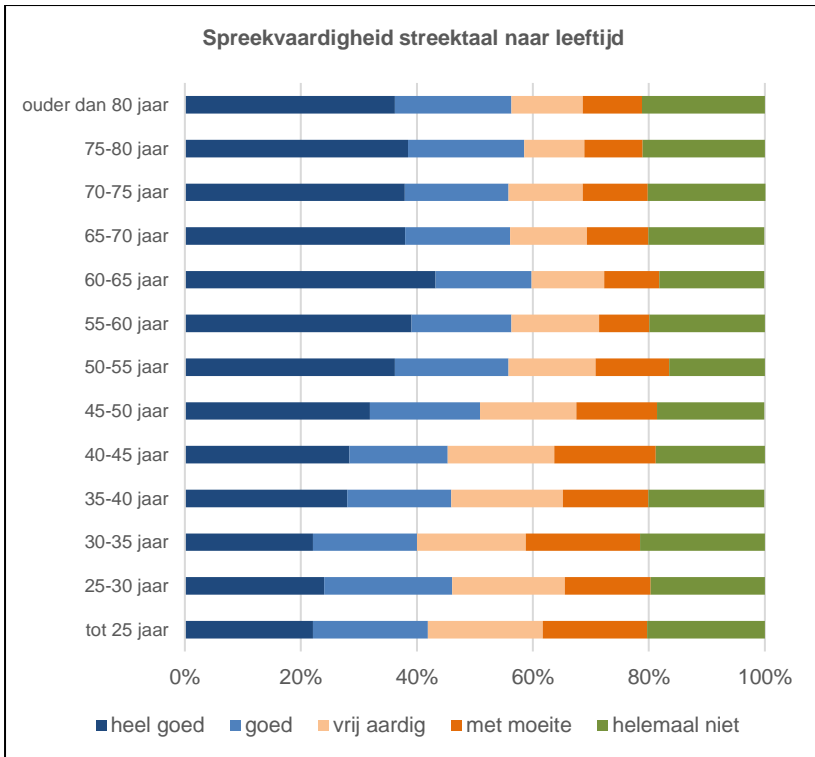
Het kunnen spreken van de spreektaal

Gevraagd is aan te geven in hoeverre respondenten de streektaal uit hun woongebied kunnen spreken.

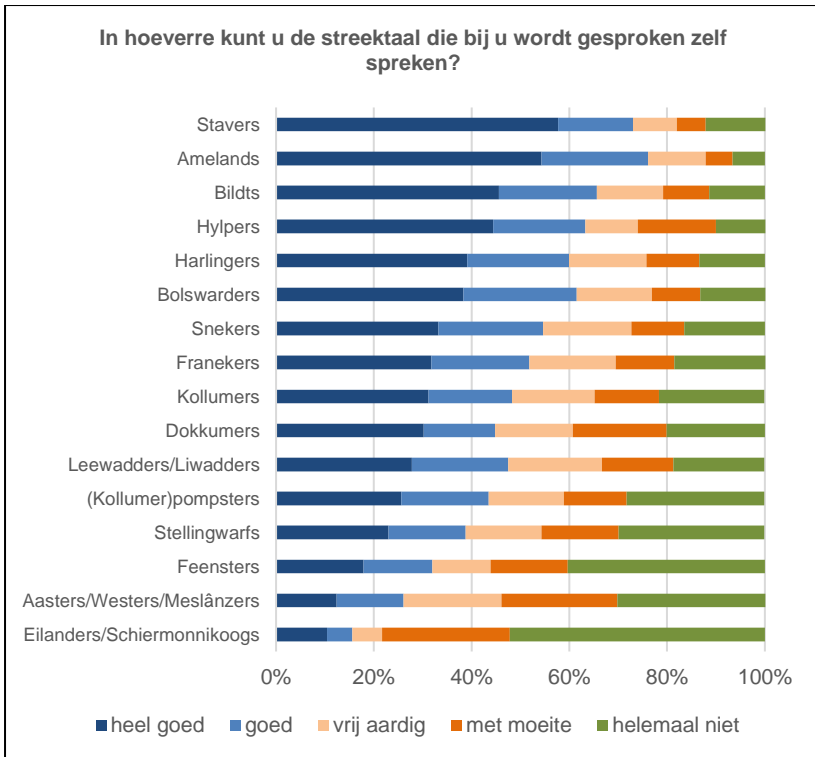

Bijna een derde van de respondenten geeft aan de plaatselijke streektaal heel goed te kunnen spreken en nog eens 19% beoordeelt de eigen spreekvaardigheid als goed. Dit maakt dat de helft van de respondenten aangeeft de streektaal (heel) goed te kunnen spreken. Een op de vijf respondenten geeft aan de taal helemaal niet te kunnen spreken.

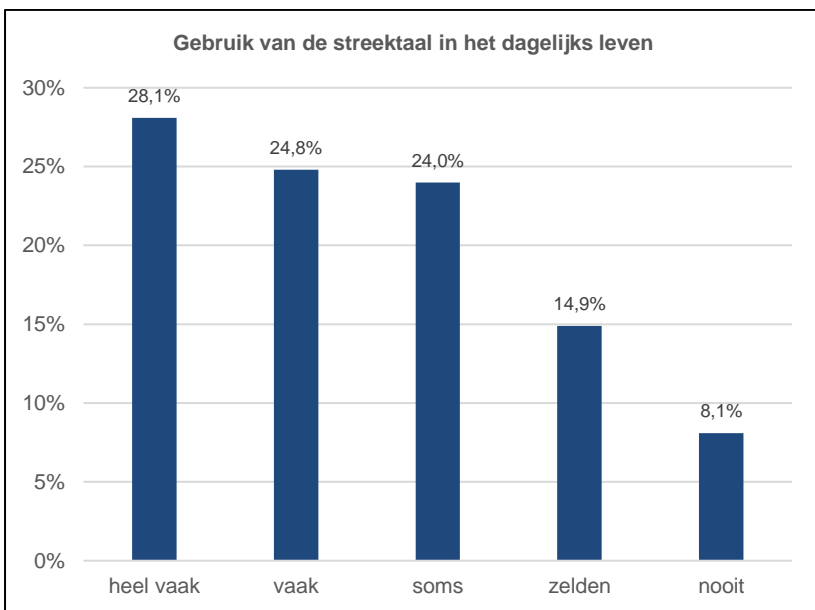
In de spreekvaardigheid uitgesplitst naar leeftijdsgroepen dan valt op dat vanaf 50 jaar ruim de helft van de respondenten aangeeft de streektaal uit het woongebied goed tot heel goed te kunnen spreken. Bij de jongere leeftijdsgroepen is te zien dat de spreekvaardigheid langzaam achteruit gaat, maar nog steeds spreekt zo'n 40% de streektaal (heel) goed. Het aandeel dat zegt de taal *heel* goed te kunnen spreken is bij de jongere generaties wel lager. Voor alle leeftijdsgroepen geldt dat rond de 20% de streektaal helemaal niet kan spreken.

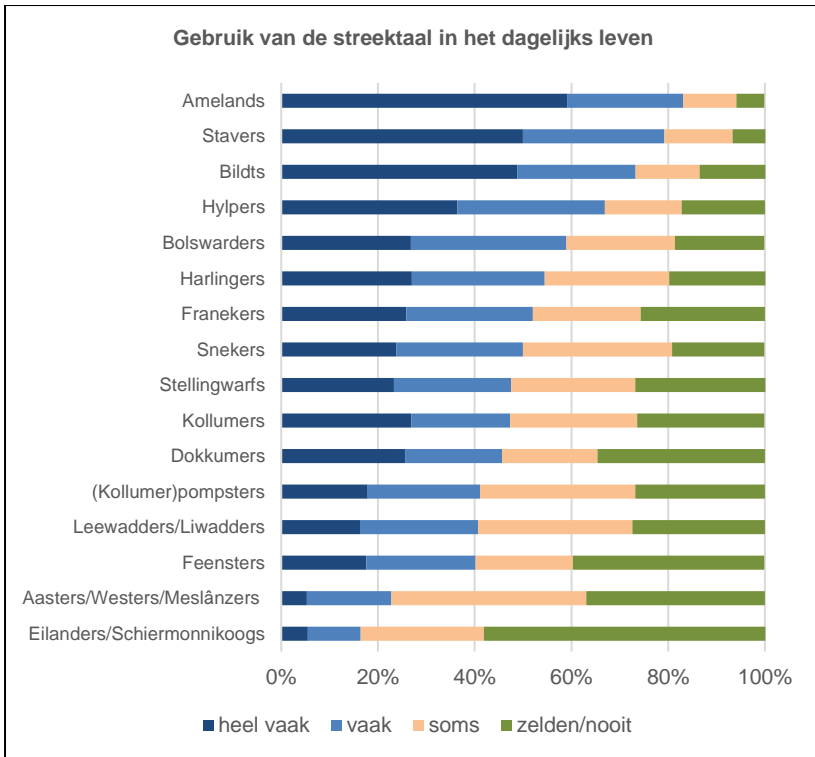
Driekwart van de respondenten uit Stavoren en Ameland geeft aan de eigen streektaal (heel) goed te kunnen spreken. Voor het Bildts, Hylpers, Harlingers en Bolswarders geldt dit voor ruim 60%. Op Schiermonnikoog geeft ruim de helft van de respondenten aan de streektaal helemaal niet te kunnen spreken.

Gebruik van de streektaal in het dagelijks leven

Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

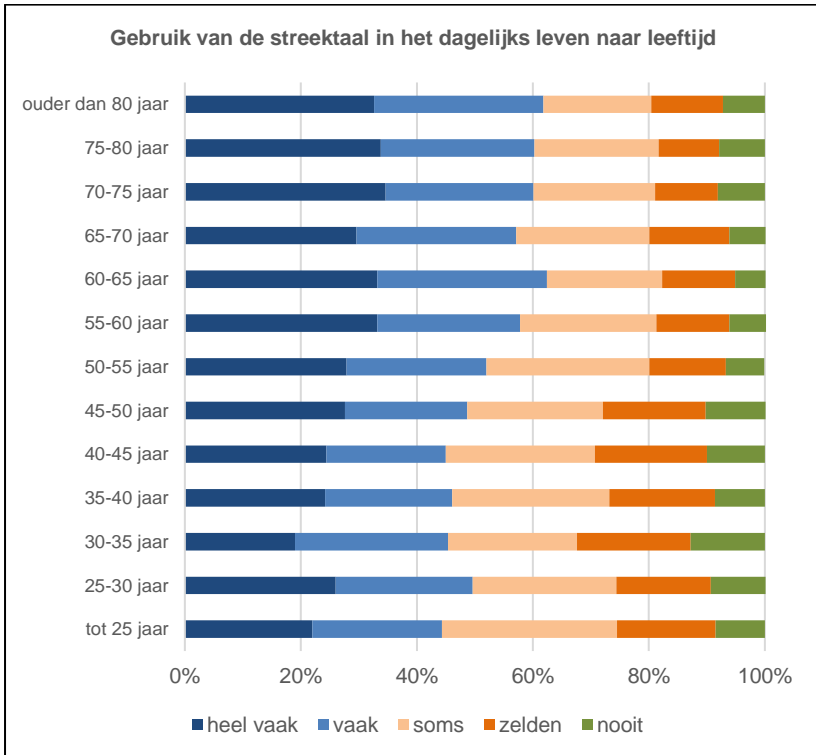
Ruim helft van de respondenten die de eigen streektaal met moeite tot heel goed kan spreken geeft aan deze vaak tot heel vaak te gebruiken. En kwart gebruikt de streektaal 'soms' en 8% geeft aan de streektaal nooit te gebruiken. Het gebruik van de streektaal verschilt sterk per streektaalgebied. Het percentage inwoners dat aangeeft vaak tot heel vaak de streektaal in zijn of haar dagelijks leven te gebruiken, varieert van 16% op Schiermonnikoog tot 83% op Ameland.

Het Bildts wordt door driekwart van de spreektalsprekende respondenten (heel) vaak gebruikt en in Stavoren en op Ameland zegt ongeveer 80% de streektaal (heel) vaak te gebruiken. In de streektaalgebieden waar het Hylpers, Bolswarders, Harlingers, Franekers en Snekers wordt gesproken geeft meer dan de helft van de spreektalsprekende respondenten aan de eigen streektaal vaak tot heel vaak te gebruiken. In tegenstelling tot op Ameland wordt de streektaal op de eilanden Schiermonnikoog en Terschelling slechts door een kleine groep veelvuldig gebruikt.

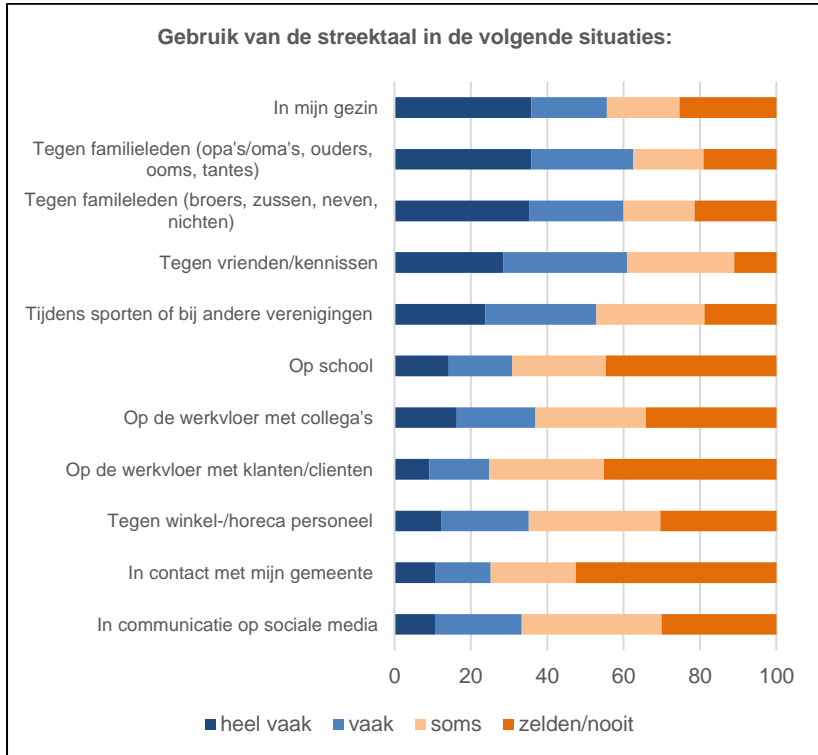
De streektalen Stavars, Harlingers, Bolswarders, Franekers, Dokkumers, Snekers, Feenster en Leewadders behoren tot het

zogenaamde Stadsfries. Het Stadsfries wordt het meest gebruikt in Stavoren en het minst in Leeuwarden en Heerenveen.

Onderscheid naar leeftijdsgroepen laat zien dat oudere respondenten relatief wat vaker de streektaal gebruiken dan jongere respondenten. Vanaf 50 jaar geeft ruim de helft van de respondenten aan de streektaal uit het woongebied vaak tot heel vaak te gebruiken. Desalniettemin gebruiken ook de jongere inwoners de streektalen nog relatief vaak.

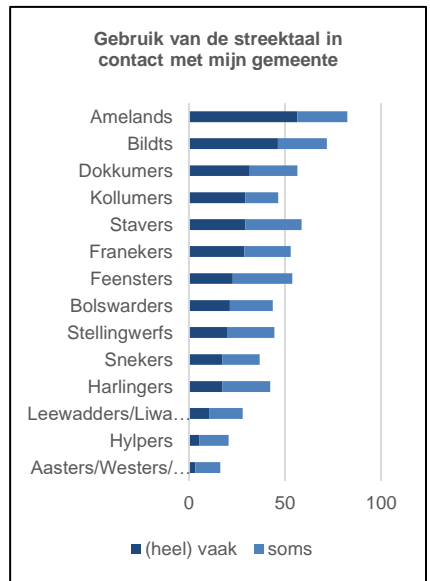
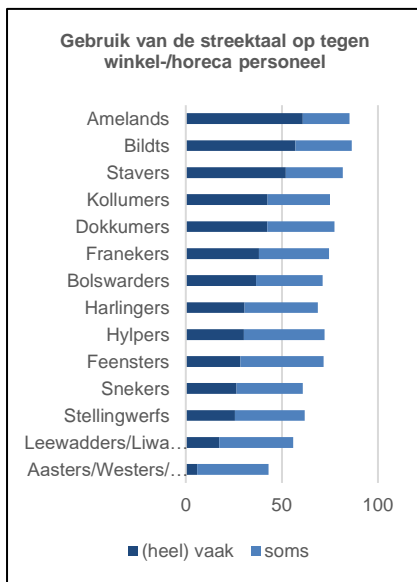
Aan respondenten die aangeven de streektaal (soms tot heel vaak) te gebruiken in het dagelijks leven is gevraagd aan te geven hoe vaak ze de taal (indien van toepassing) gebruiken in een aantal situaties in het dagelijks leven.

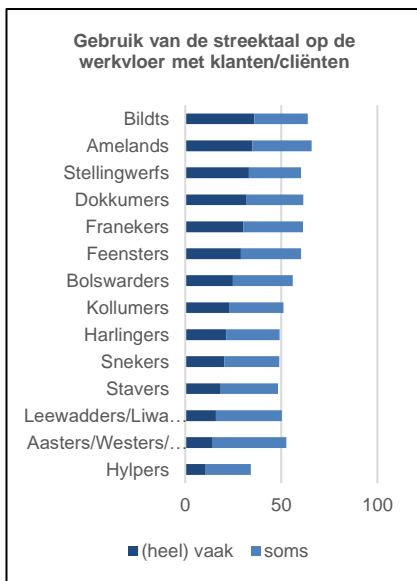
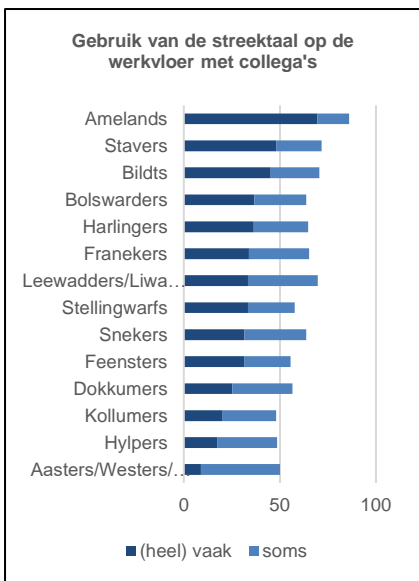

Binnen de eigen familie en vrienden/kennissenkring geeft rond de 60% van de respondenten aan de taal vaak tot heel vaak te gebruiken. In het eigen gezin iets minder vaak dan tegen ouders, broers en zussen. Ook in het sport- en verenigingsleven wordt de streektaal door ruim de helft van de respondenten (heel) vaak gebruikt. Deze activiteiten bevinden zich vaak in het eigen woongebied en hierdoor met streektaalgenoten. Dit is minder het geval in contacten op de werkvloer, school en horeca/detailhandel.

Hier wordt de streektaal minder vaak gebruikt. In contact met de eigen gemeente zegt een kwart van de respondenten de taal (heel) vaak te gebruiken. Hierbij opgemerkt dat het gemeentehuis niet altijd in het eigen streektaalgebied staat. Respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen schrijven is gevraagd naar het gebruik hiervan op sociale media. Een derde van de respondenten die aangeven de streektaal te kunnen schrijven gebruikt deze ook op sociale media. Van de groep die aangeeft de streektaal goed of heel goed te kunnen schrijven geeft de helft aan de taal vaak tot heel vaak te gebruiken op social media.

Onderstaande figuren tonen het gebruik van de verschillende streektalen op het werk, in winkels & horeca en in contact met de gemeente. Het aantal respondenten op deze vragen voor het Eilanders/Schiermonnikoogs en Kollumerpompsters is te klein om hier weer te geven.

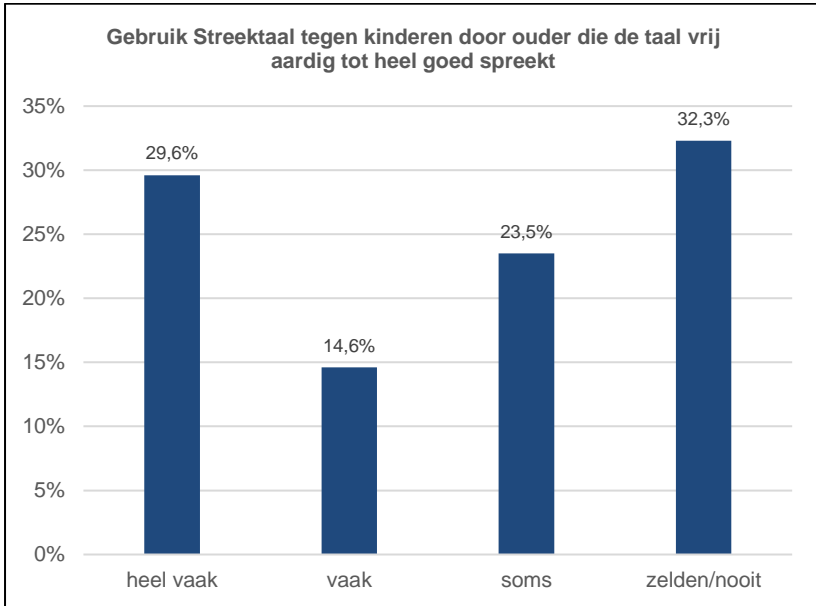
Gebruik van de streektaal in overige situaties wordt in de bijlage weergegeven.

Gebruik van de streektaal binnen het gezin

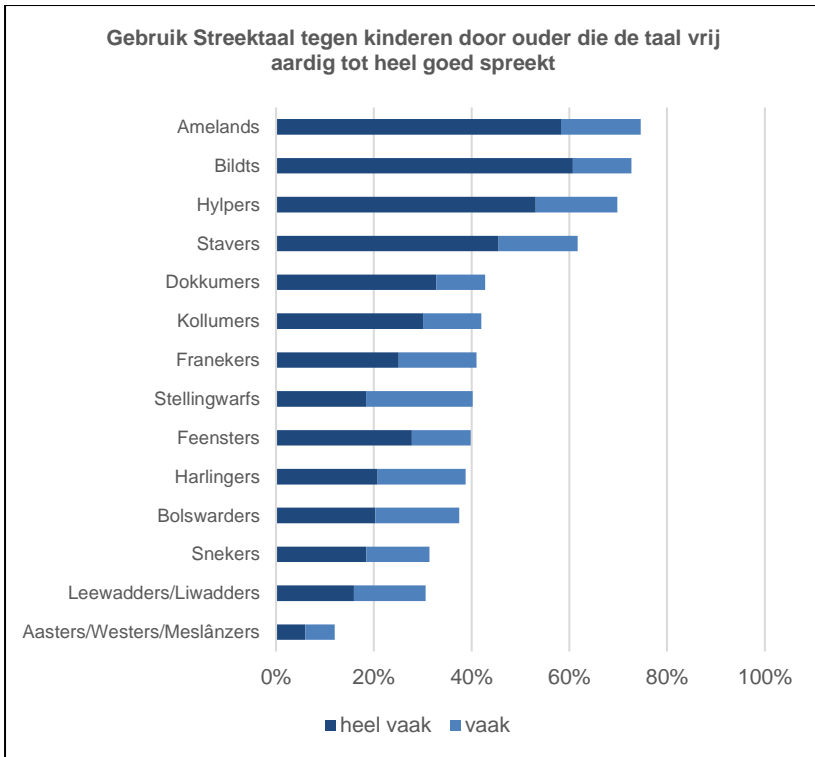
Naast de vraag in hoeverre de streektaal aan bod komt binnen het gezin is gevraagd in hoeverre de taal gesproken wordt met de partner en kinderen. Respondenten die aangeven de taal met moeite tot heel goed te kunnen spreken en deze soms tot heel vaak gebruiken is gevraagd welke taal ze (indien van toepassing) meestal gebruiken tegen de partner en kinderen. De streektaal uit het woongebied is voor 37,7% van deze groep de meest gebruikte voertaal tegen zijn of haar partner. Van de groep respondenten die de taal gebruiken en tevens (deels) in de streektaal is opgevoed zegt 53% de streektaal als voornaamste taal met zijn of haar partner te spreken. In de situatie waarbij zowel de respondent als zijn of haar partner (deels) zijn opgevoed in de streektaal dan geeft 83% aan dat de streektaal de meest gesproken taal onderling is. De responsgrootte van deze specifieke groep is te klein voor een weergave per streektaal.

De mate waarin de streektaal met kinderen wordt gesproken en hiermee wordt doorgegeven is van belang voor de instandhouding van de taal.

Van de ouders die de streektaal vrij aardig tot heel goed zegt te kunnen spreken geeft 30% aan de taal heel vaak met de kinderen te spreken en 15% doet dit vaak. Bijna een kwart gebruikt soms de streektaal en 32% van de streektaalsprekende ouders zegt dit zelden of nooit te doen. In de situatie waarbij beide ouders (deels) in de streektaal zijn opgevoed en gebruiken geeft 66% aan de streektaal (heel) vaak te gebruiken met de kinderen, 18% zegt dit soms te doen en 16% gebruikt de taal zelden of nooit met de kinderen.

* Aantal respondenten (Kollumer)Pompters en Eilanders/Schiermonnikoogs is hier te klein om weer te geven.

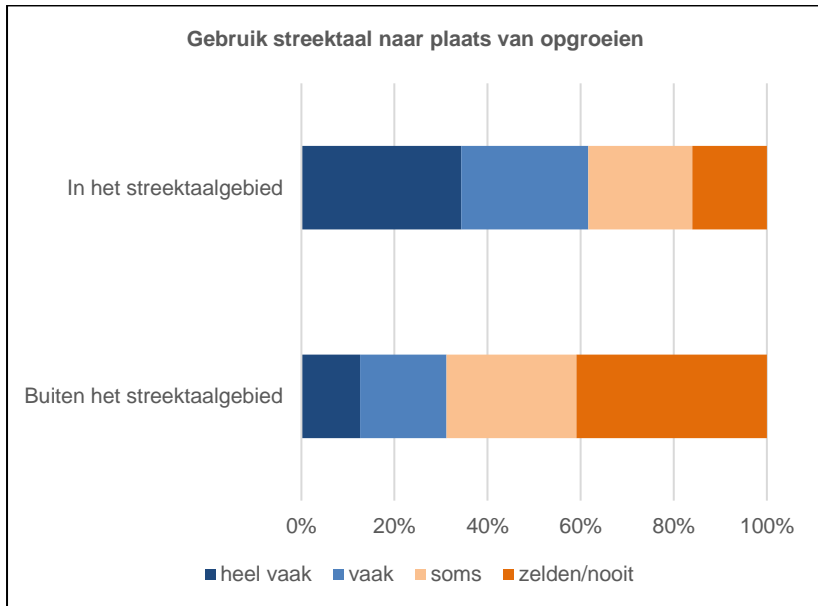
Het Bildts en Amelands wordt door bijna driekwart van de streektaalsprekende ouders vaak tot heel vaak tegen de kinderen gebruikt. Het Hylpers (70%) en het Stavers (60%) wordt door de ouders ook vaak als voertaal met de kinderen gebruikt. Van het Stadsfries wordt het Snekers en Leewadders het minst met de kinderen gesproken. De streektalen op Terschelling worden door slechts een kleine groep gebruikt tegen de kinderen.

Aan grootouders die de streektaal beheersen is gevraagd in hoeverre ze de taal spreken met hun kleinkinderen. In totaal zegt 31% van de grootouders (heel) vaak de streektaal met hun kleinkinderen te

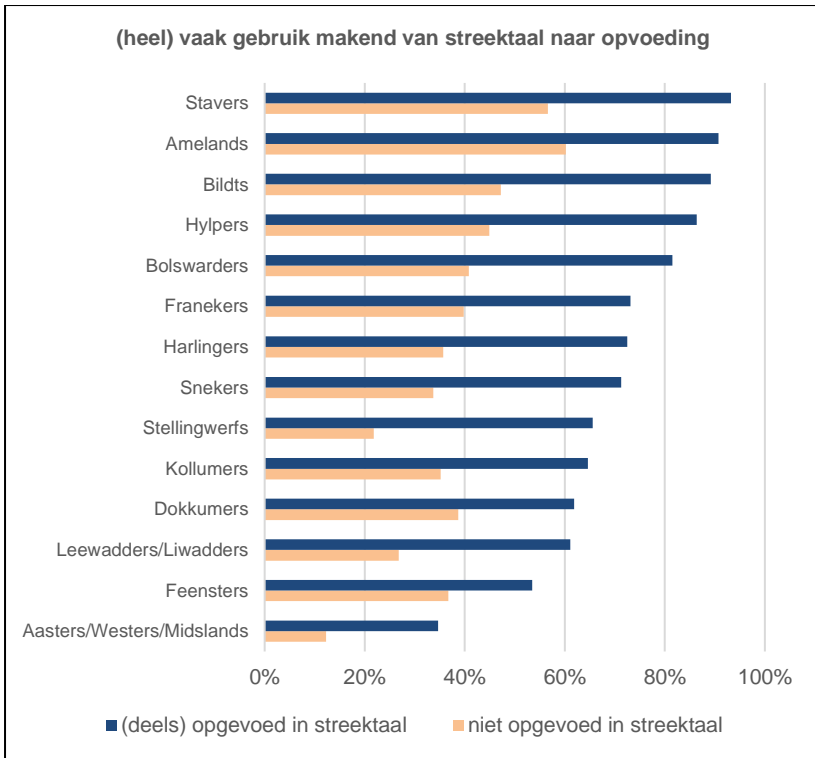
spreken en 19% doet dat soms. De helft van de grootouders die de taal kunnen spreken gebruikt deze niet met de kleinkinderen.

Gebruik van de streektaal naar opvoeding en plaats van opgroeien

Respondenten is gevraagd aan te geven of ze in het huidige streektaalgebied (deels) zijn opgegroeid en opgevoed of dat ze elders zijn opgegroeid.

Ruim 60% van de respondenten die in het eigen streektaalgebied is opgegroeid zegt de taal vaak tot heel vaak te gebruiken. Daarnaast geeft 22% aan de taal soms te gebruiken en 16% gebruikt de streektaal zelden of nooit. Van de respondenten woonachtig in een streektaalgebied zonder er opgegroeid te zijn geeft een kleiner deel, maar toch nog ruim 30%, aan de taal vaak tot heel vaak te gebruiken. Daarnaast zegt 27% deze soms te gebruiken.

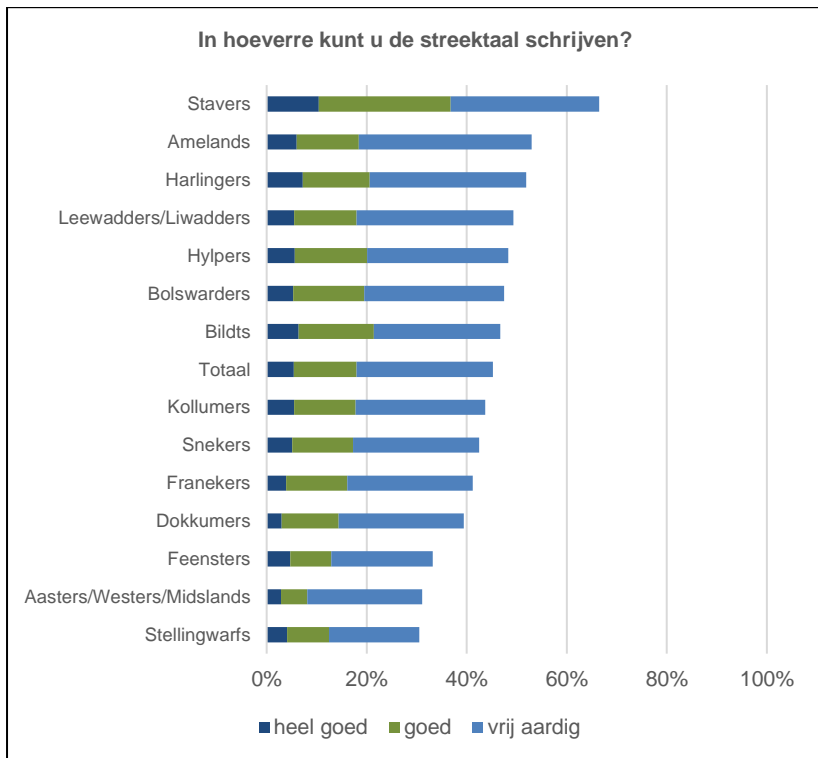

Naast de plaats van opgroeien is ook gevraagd naar de taal waarin de respondent is opgevoed. Bijna driekwart van de respondenten die (deels) is opgevoed in de streektaal geeft aan deze vaak dan wel heel vaak te gebruiken in het dagelijks leven. Nog eens 19% geeft aan deze soms te gebruiken en slechts 8% gebruikt de streektaal zelden of nooit. Voor het Stavers, Amelands en Bildts geldt dit voor 9 van de 10 respondenten. Het Hylpers en Bolswarders wordt door ruim 80% van de in de streektaal opgevoede respondenten vaak gebruikt. Op Terschelling gebruikt minder dan de helft van de respondenten de streektaal waarin ze (deels) zijn opgevoed. Ook respondenten woonachtig in de streektaalgebieden zonder in de taal te zijn

opgevoed geven vaak aan de streektaal te gebruiken. In totaal zegt 35% van de respondenten de taal vaak tot heel vaak te gebruiken. Een kleine 40% geeft aan de taal zelden of nooit te gebruiken in het dagelijks leven. In Stavoren en op Ameland gebruikt ruim de helft van de respondenten de streektaal zonder er in te zijn opgevoed. Voor Eilanders/Schiermonnikoogs en Kollumerpompsters is het aantal respondenten te laag om weer te geven.

Het kunnen schrijven van de streektaal

Respondenten die de streektaal vrij aardig tot heel goed kunnen spreken is gevraagd of ze de taal ook kunnen schrijven.

Van de respondenten die aangeven de streektaal vrij aardig tot heel goed te kunnen spreken geeft 45% aan de taal ook vrij aardig tot heel goed te kunnen schrijven. Al gaat het hier vooral om het oordeel de taal vrij aardig kunnen schrijven. In totaal geeft 18% aan de streektaal goed tot heel goed te kunnen schrijven. Kijkende naar de verschillende streektalen dan geldt over het algemeen een goede schrijfvaardigheid tussen de 10 en 20%. Het Stavens springt er duidelijk uit met een percentage van 37% van de respondenten dat aangeeft het Stavens goed tot heel goed te kunnen schrijven.

Belang van de streektaal

Om te kunnen bepalen welk belang respondenten hechten aan de streektaal is gevraagd deze uit te drukken in een rapportcijfer.

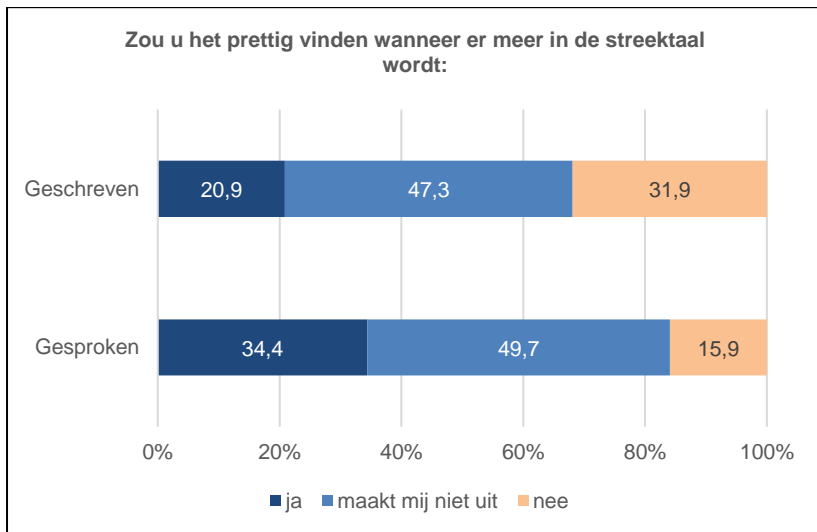
Het belang dat inwoners hechten aan de streektaal in hun woongebied is sterk afhankelijk van de mate waarin de taal beheerst (en gebruikt) wordt. In totaal wordt door respondenten die de taal vrij aardig tot heel goed kunnen spreken het belang van de streektaal gemiddeld met een 7,1 beoordeeld. Respondenten die de taal met moeite of helemaal niet kunnen spreken geven met een gemiddelde beoordeling van een 3,8 aan nauwelijks belang aan de streektaal te hechten.

Door de spreekvardigen wordt in Hindeloopen het belang van de streektaal met een 8,6 het hoogst beoordeeld. Op Ameland,

Schiermonnikoog, Stavoren en in het taalgebied Bildts wordt het belang gemiddeld rond een 8 beoordeeld. Het belang wat spreekvaardigen aan hun taal in de andere streektaalgebieden hecht ligt tussen de 6,5 en 7,5. Voor alle streektalen geldt dat wanneer de respondent deze niet of nauwelijks kan spreken, het belang heel laag wordt beoordeeld. Alleen het Hylpers kan dan op een waardering hoger dan een 6 rekenen.

Behoefte aan meer streektaal en ondersteuning van de taal

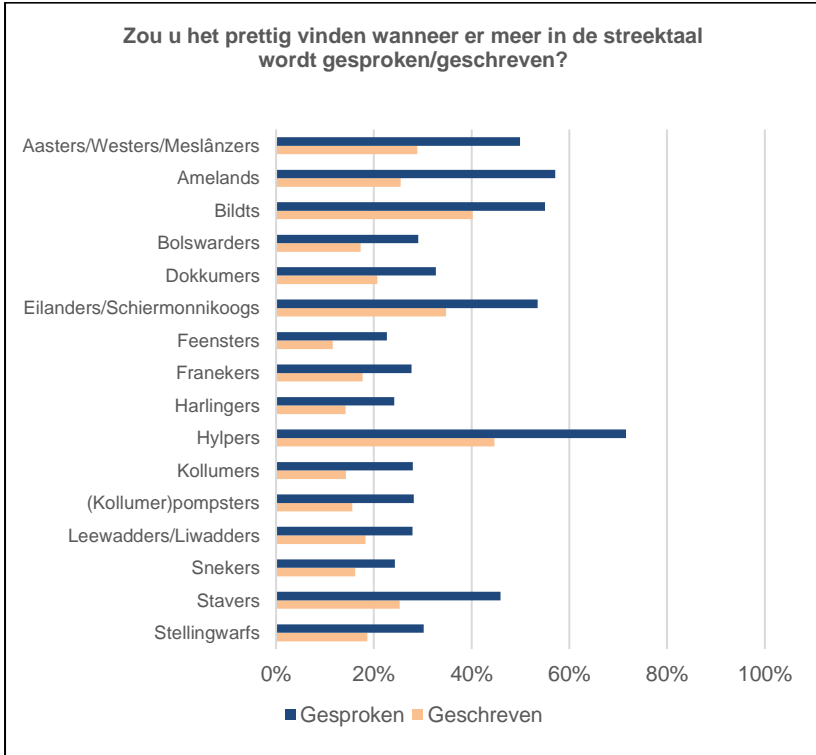
Gevraagd is of respondenten het prettig zouden vinden wanneer er meer in de streektaal wordt gesproken en geschreven.

Ruim een derde van de respondenten zou willen dat er meer in de streektaal gesproken wordt. De helft maakt het niks uit en 16% geeft aan dit niet te willen. Van de respondenten die de taal (heel) vaak gebruiken geeft 53% aan het prettig te vinden wanneer er meer in de streektaal wordt gesproken. Een op de vijf respondenten zou het prettig vinden wanneer er meer in de streektaal geschreven wordt.

Onder de veelvuldig gebruikers geeft bijna een derde aan dit graag te willen.

Voor alle streektaalen geldt dat de behoefte aan meer gesproken streektaal groter is dan aan meer geschreven streektaal. De behoefte aan meer geschreven streektaal is het grootst bij het Hylpers, het Bildts en Eilanders/Schiermonnikoogs.

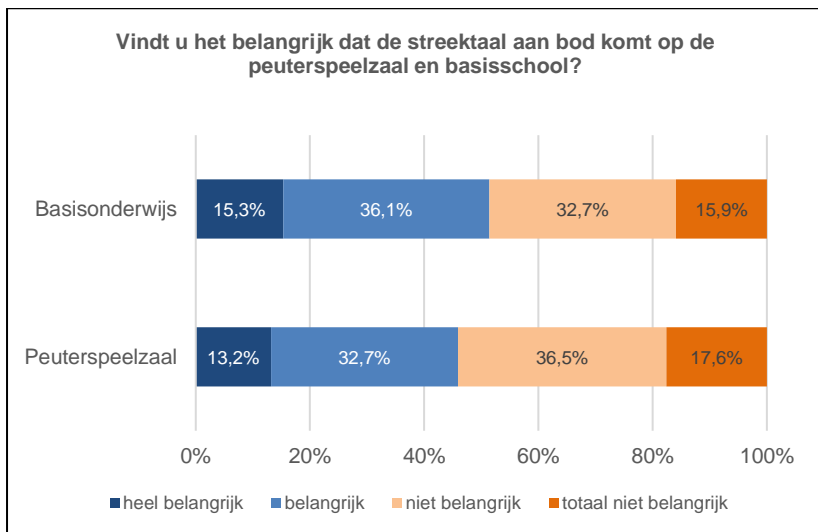
Tevens is gevraagd of men wil dat de streektaal (meer) ondersteund of gestimuleerd wordt.

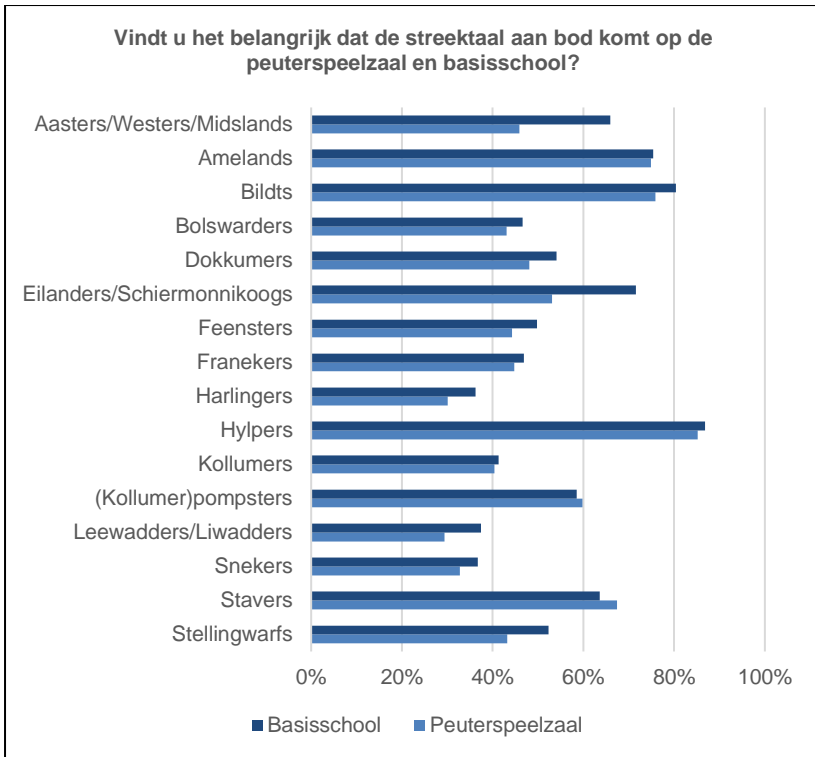
Een kwart van de respondenten zou graag willen dat de streektaal (meer) ondersteund of gestimuleerd zou worden in de vorm van een online cursus streektaal en/of een woordenboekapp in de streektaal. Een taalleerapp en het maken van woordenboeken zijn tevens door meer dan 20% van de respondenten aangevinkt als mogelijke ondersteuningsvorm. Iets minder vaak worden het maken van boeken/tijdschriften in de streektaal en communicatie met de overheid in de streektaal genoemd. Een kleine 40% van de respondenten geeft aan dat er geen (meer) ondersteuning gegeven moet worden bij het in stand houden van de streektaal.

Behoeftte aan streektaal op de peuterspeelzaal en in basisonderwijs

Gevraagd is hoe belangrijk de respondent het vindt dat de streektaal aan bod komt op de peuterspeelzaal en in het basisonderwijs.

Iets meer dan de helft van de respondenten geeft aan het belangrijk te vinden dat de streektaal aan bod komt in het basisonderwijs. Een iets minder grote groep (46%) is van mening dat het belangrijk is dat de streektaal al op de peuterspeelzaal aan bod komt. Zowel voor het basisonderwijs als de peuterspeelzaal geldt dat het in de beantwoording niet uitmaakt of ouders een of meer kinderen op een peuterspeelzaal of basisschool hebben zitten.

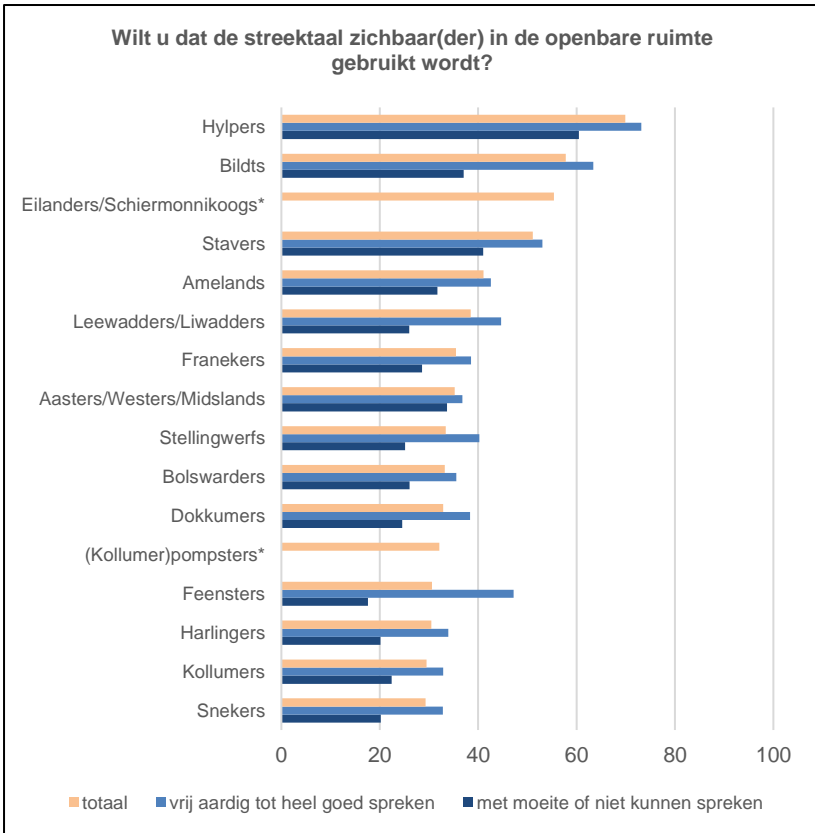

Het percentage respondentent wat het belangrijk vindt dat de streektaal aan bod komt op de peuterspeelzaal en basisschool verschilt sterk per streektaalgebied. In de gebieden waar de streektaal relatief veel gebruikt wordt is het aandeel respondentent dat dit belangrijk vindt ook groter. Wat opvalt is het relatief grote aandeel op Terschelling dat het belangrijk vindt dat de streektaal op de basisschool aan bod komt. In Harlingen, Leeuwarden en Sneek wordt dit het minst belangrijk gevonden.

Behoeftte aan meer streektaal in de openbare ruimte

Gevraagd is hoe respondentent tegenover meer zichtbaarheft van de streektaal in de openbare ruimte staan. Denk hierbij aan naamgeving, bewegwijzering, toeristische informatie enz. Van alle respondentent

geeft 37% aan graag (meer) streektaal zichtbaar in de openbare ruimte te willen zien en voor 63% hoeft dit niet. Van de groep respondenten dat aangeeft de taal vrij aardig tot heel goed te kunnen spreken staat 42% positief tegenover meer gebruik van de taal in de openbare ruimte. Van de respondenten die aangeven de streektaal met moeite of niet te kunnen spreken is dit 27%.

* responsgroep te klein voor weergave naar spreekvaardigheid

De wens om (meer) zichtbaarheid van de streektaal in de openbare ruimte varieert van 29% in Sneek en Kollum tot 70% in Hindeloopen.

Kort samengevat

Ruim de helft van de respondenten wordt (zeer) vaak in de streektaal aangesproken. Slechts 2% zegt de streektaal niet te kennen of te herkennen. De verschillen tussen de regionale talen zijn groot. In de streektaalgebieden waar het Amelands, Staverts, Hylpers en Bildts wordt gesproken geven respondenten het vaakst aan in de streektaal te worden aangesproken. Op de eilanden Terschelling en Schiermonnikoog en in Heerenveen worden respondenten het minst vaak in de streektaal aangesproken.

Ongeveer de helft van de respondenten spreekt de streektaal goed tot zeer goed, 30% kan dit vrij aardig of met moeite en 20% helemaal niet. Van de 50-plussers geeft ruim de helft aan de streektaal uit het woongebied goed tot heel goed te kunnen spreken. Bij de jongere leeftijdsgroepen is te zien dat de spreekvaardigheid langzaamaan achteruit gaat, maar nog steeds spreekt zo'n 40% de streektaal (heel) goed. Het aandeel dat zegt de taal heel goed te kunnen spreken is bij de jongere generaties wel lager. De spreekvaardigheid verschilt sterk per streektaal.

Over het algemeen komt naar voren dat de streektalen nog steeds veel gebruikt worden. Gemiddeld gebruikt ruim de helft van de mensen die het spreken (van goed tot zeer goed) de streektaal (zeer) vaak. Het gebruik in het dagelijks leven verschilt sterk tussen de ene streektaal en de andere. Gemiddeld neemt de gebruiksiteit geleidelijk af naarmate men jonger is.

Bij familie maakt het niet veel uit of men met oudere of jongere familie praat. Over het algemeen worden in privésituaties de streektalen vaker gebruikt dan in andere situaties zoals op school, op het werk of bij openbare gelegenheden.

De overdracht tussen generaties is van groot belang voor de vitaliteit van een taal. Bijna een derde van de streektaalsprekende ouders spreekt heel vaak met hun kinderen in de streektaal. Nog eens 15%

gebruikt vaak de streektaal. Het aandeel streektaalsprekende ouders dat de streektaal soms of (bijna) nooit gebruikt, is met 55% echter groter. In de situatie waarbij beide ouders (deels) in de streektaal zijn opgevoed zijn deze aandelen anders: in dat geval geeft 66% aan de streektaal (heel) vaak te gebruiken met de kinderen, 18% zegt dit soms te doen en 16% gebruikt de taal zelden of nooit met de kinderen. De verschillen tussen de streektalen zijn groot. Terwijl een groot deel van de sprekers van Amelands, Biltsk, Hylpers en Stavers de taal (zeer) vaak spreekt met hun kinderen (respectievelijk 75%, 73%, 70% en 62%), worden de overige streektalen minder vaak met de kinderen gesproken.

Opgevoed zijn in de streektaal is geen voorwaarde om de streektaal veel te gebruiken. De streektalen worden ook gebruikt door zogenaamde nieuwe sprekers. Respondenten opgevoed in de streektaal gebruiken de streektalen gemiddeld genomen wel vaker.

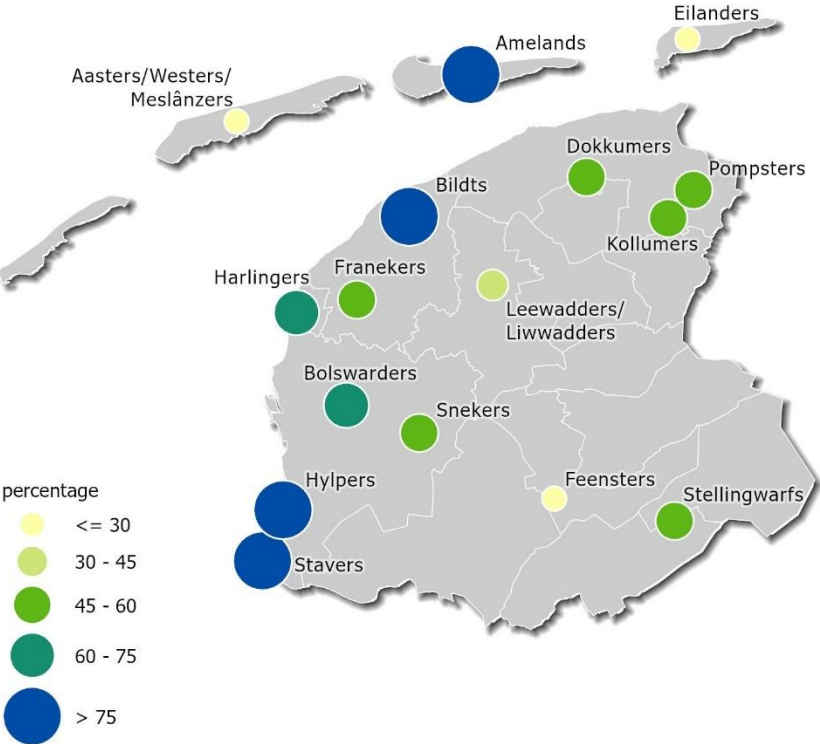
Ruim de helft van de streektaalgebruikers zou willen dat er meer in de streektaal gesproken wordt. Een derde geeft aan te willen dat er meer in de taal geschreven wordt. Het belang dat aan de streektaal gehecht wordt verschilt sterk tussen gebruikers en niet-gebruikers van de taal. Niet-gebruikers hechten maar weinig belang aan de streektaal.

Er is behoefte om de regionale talen beter zichtbaar te maken in de publieke ruimte. De verschillen zijn echter zeer groot. Het hangt sterk af welke streektaal het betreft, en soms ook of men de taal wel of niet goed spreekt. De behoefte aan meer zichtbaarheid is het grootst voor het Hylpers, Biltsk, Eilanders (Skiermonnikoogs) en Stavers.

Bijlage 1: Uitkomsten in kaartbeeld

Met behulp van een aantal kaartbeelden worden de uitkomsten van- en verschillen tussen de streektaalen weergegeven.

Aangesproken in de streektaal

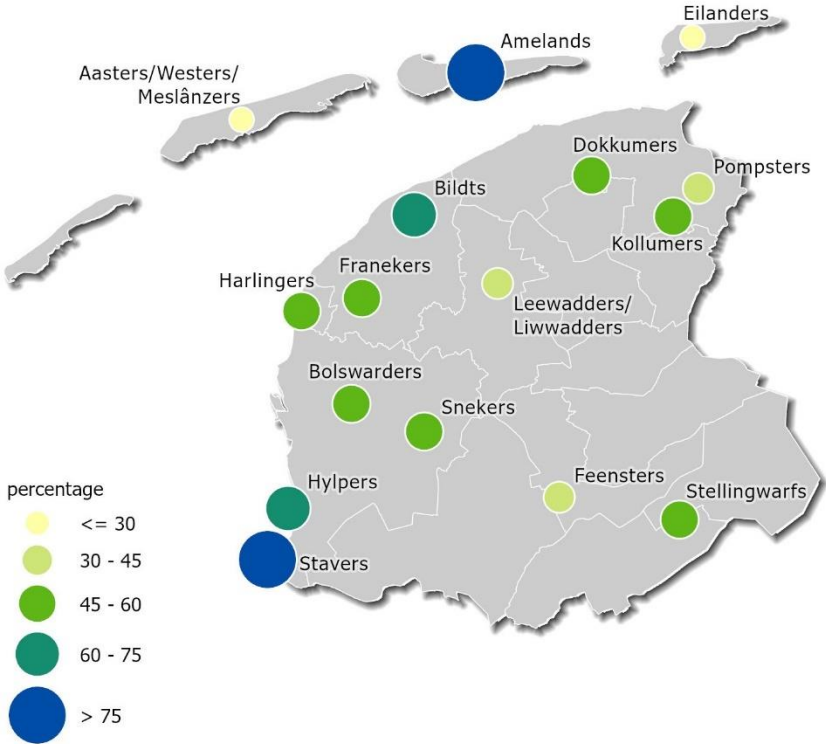

Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het percentage respondenten dat heeft aangegeven vaak of heel vaak in de streektaal te worden aangesproken

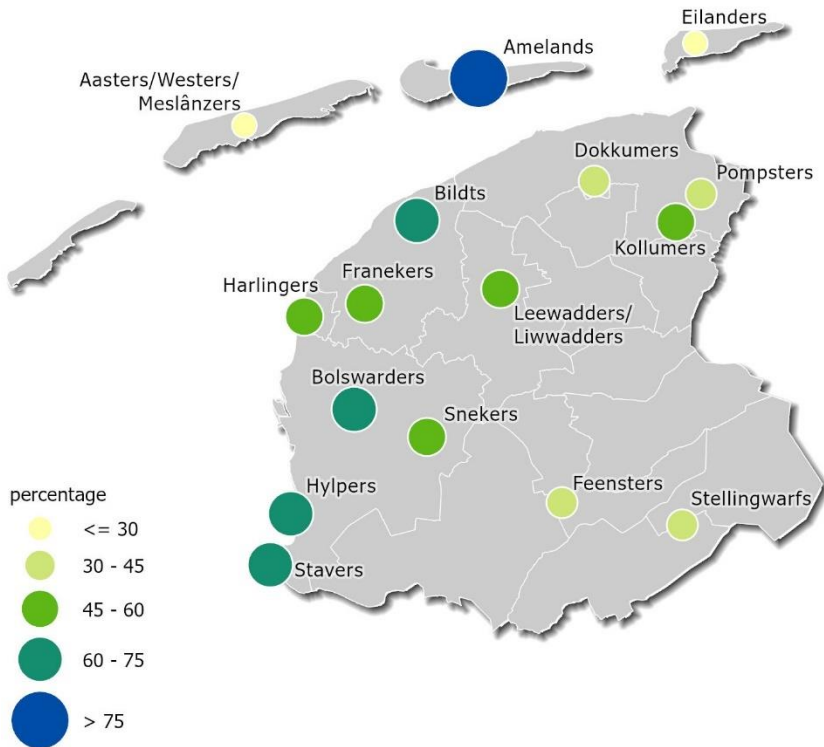
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

Mate van gebruik streektaal in het dagelijks leven

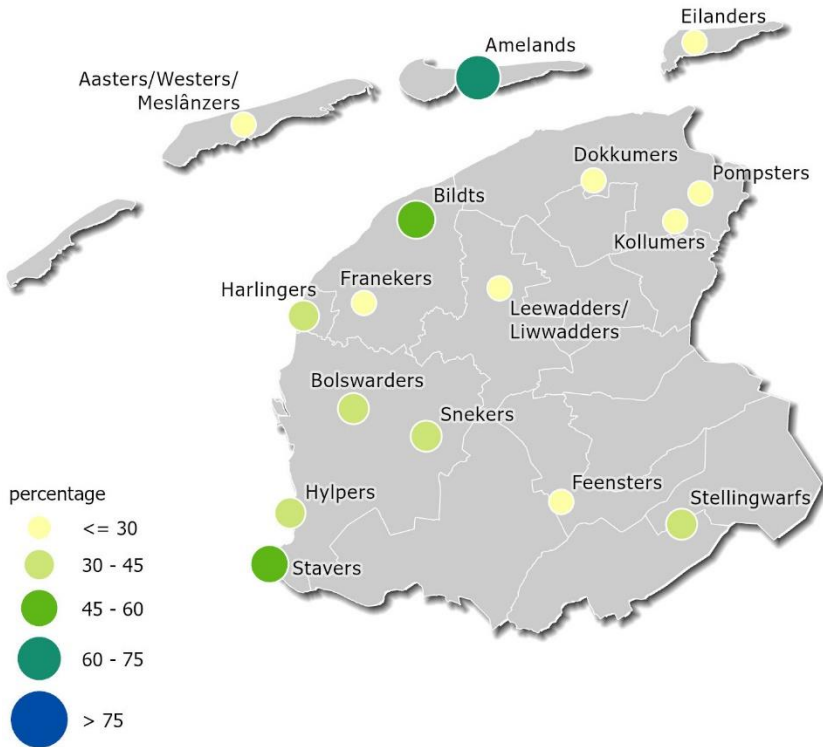
Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het percentage respondenten dat heeft aangegeven de streektaal vaak of heel vaak te gebruiken

Spreken van de streektaal

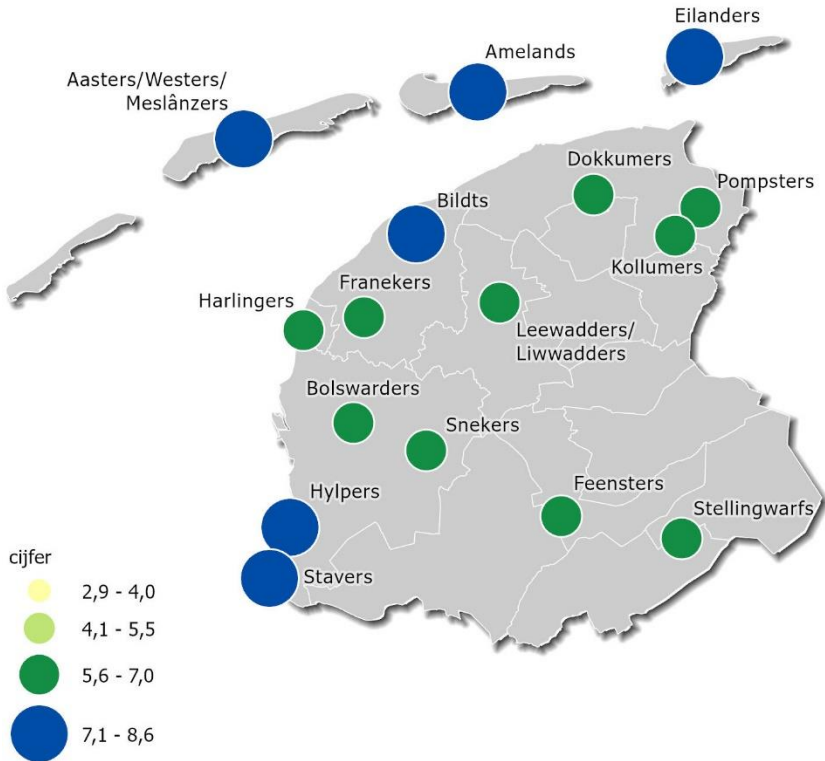
Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het percentage respondenten dat heeft aangegeven de streektaal van het woongebied goed of heel goed te kunnen spreken

Streektaal als spreektaal tegen partner

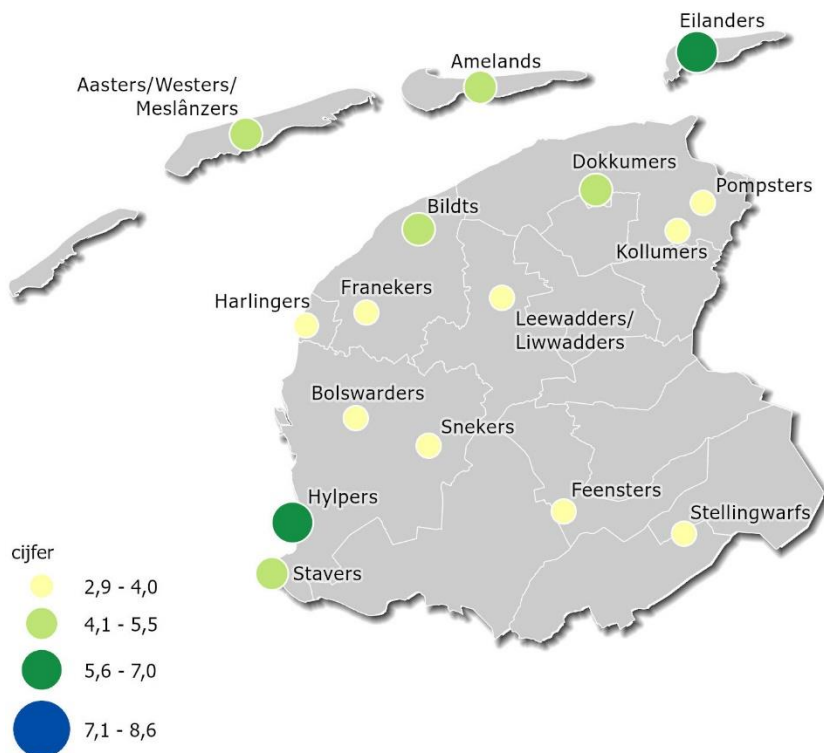
Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het percentage respondenten dat heeft aangegeven meestal de streektaal tegen hun partner te spreken

Belang van de streektaal uitgedrukt in een cijfer door taalsprekenden

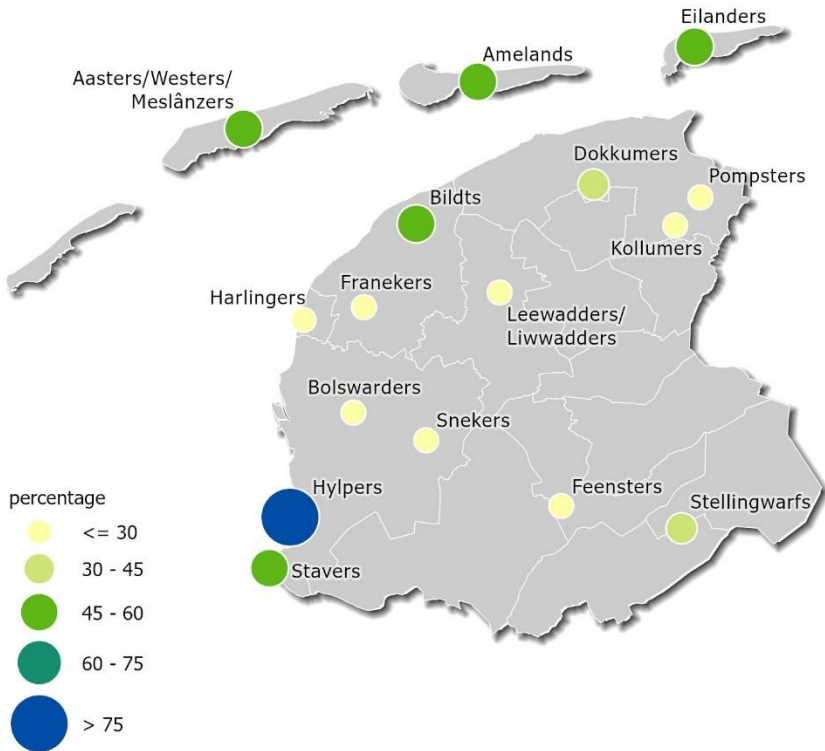
Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het gemiddelde rapportcijfer voor het belang dat de taalsprekende respondent hecht aan de streektaal

Belang van de streektaal uitgedrukt in een cijfer door niet-taalsprekenden

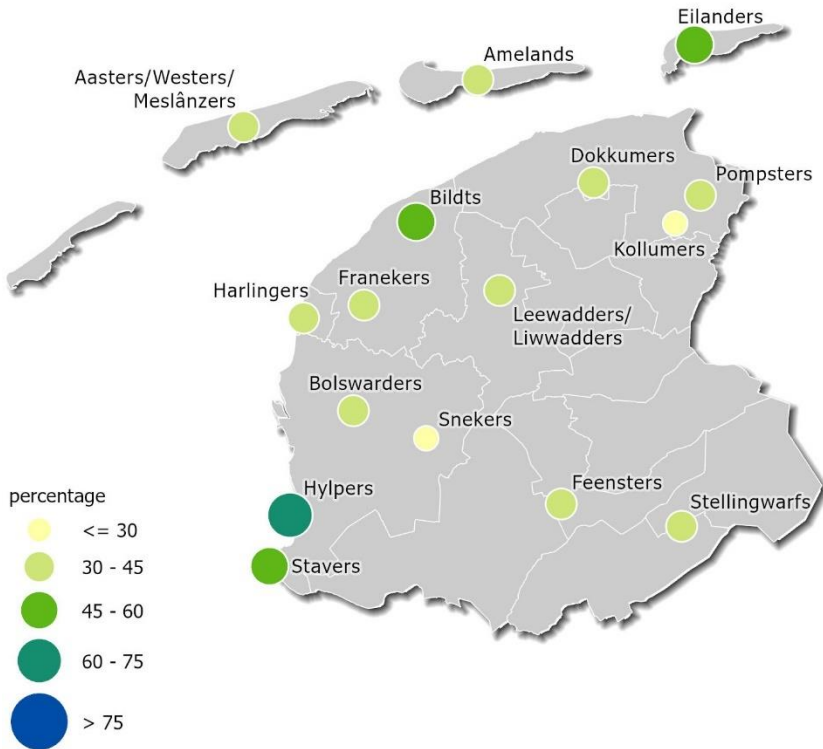
Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het gemiddelde rapportcijfer voor het belang dat de niet-taalsprekende respondent hecht aan de streektaal

Mate van positiviteit tegenover meer streektaalgebruik in het dagelijks leven

Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het percentage respondenten dat het prettig zou vinden als er meer in de streektaal wordt gesproken

Behoefte aan meer zichtbaarheid van de streektaal in de openbare ruimte

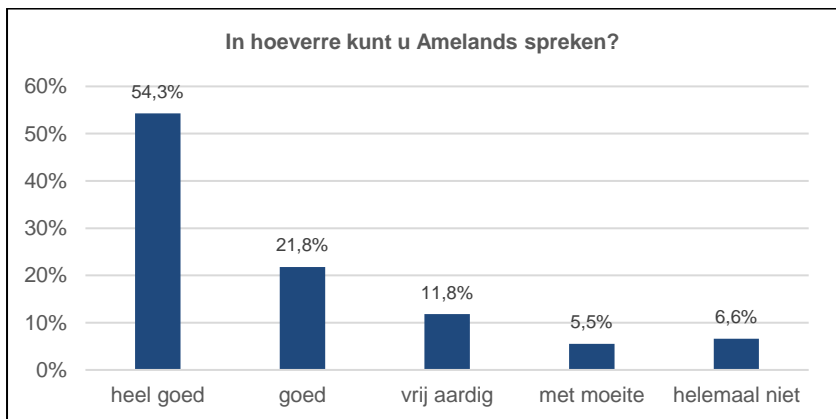
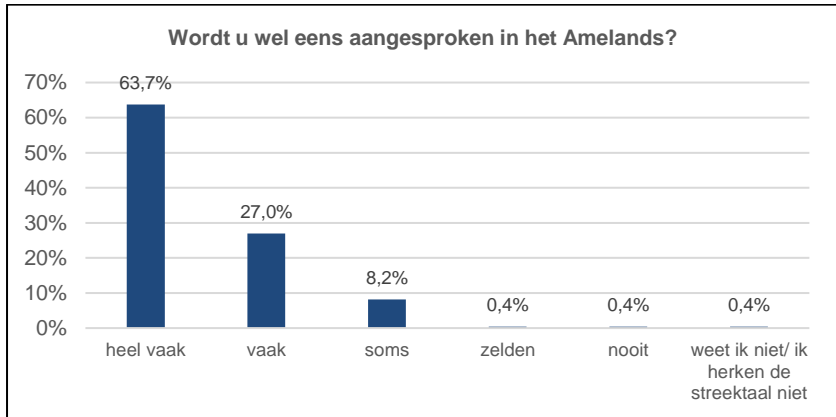

Bovenstaande kaart geeft per streektaalgebied het percentage respondenten dat heeft aangegeven behoefte te hebben aan meer gebruik van de streektaal in de openbare ruimte

Bijlage 2: Uitkomsten in tabel per streektaal

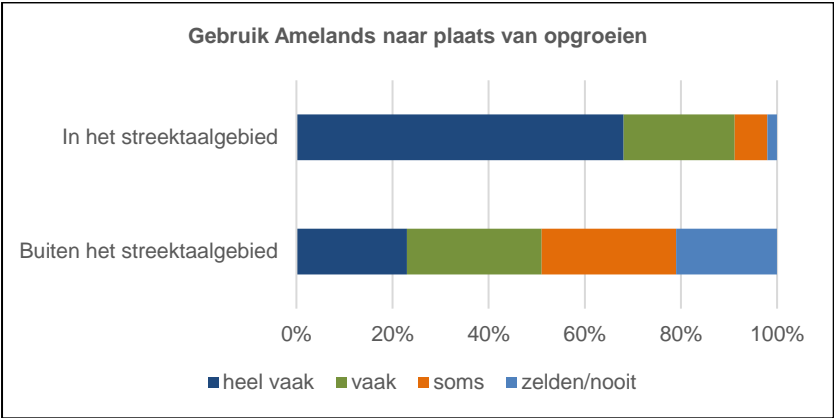
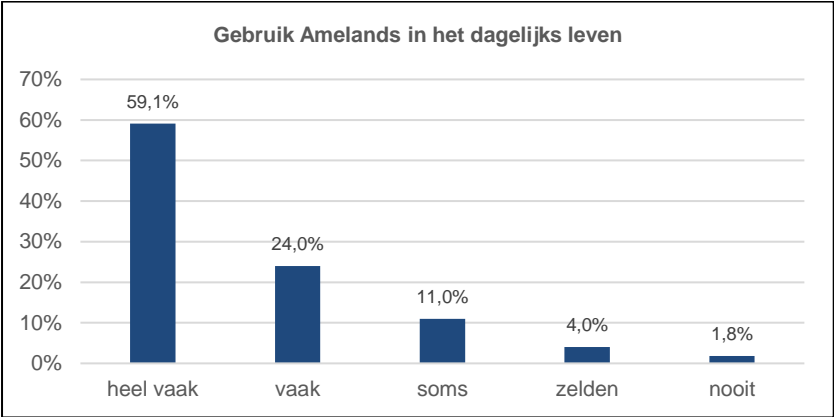
Amelands

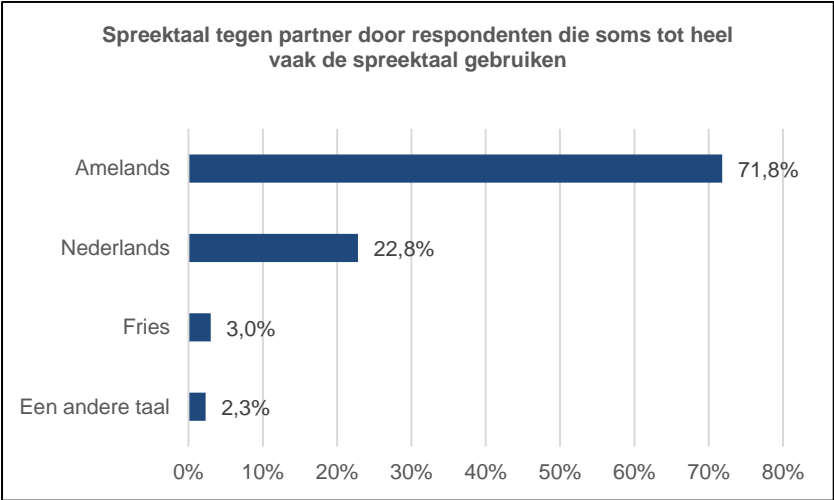
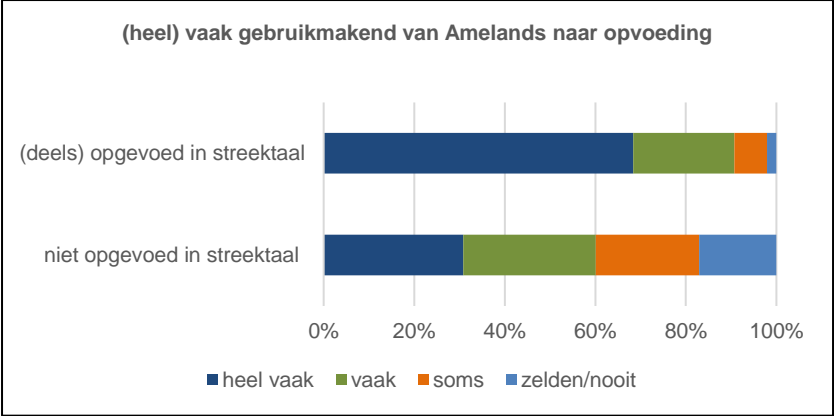
Aantal respondenten: 498

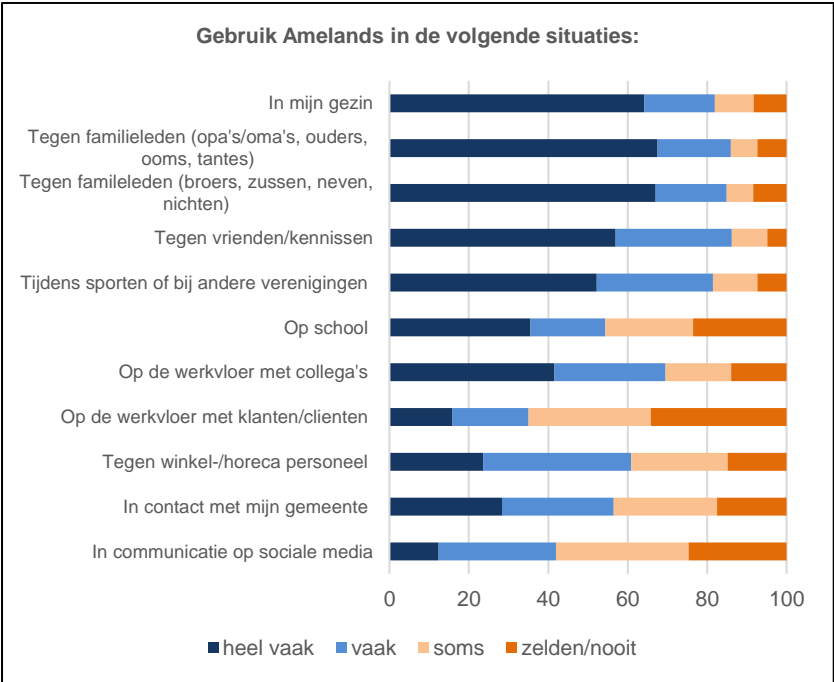
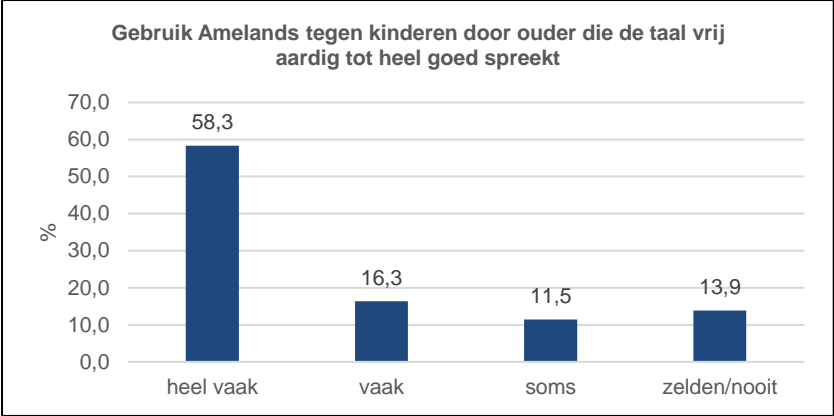

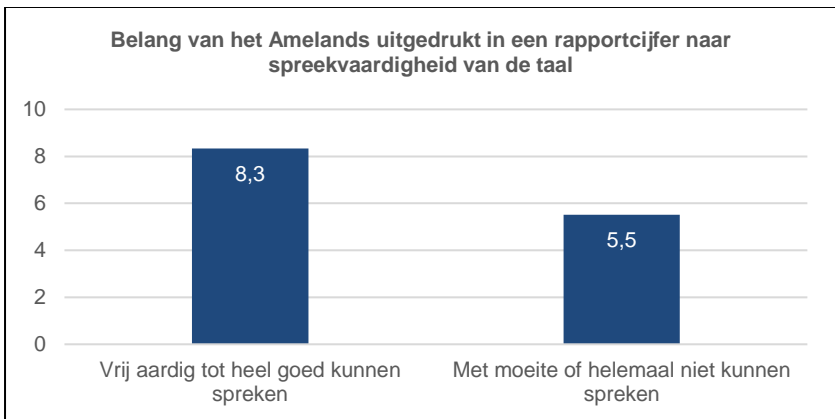
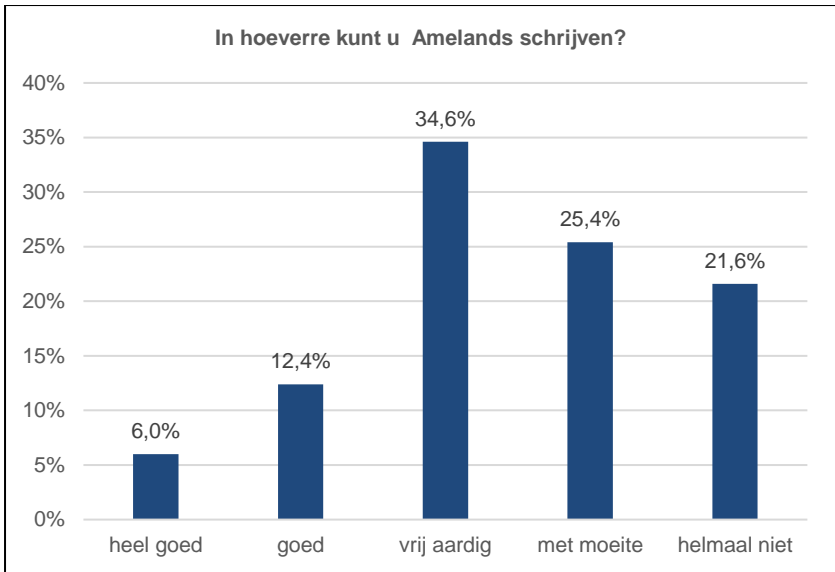

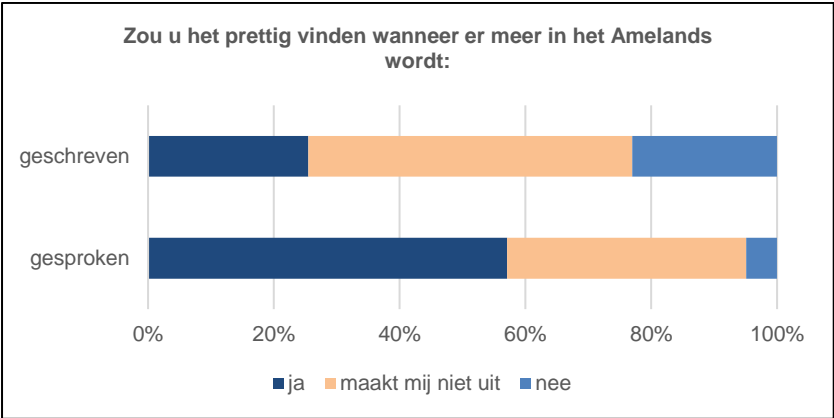
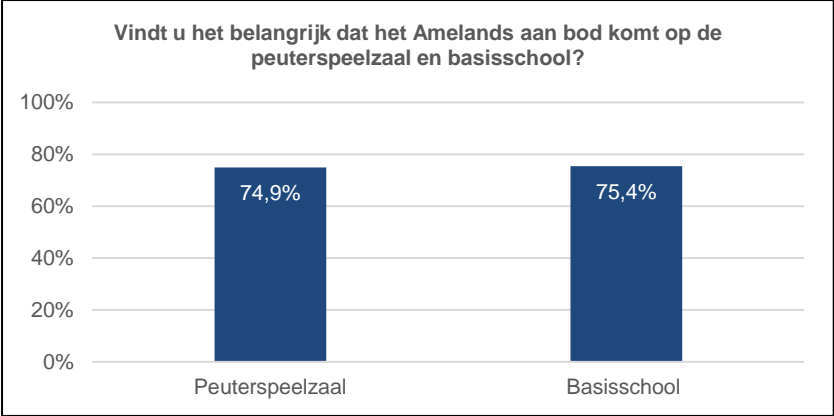
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

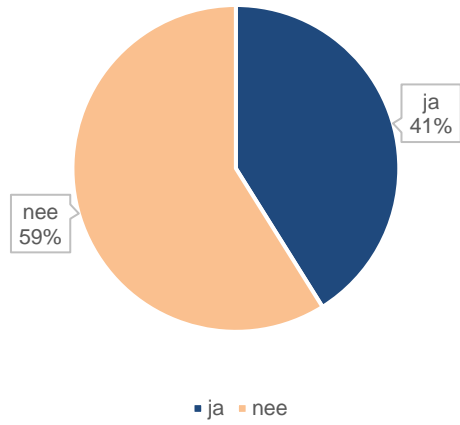

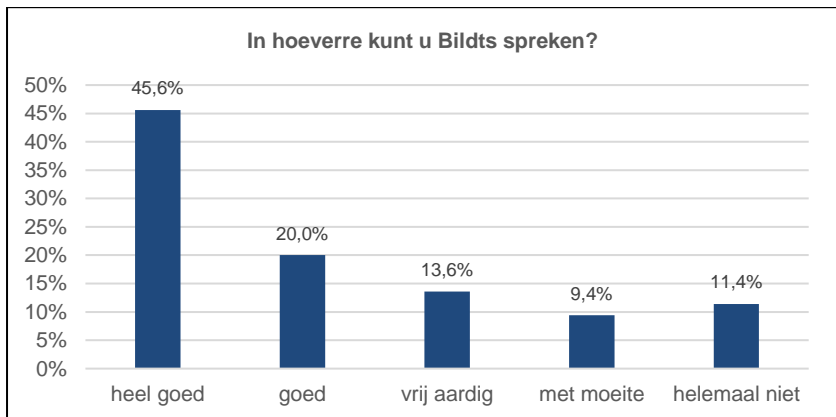
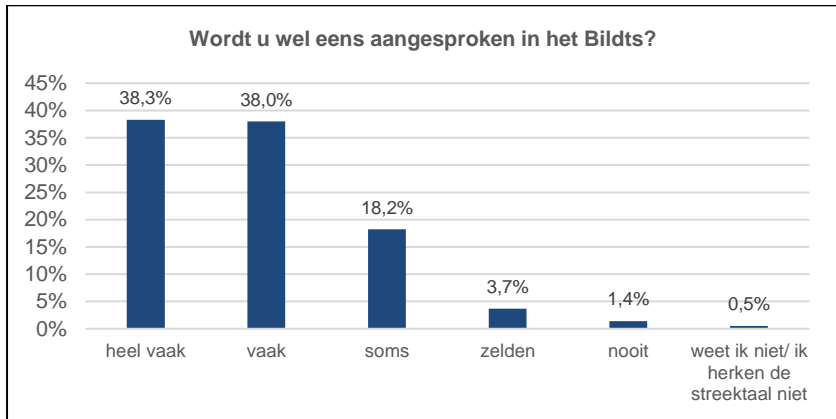

Wilt u dat het Amelands zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

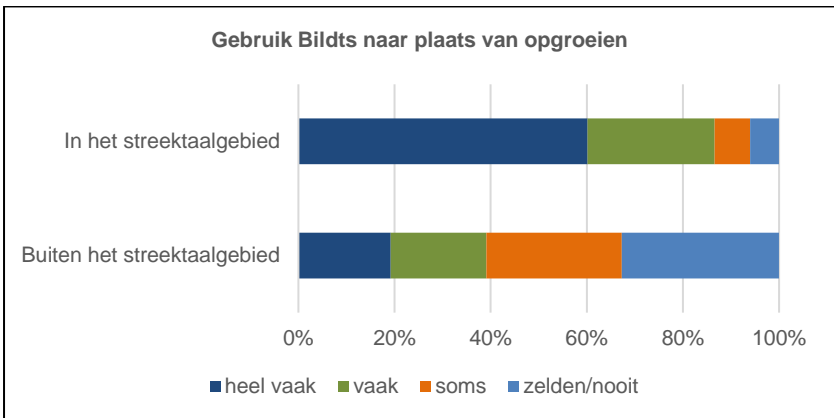
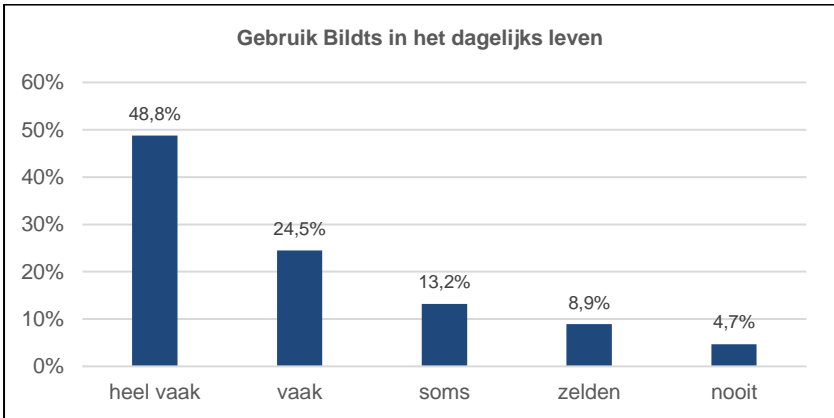

Bildts

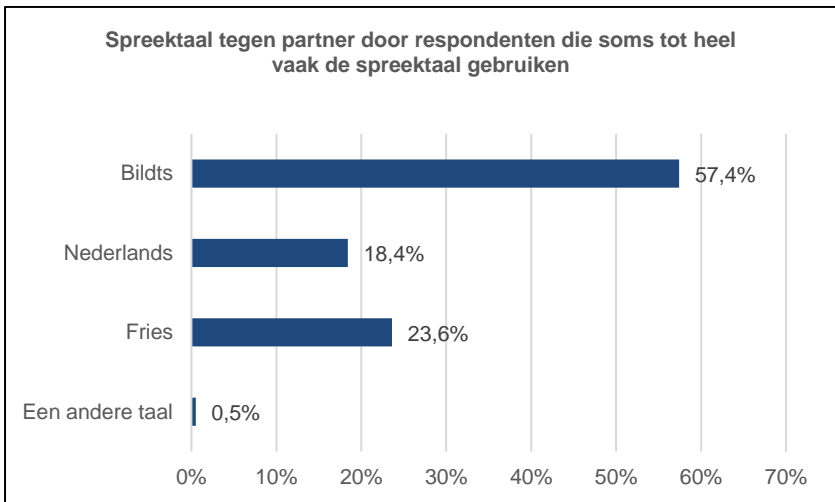
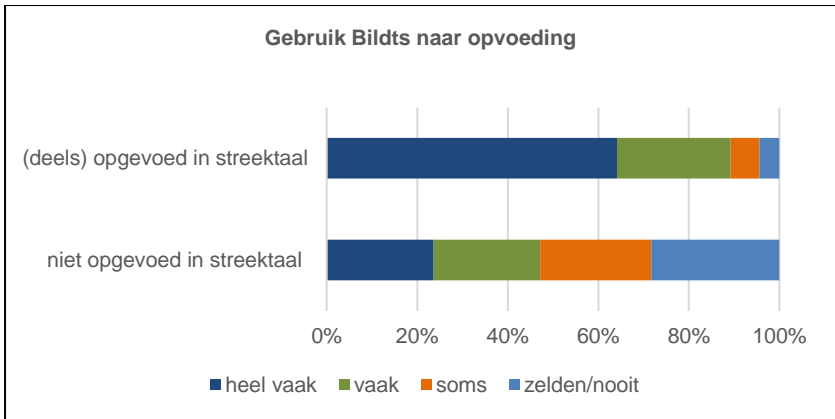
Respons: 653

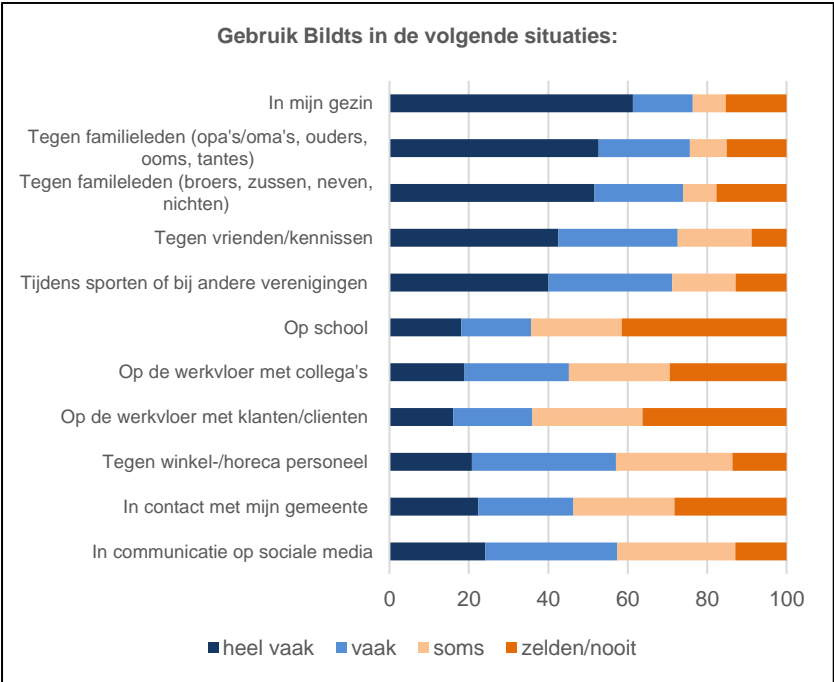
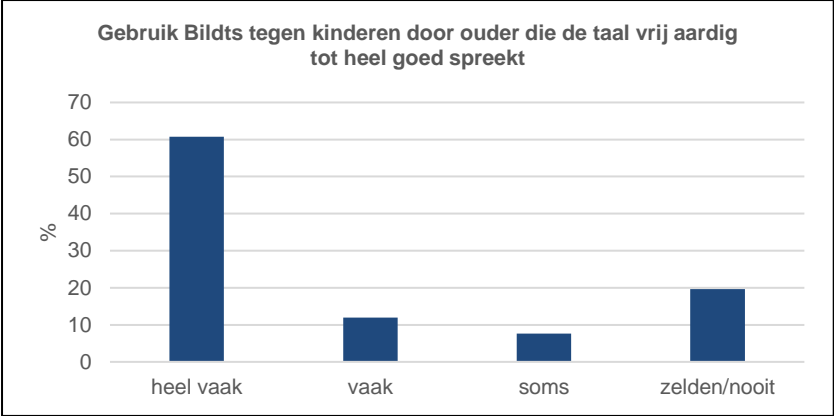

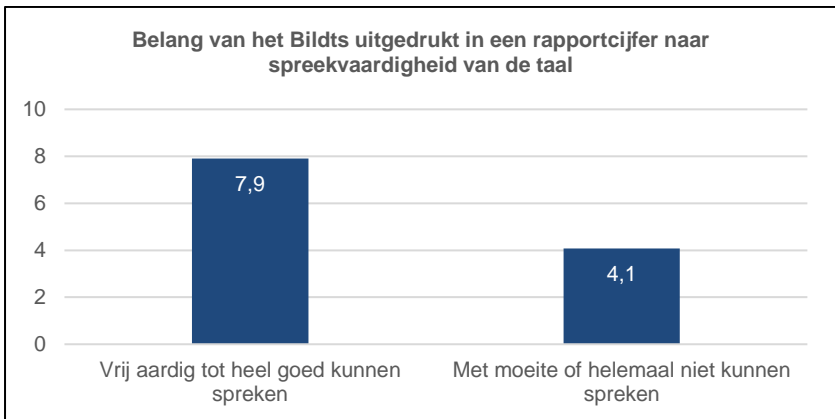
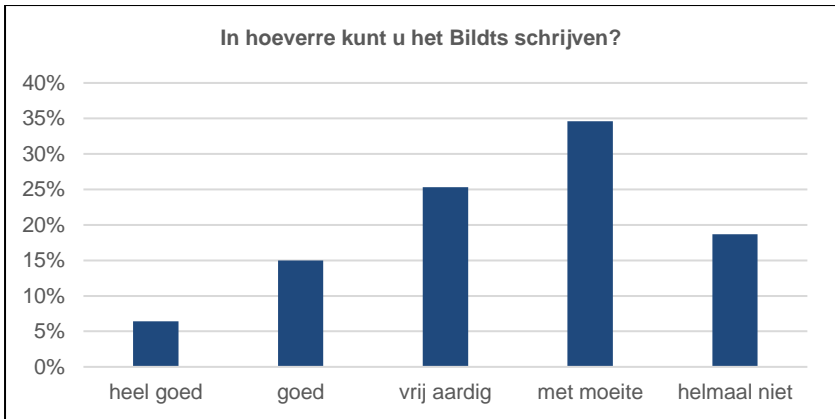
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

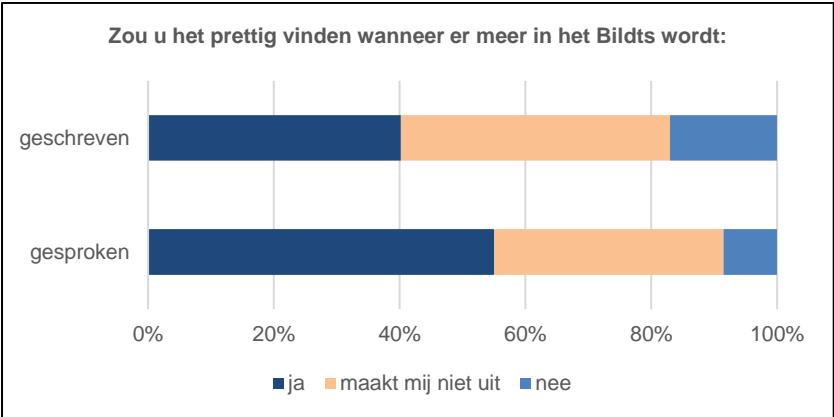
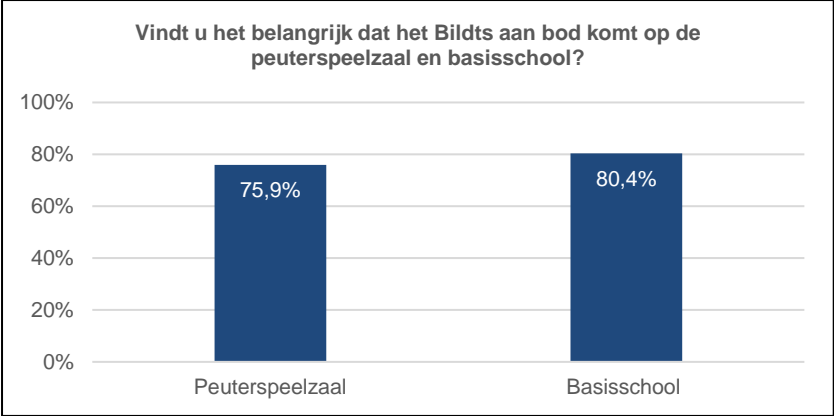

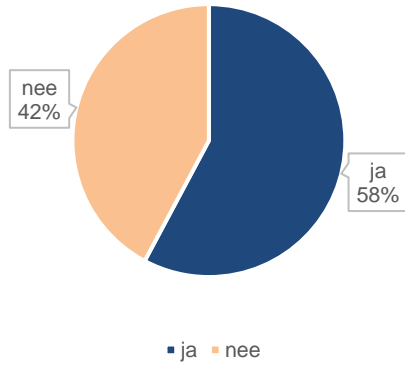

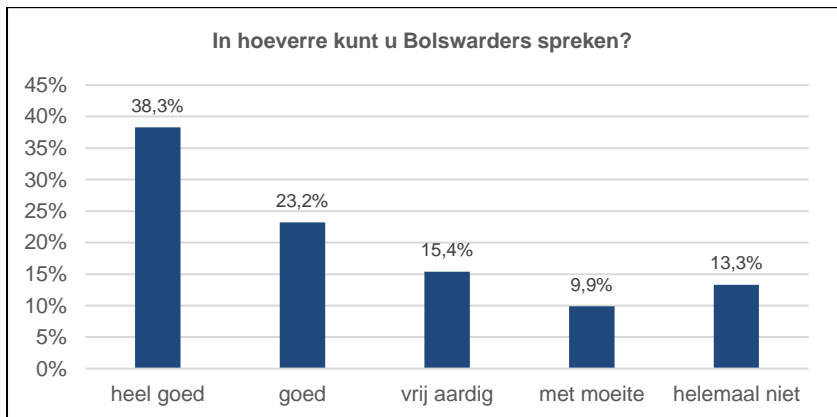
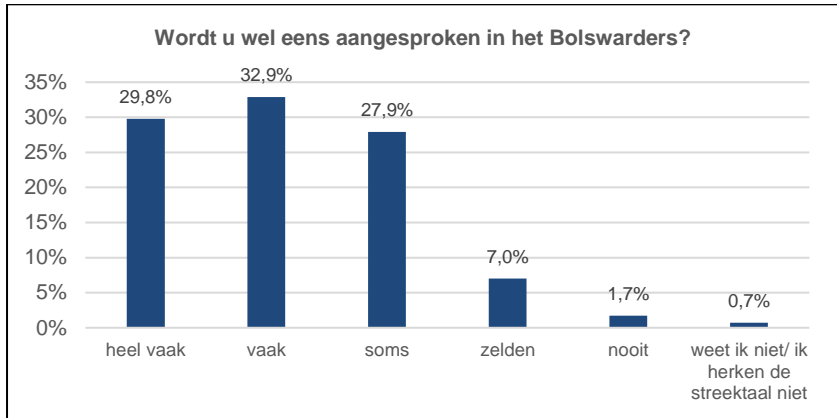

Wilt u dat het Bildts zichtbaarder in de openbare ruimte
gebruikt wordt?

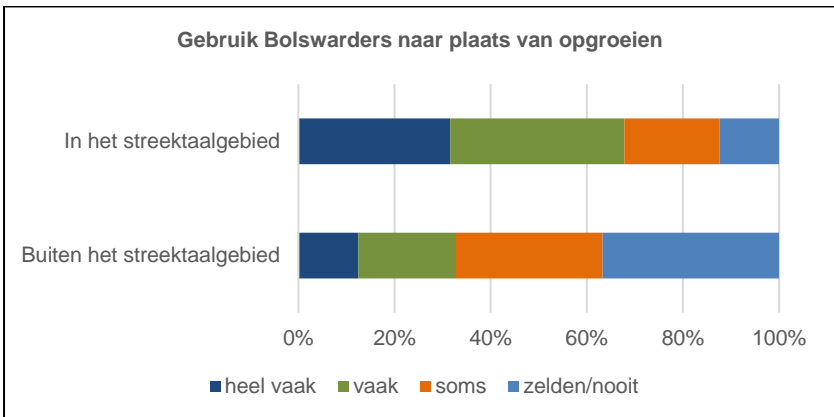
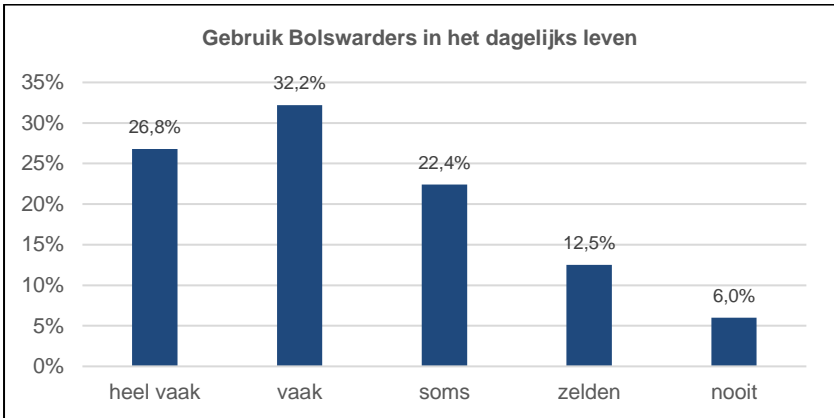

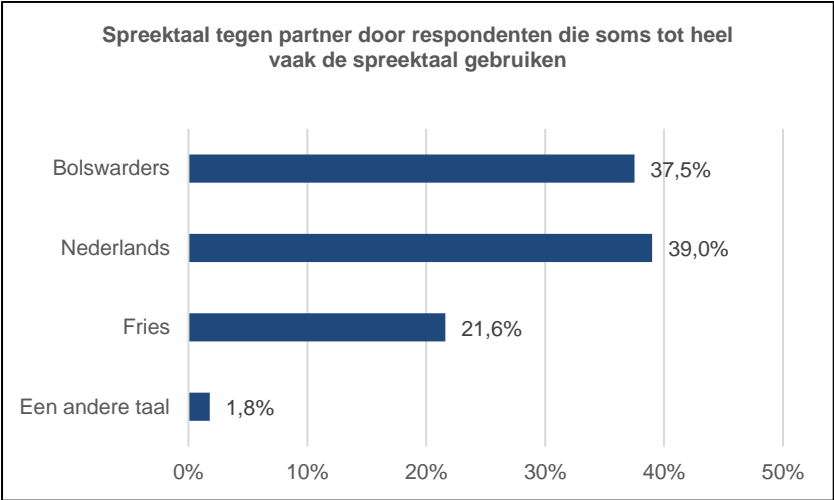
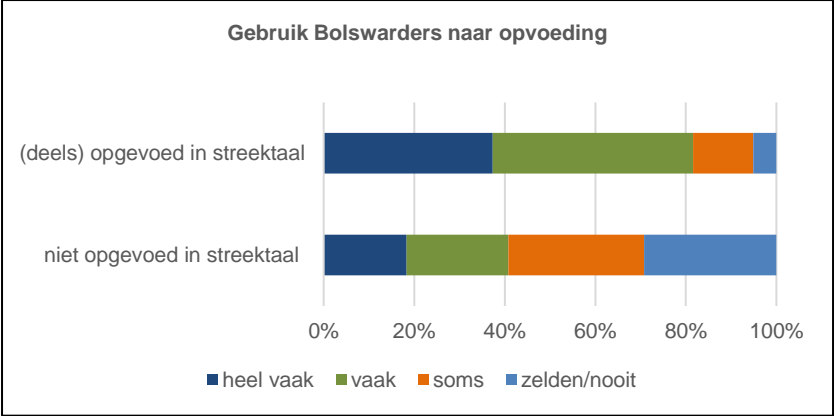
Bolswarders

Respons: 600

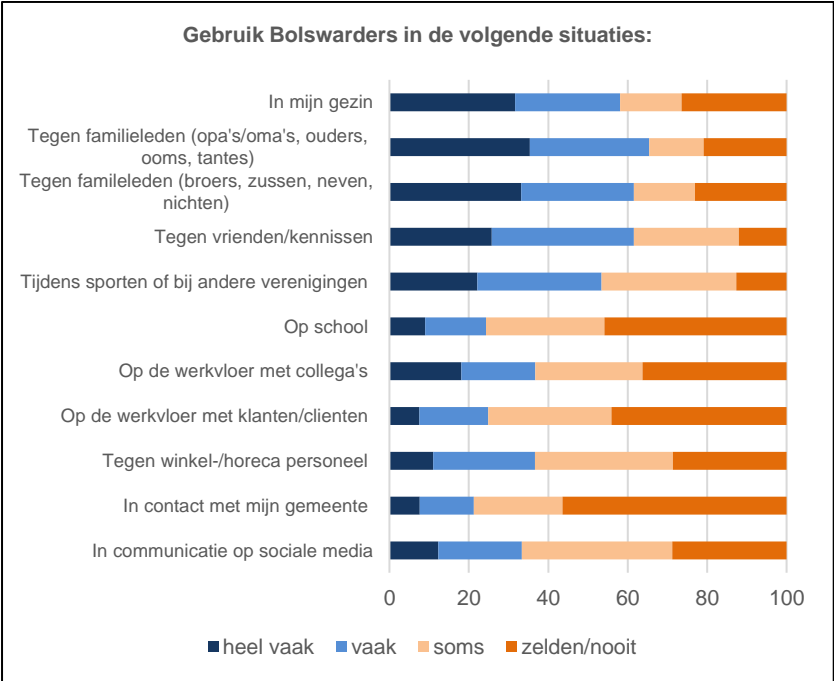
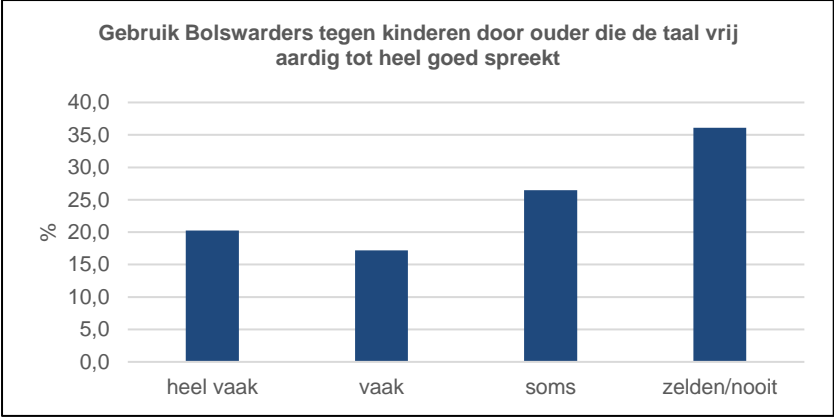

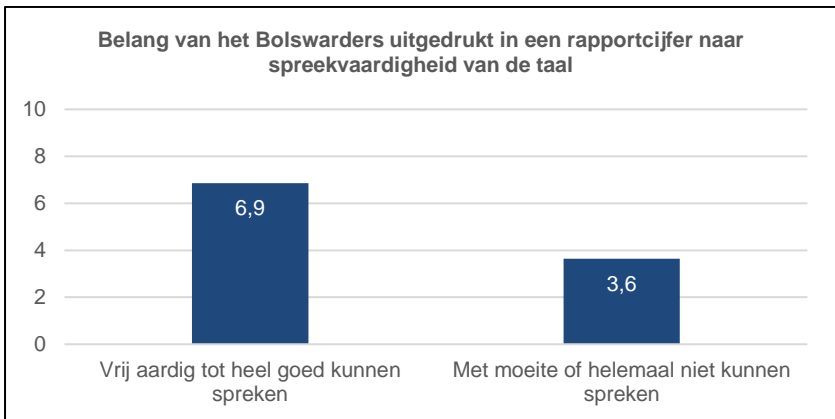
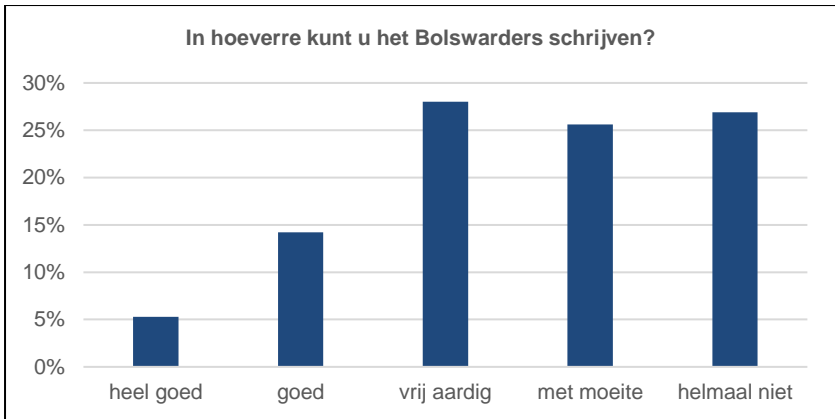
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

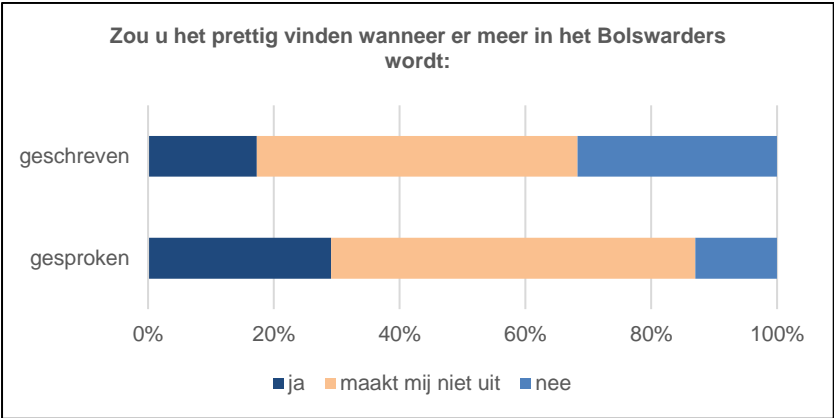
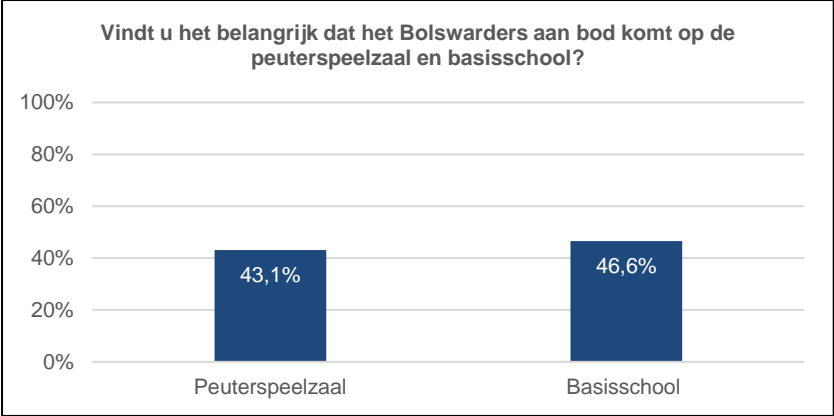

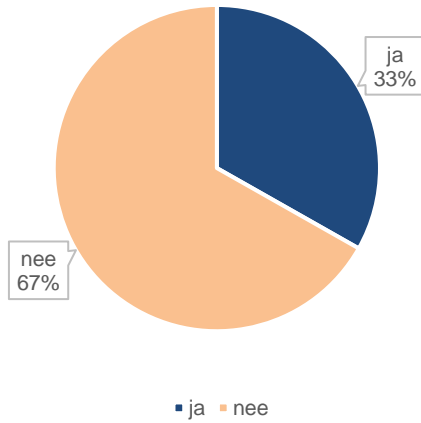

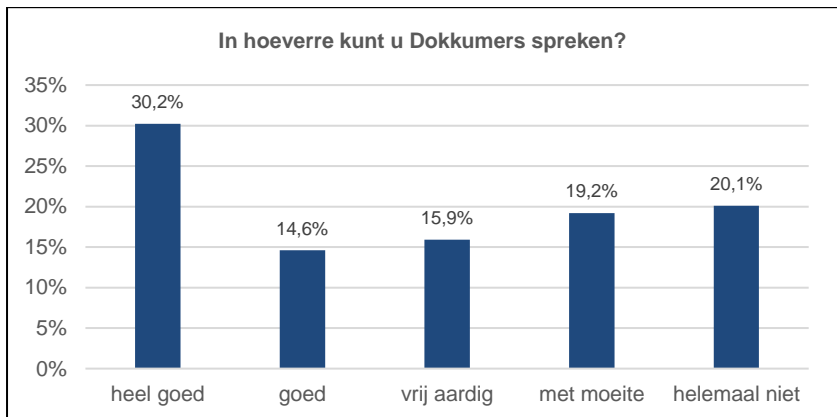
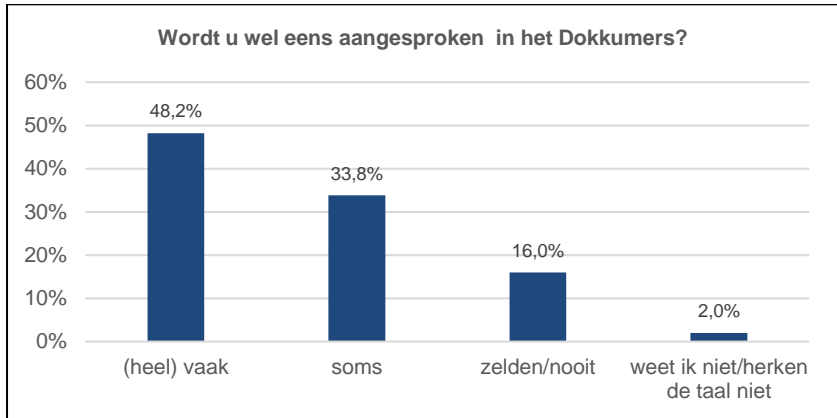

Wilt u dat Bolswarders zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

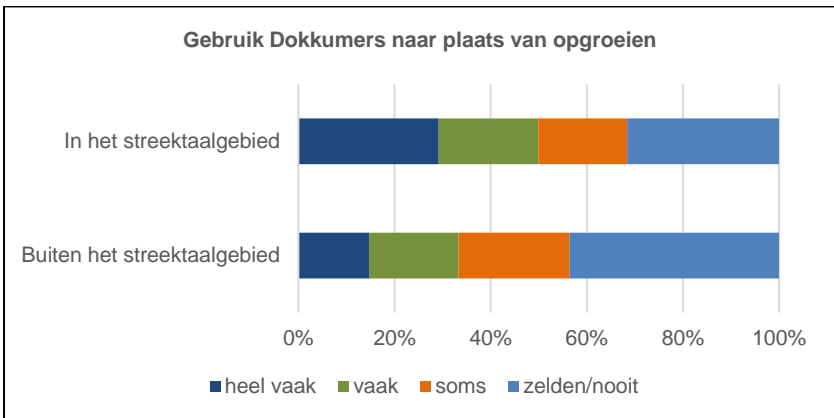
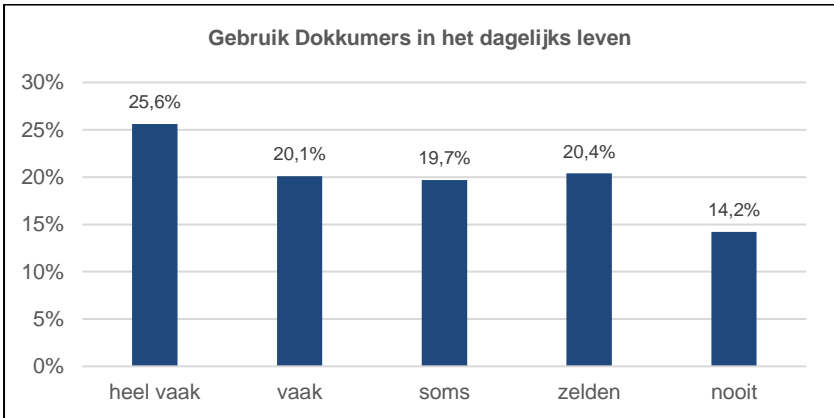

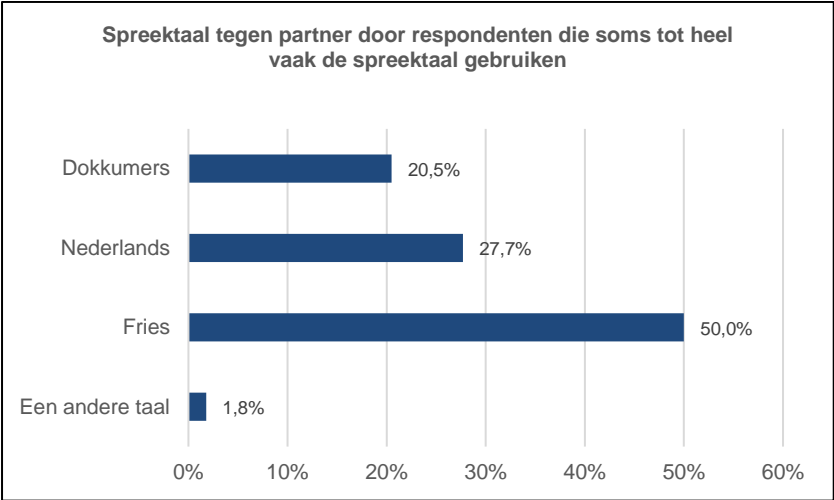
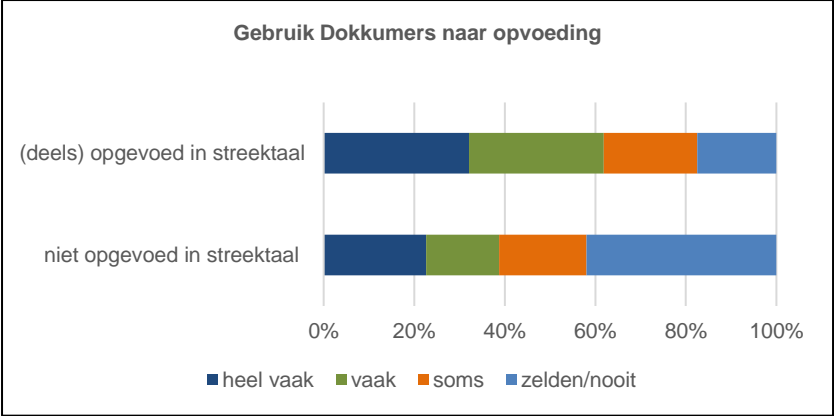
Dokkumers

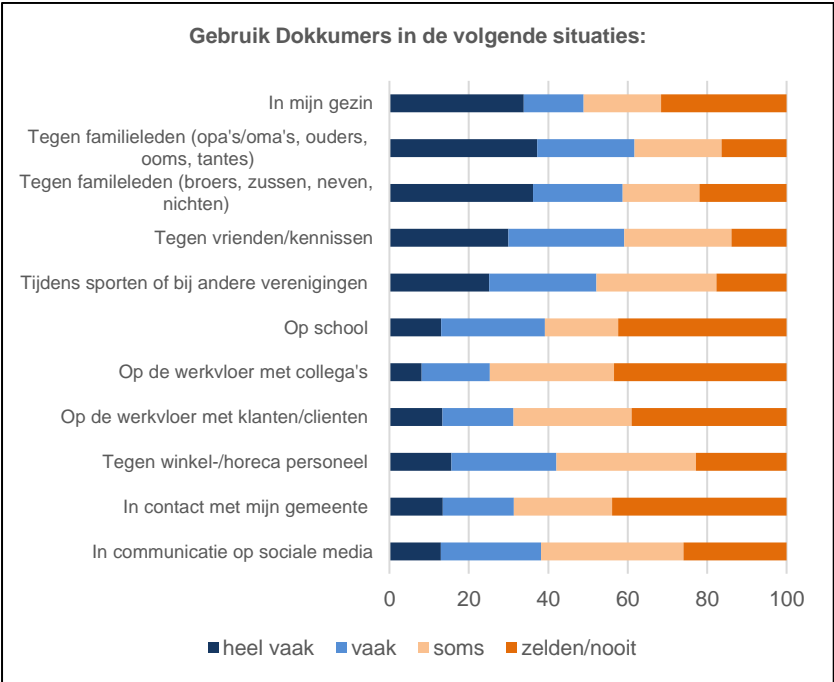
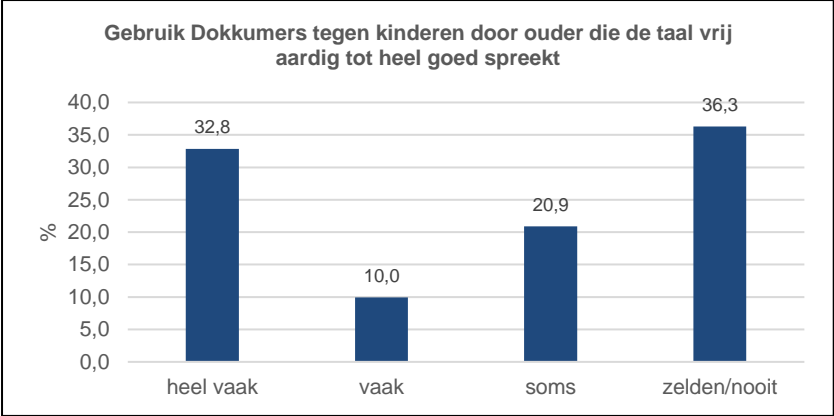
Respons: 554

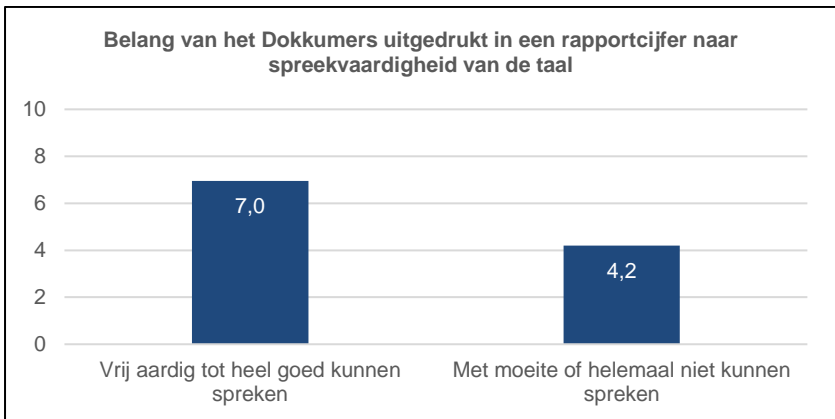
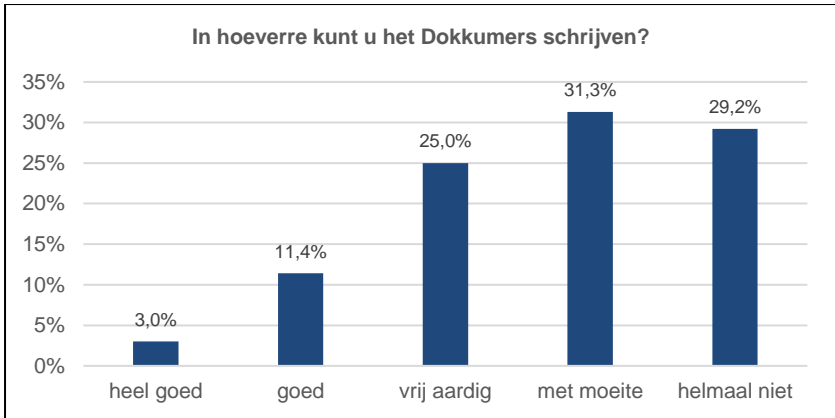
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

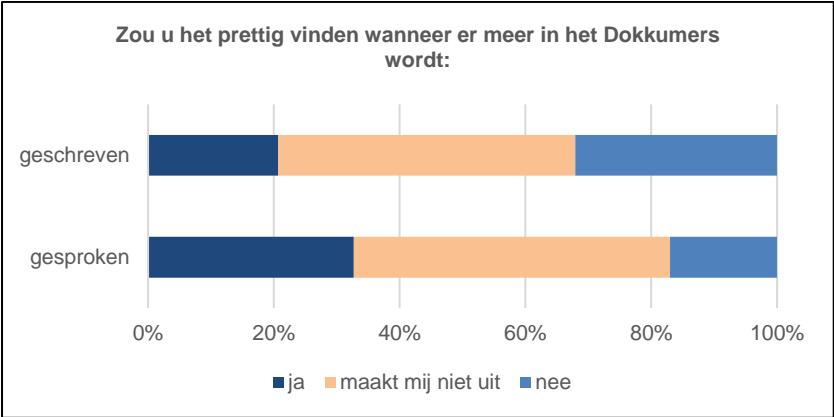
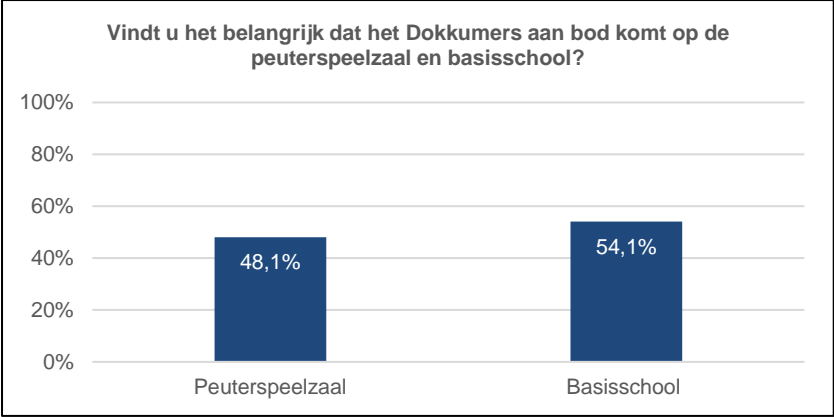

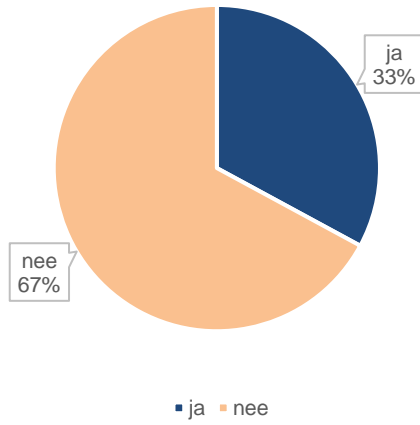

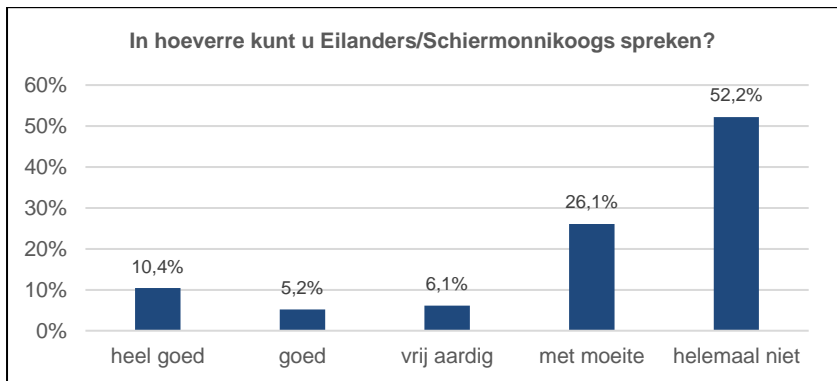

Wilt u dat Dokkumers zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

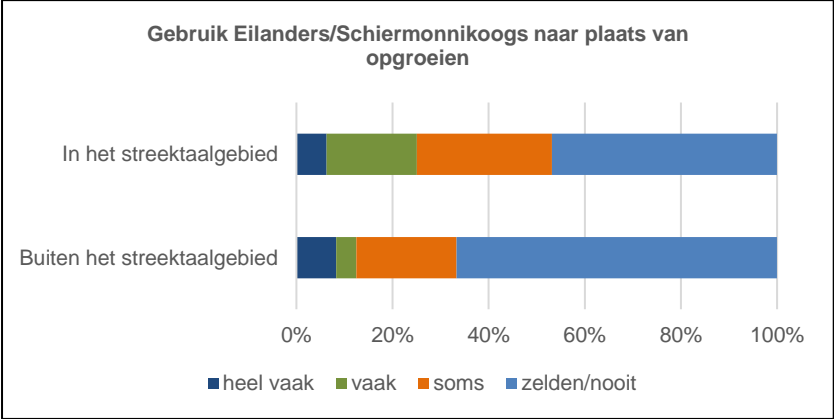
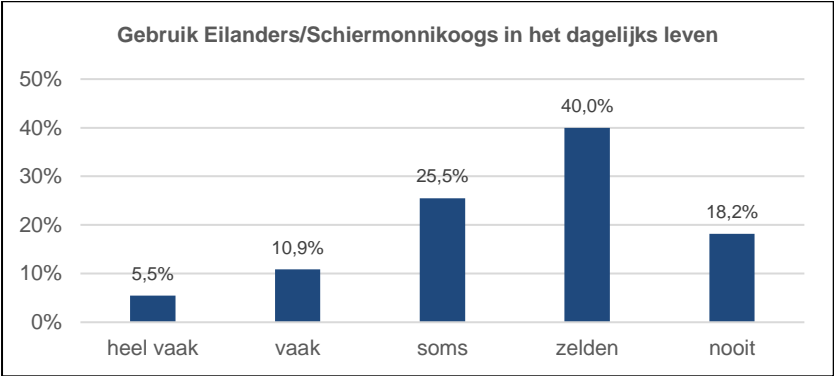

Eilanders/Schiermonnikoogs

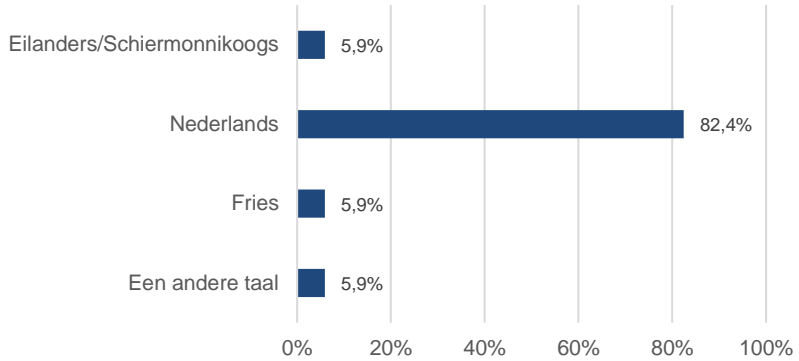
Respons: 122

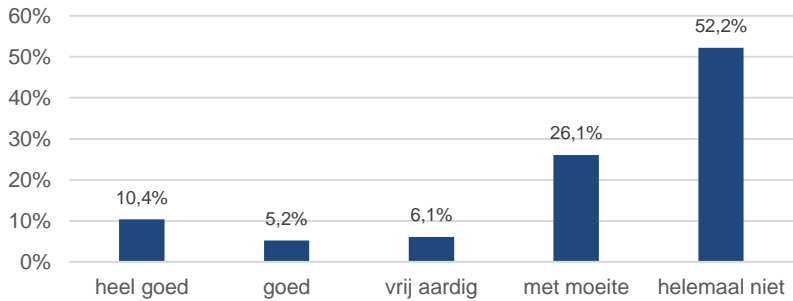
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

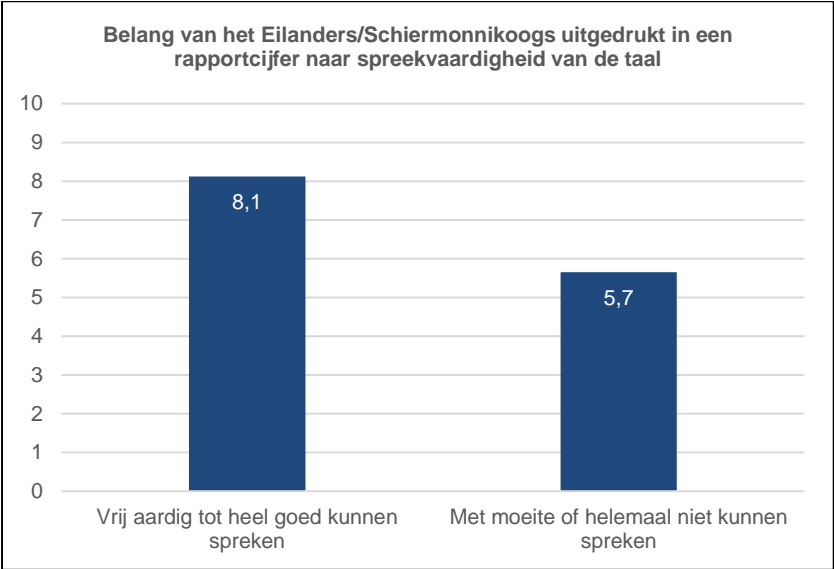
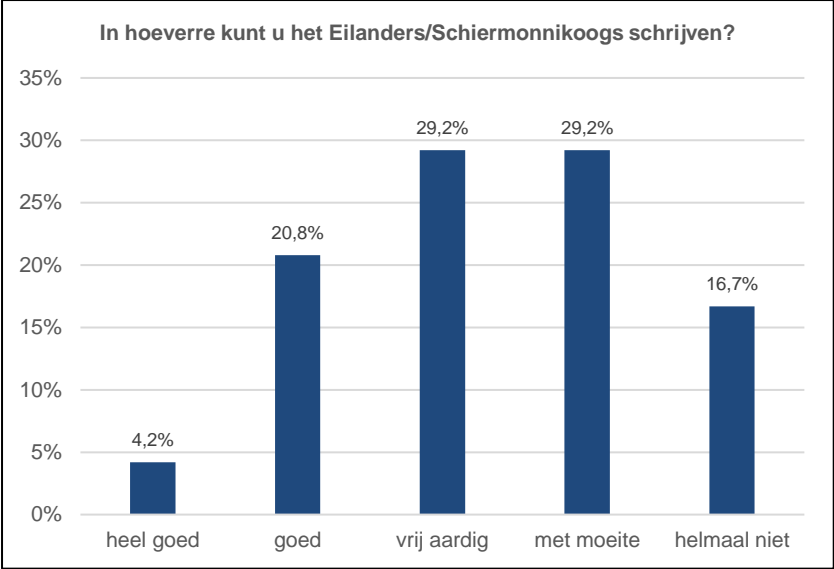

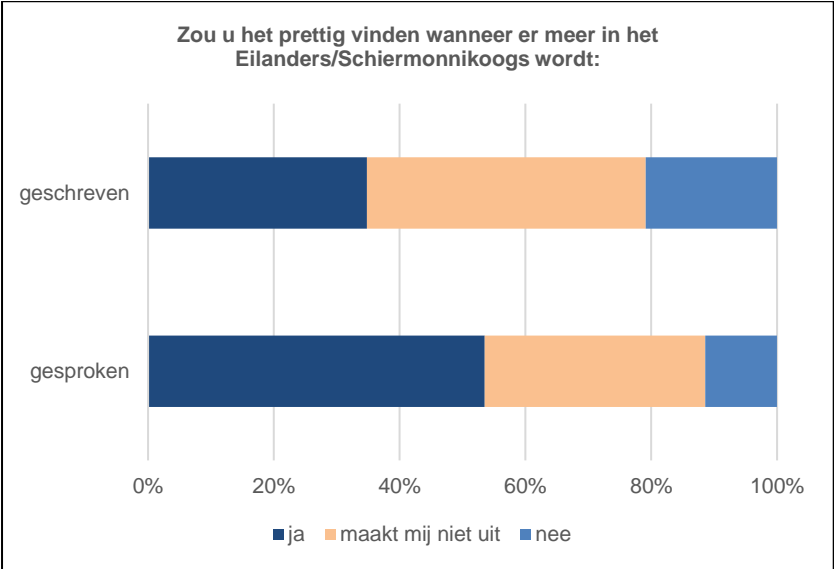
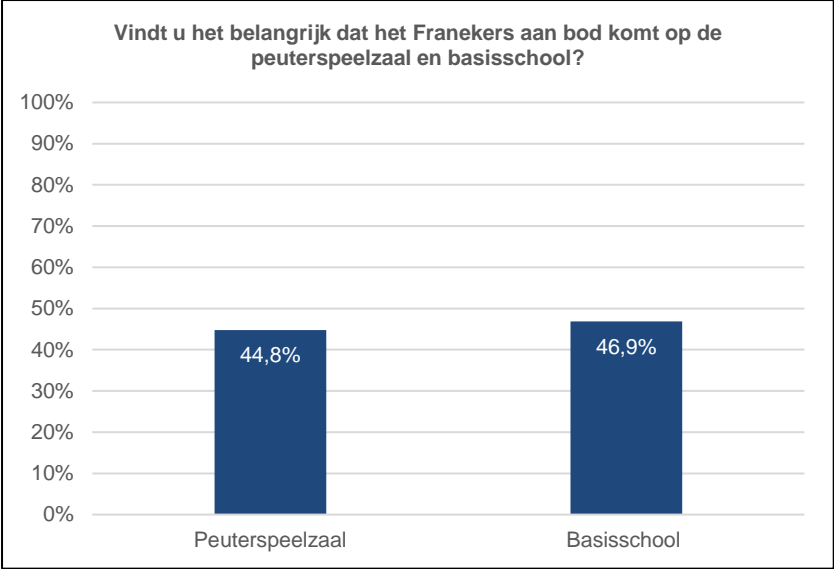
Spreektaal tegen partner door respondenten die soms tot heel vaak de spreektaal gebruiken

In hoeverre kunt u Eilanders/Schiermonnikoogs spreken?

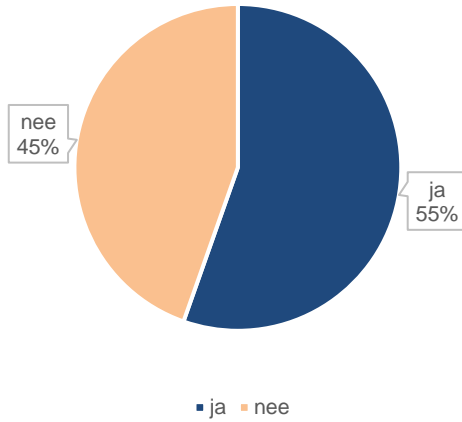

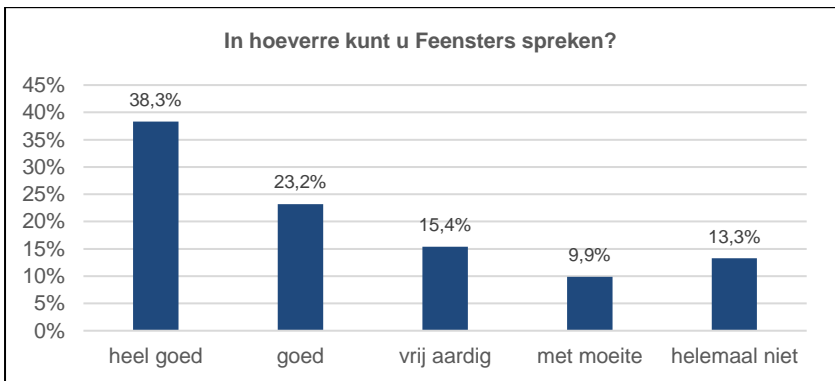
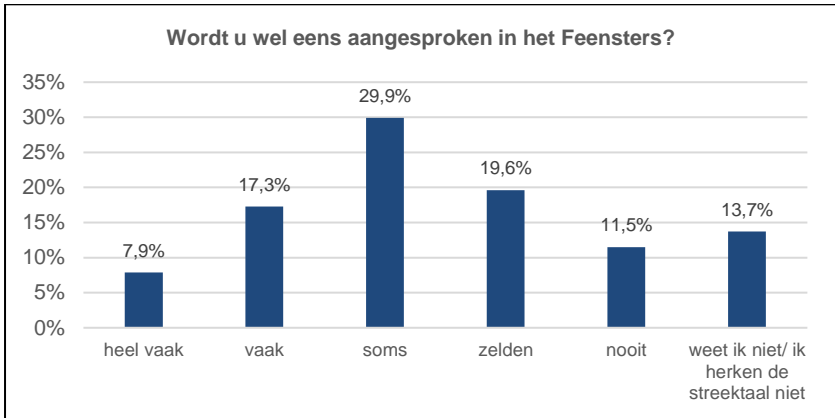

Wilt u dat het Eilanders/Schiermonnikoogs zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

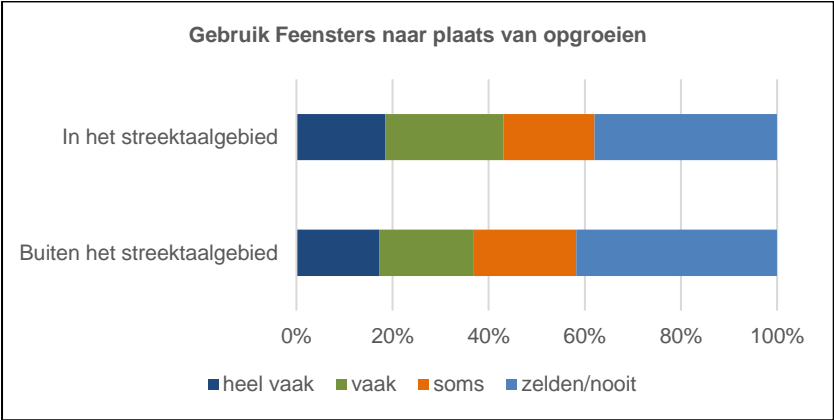
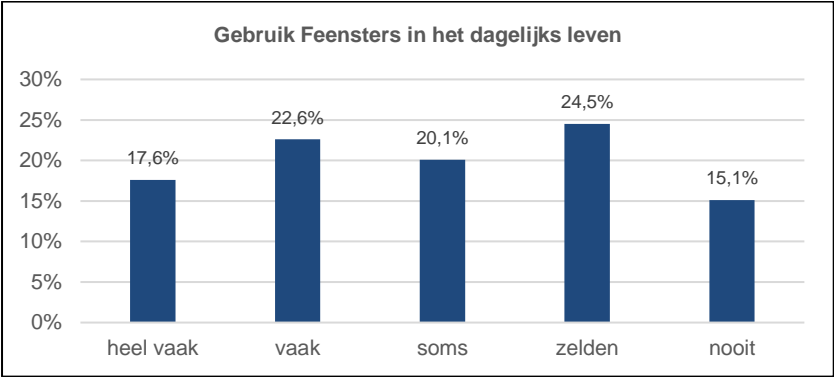

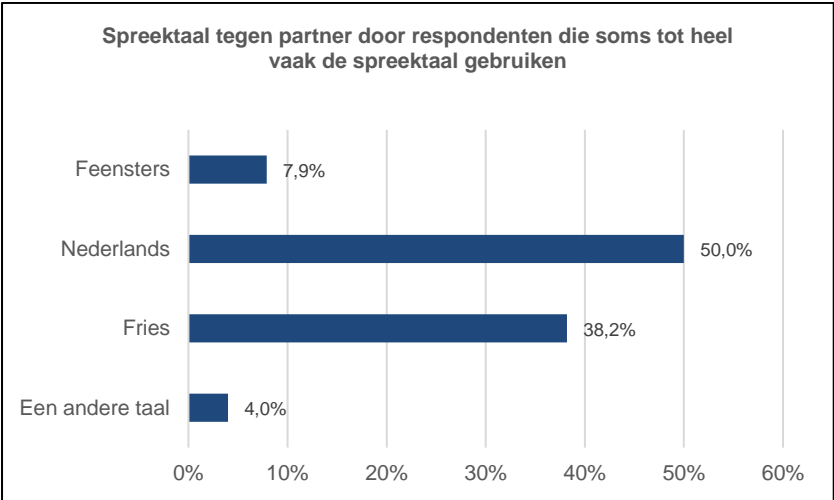
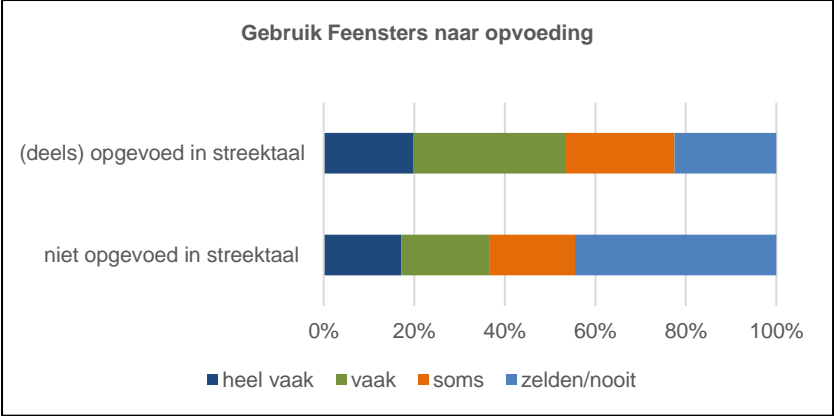
Feensters

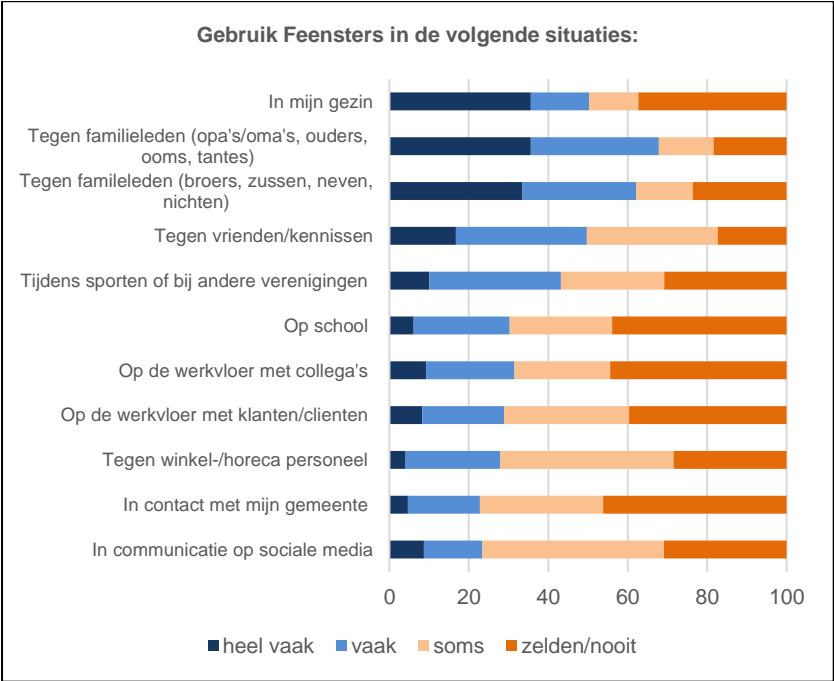
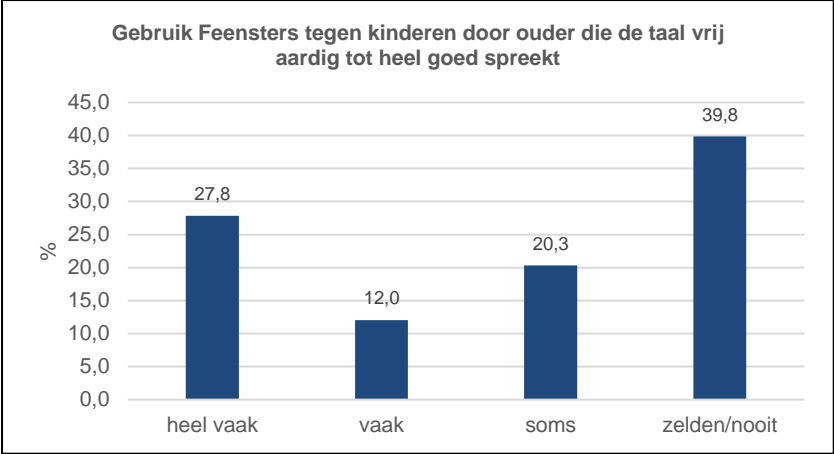
Respons: 537

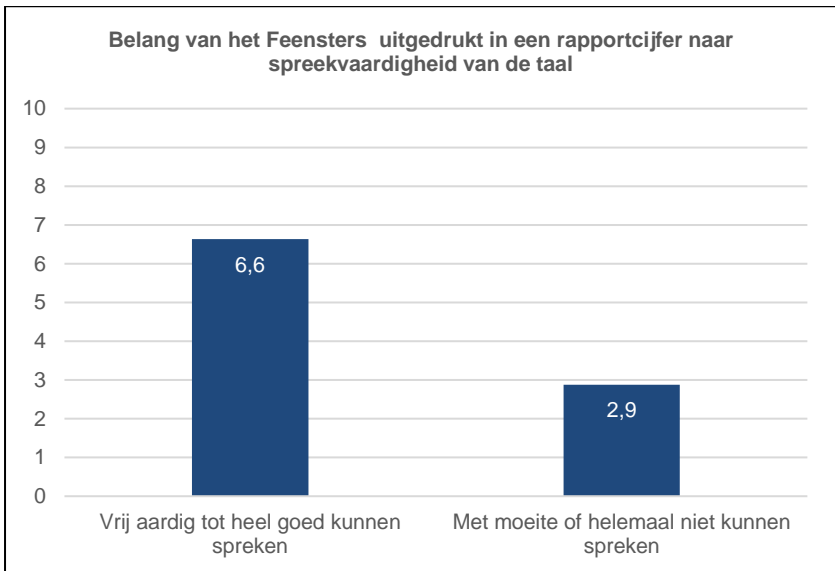
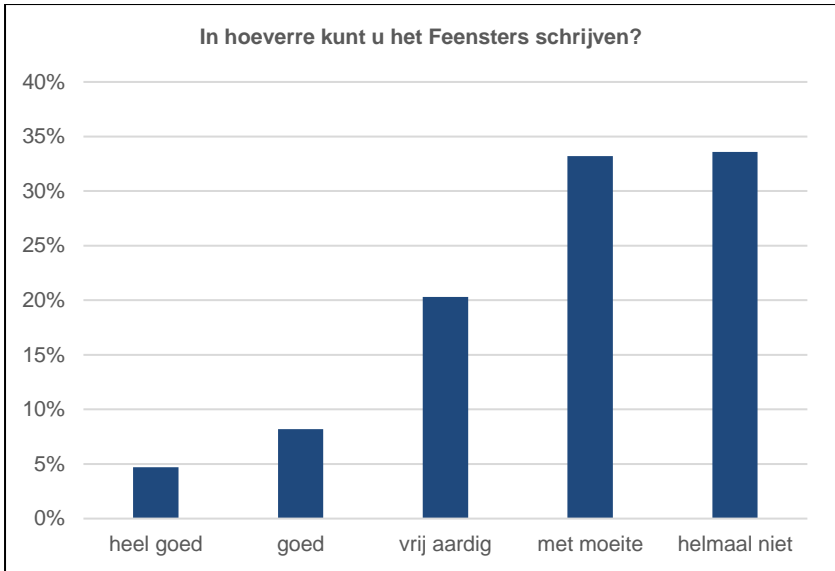

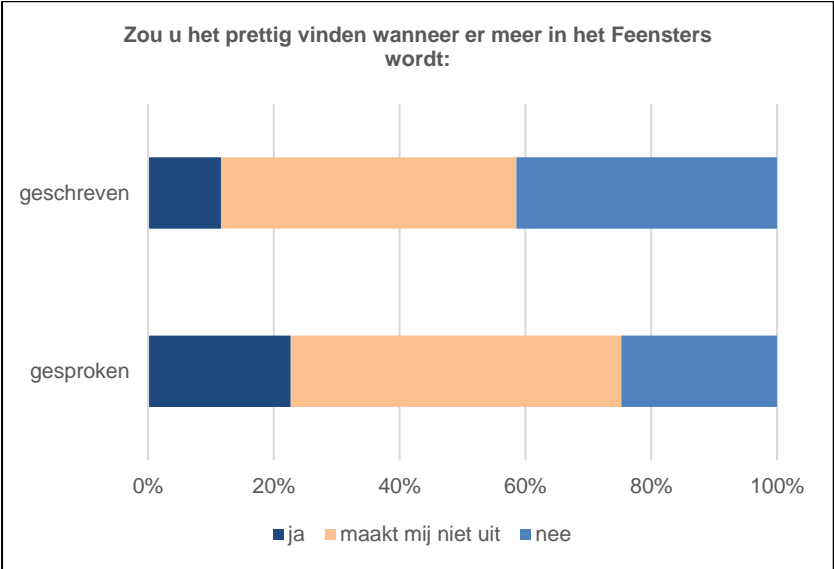
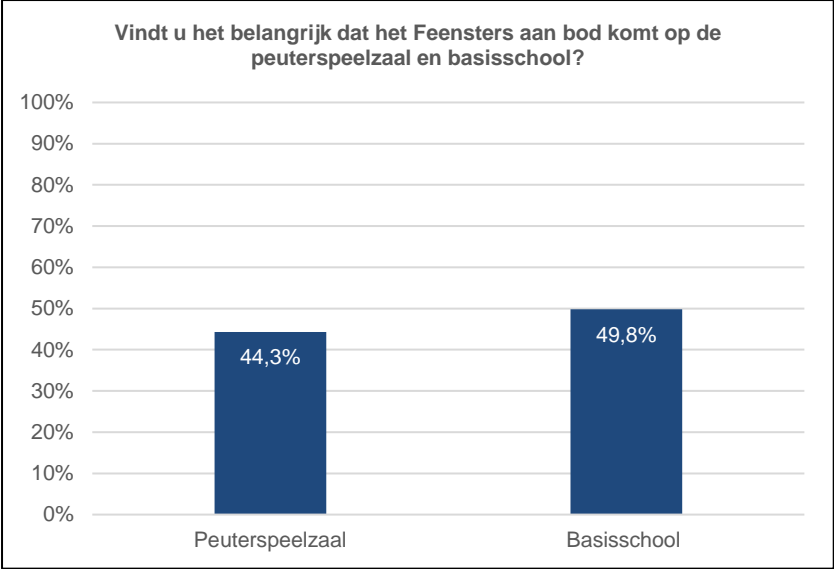
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

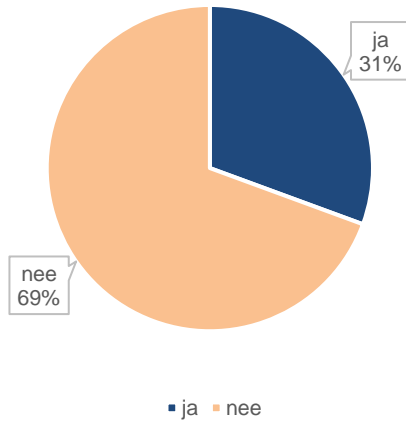

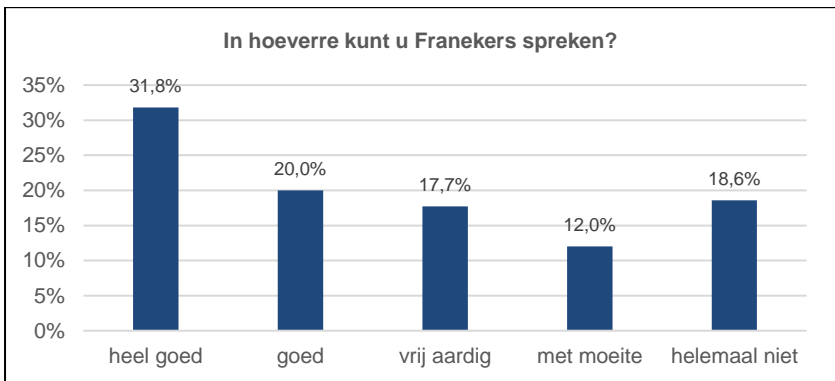
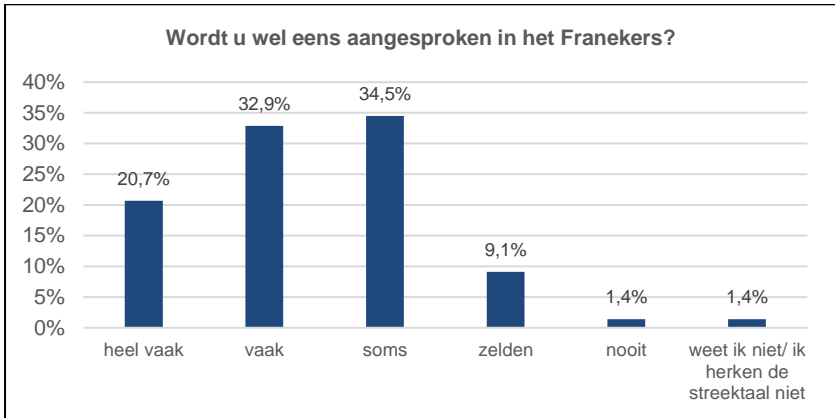
Wilt u dat Feensters
zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

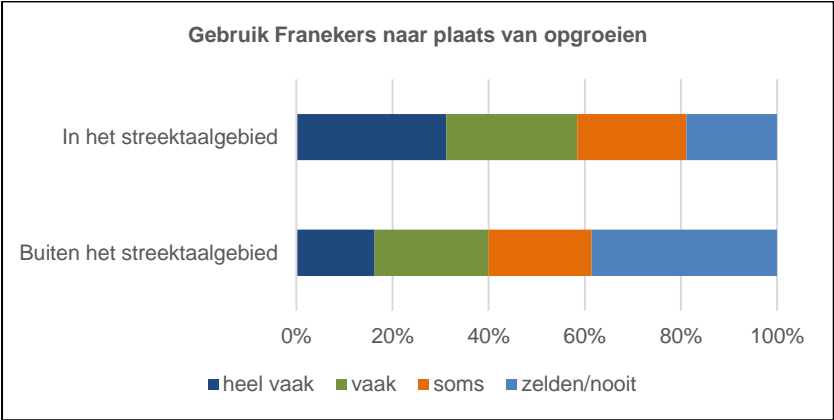
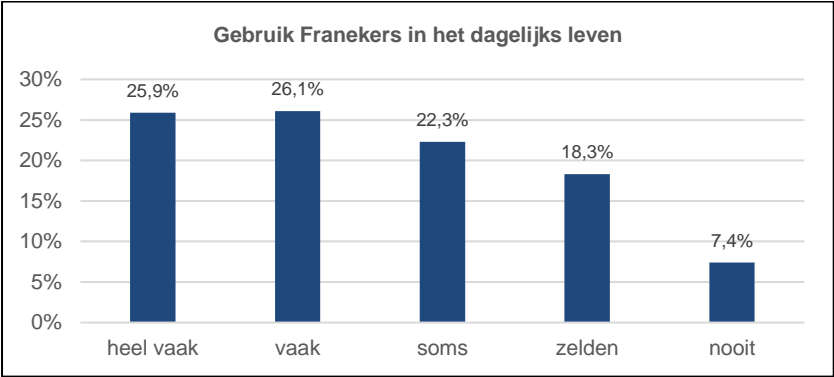

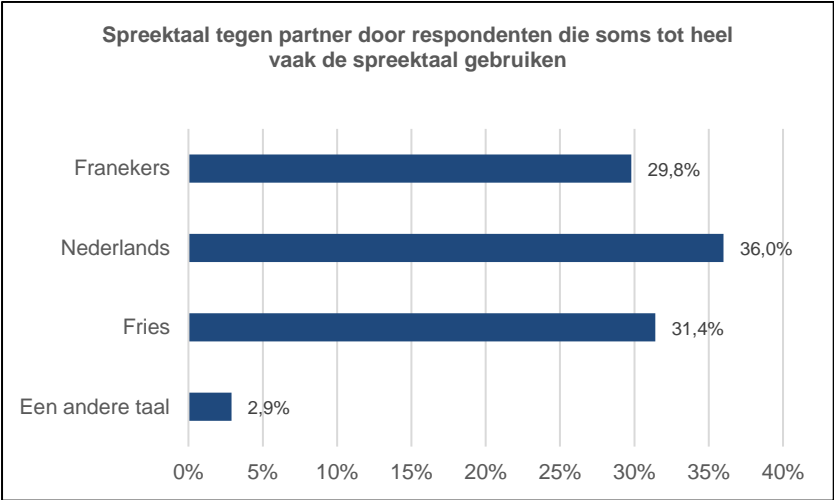
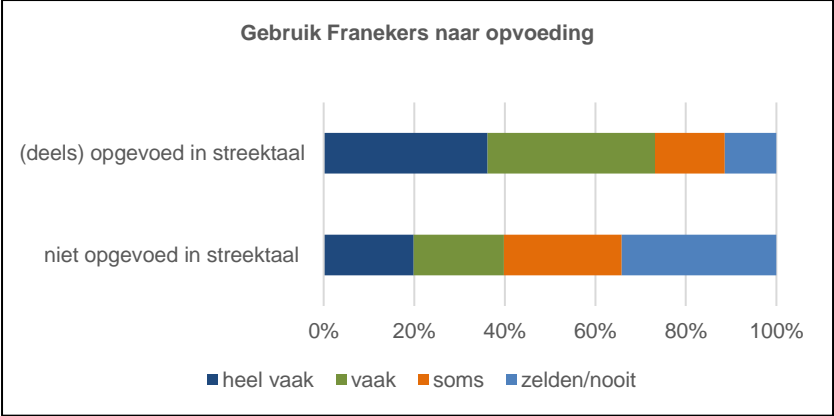
Franekers

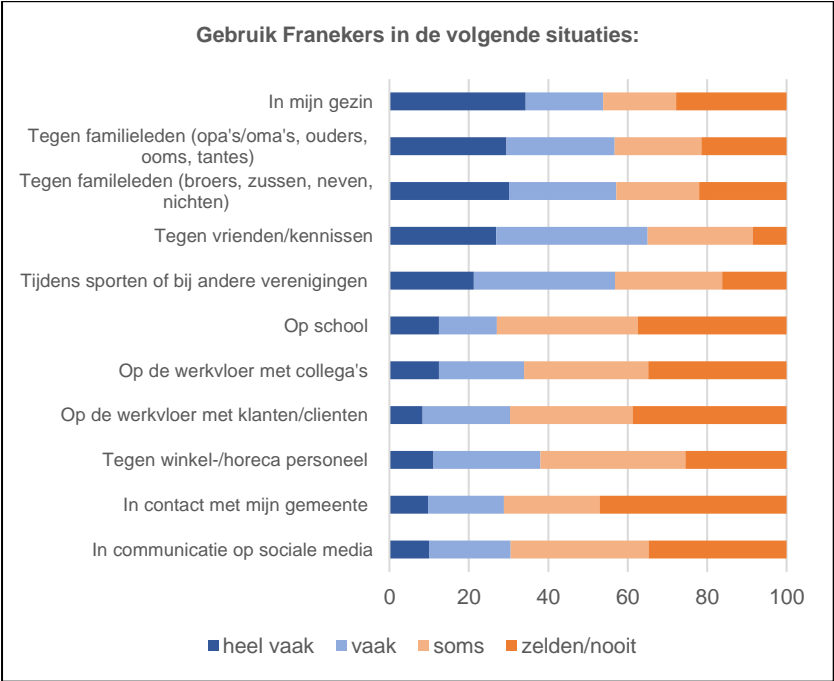
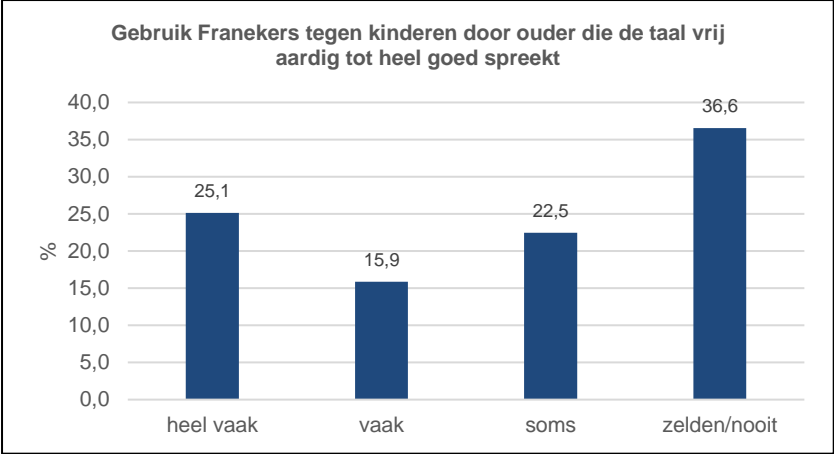
Respons: 500

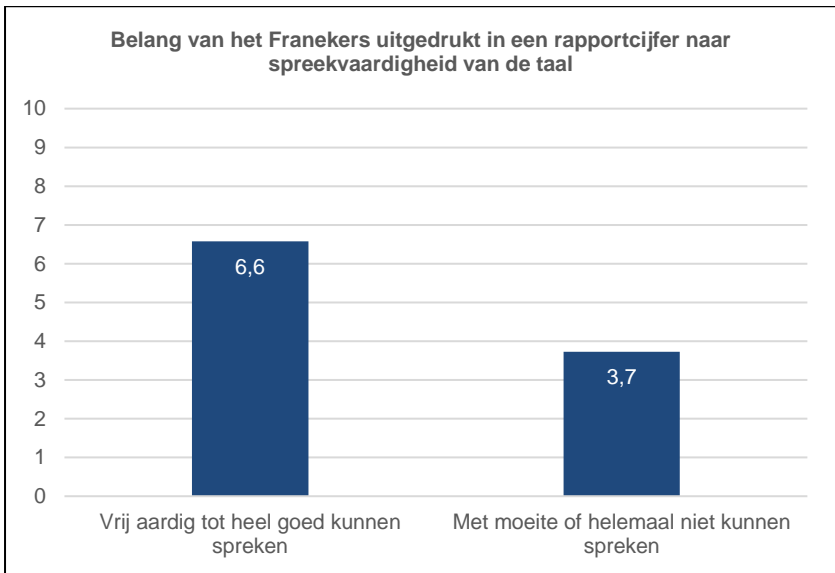
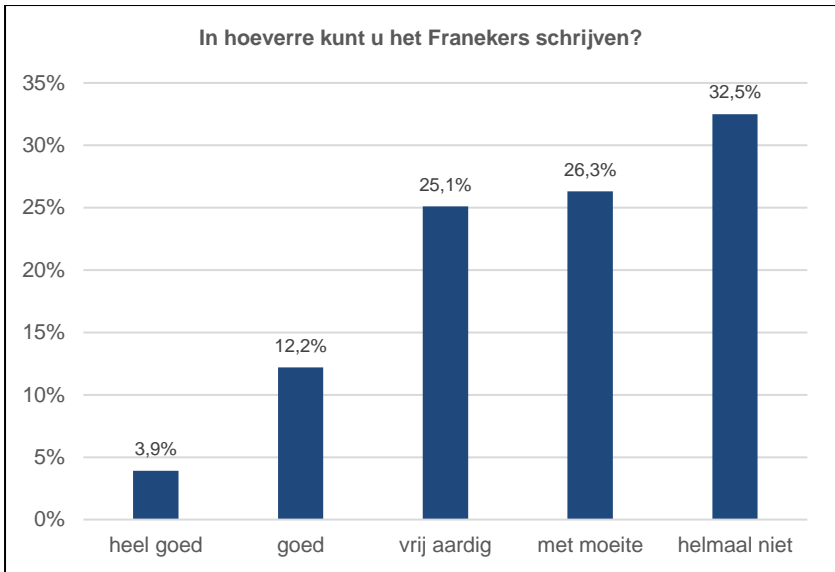

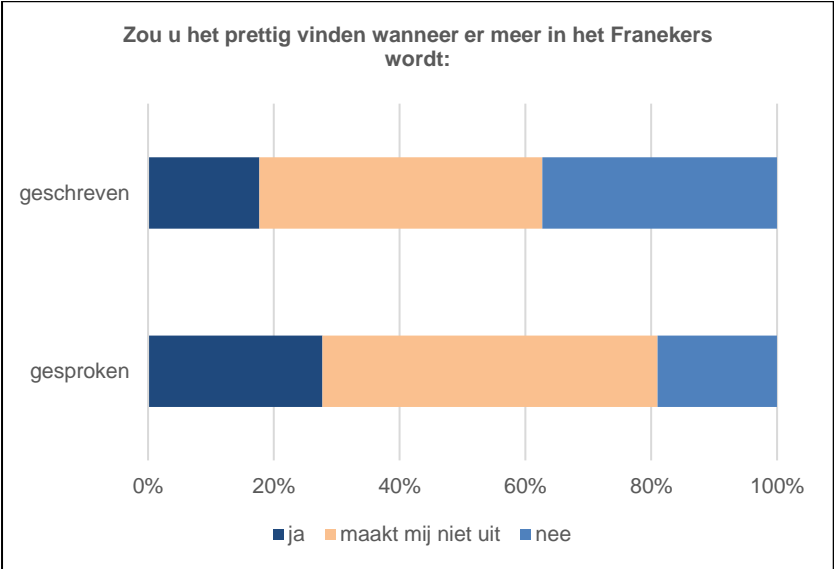
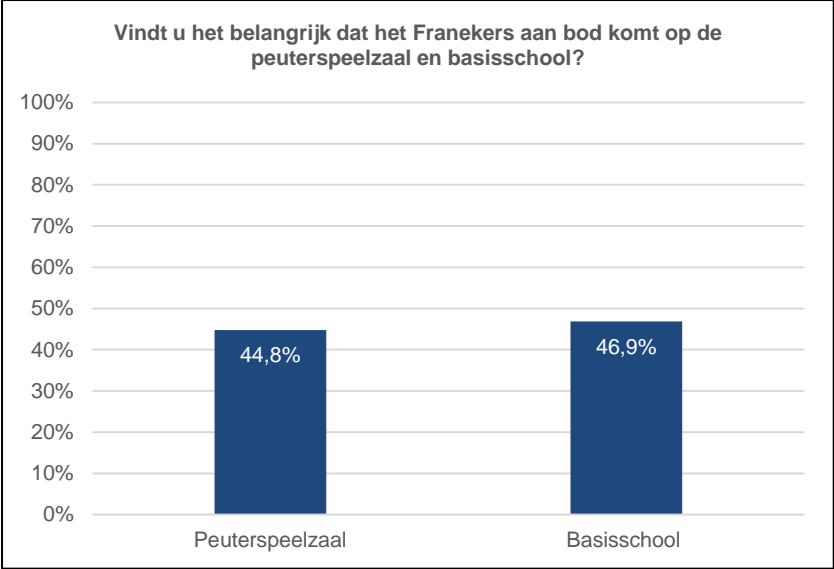
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

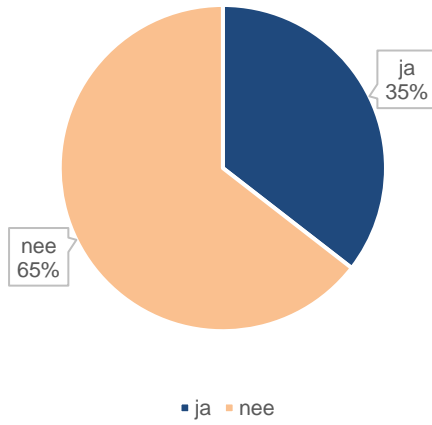

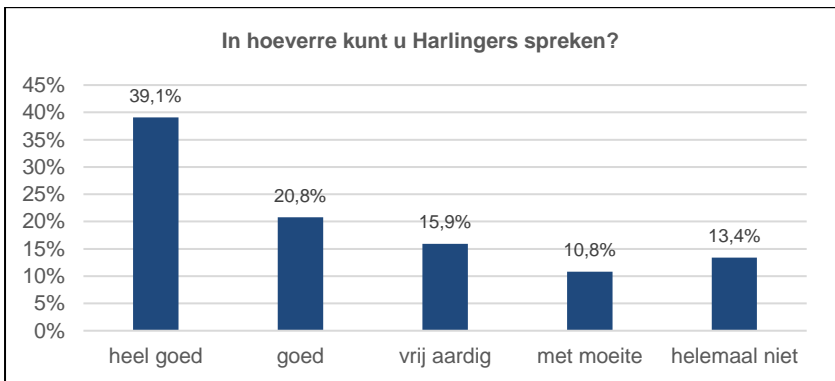
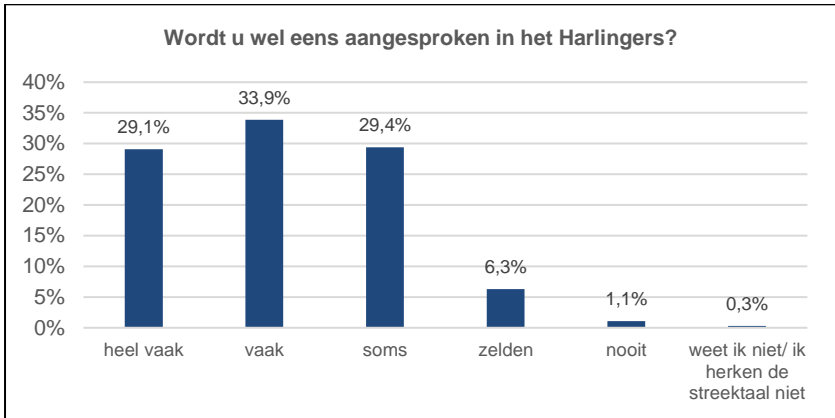

Wilt u dat Franekers zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

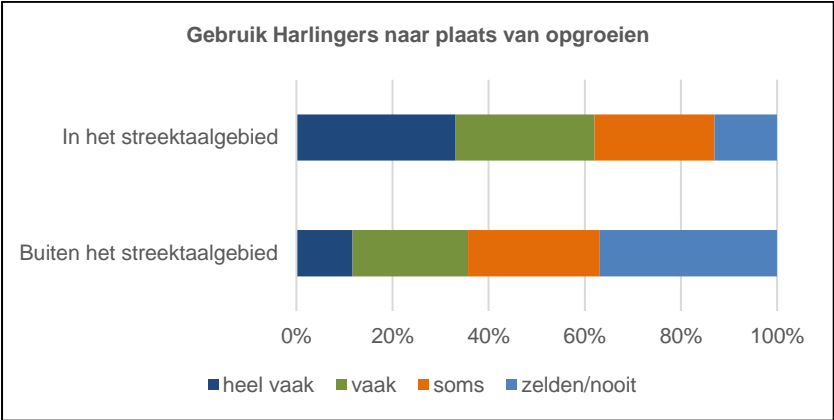
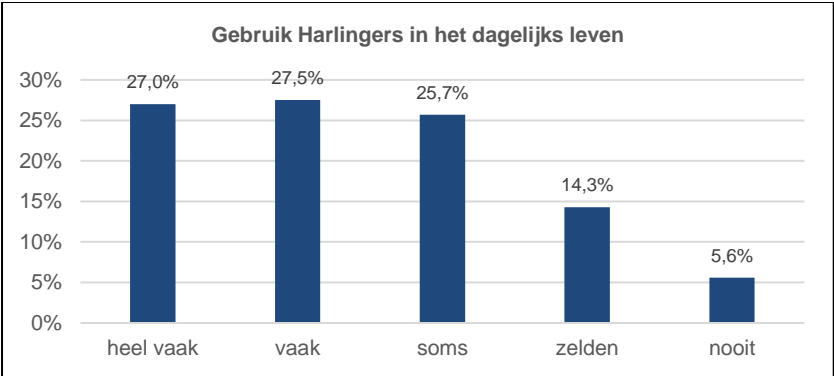
Harlingers

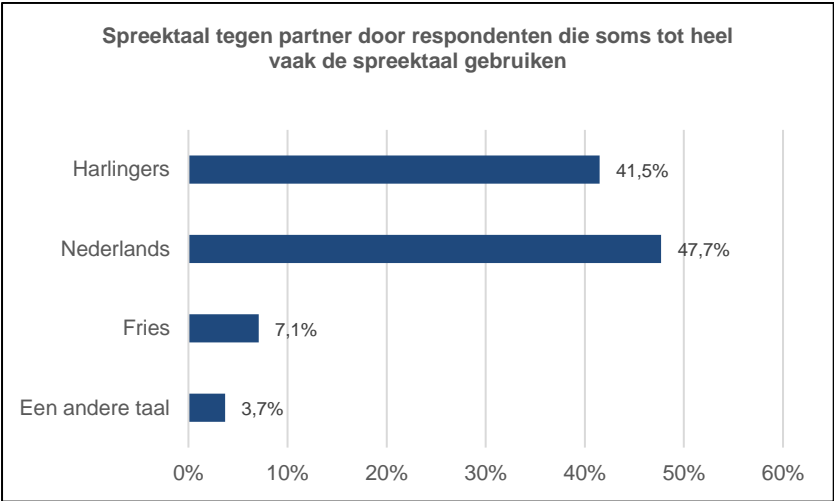
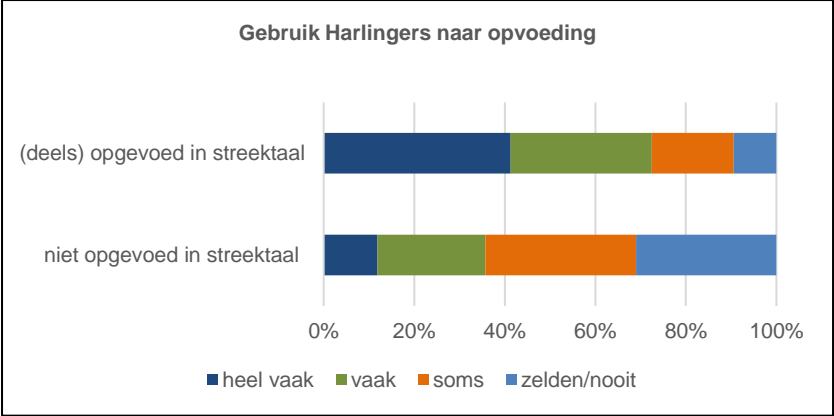
Respons: 639

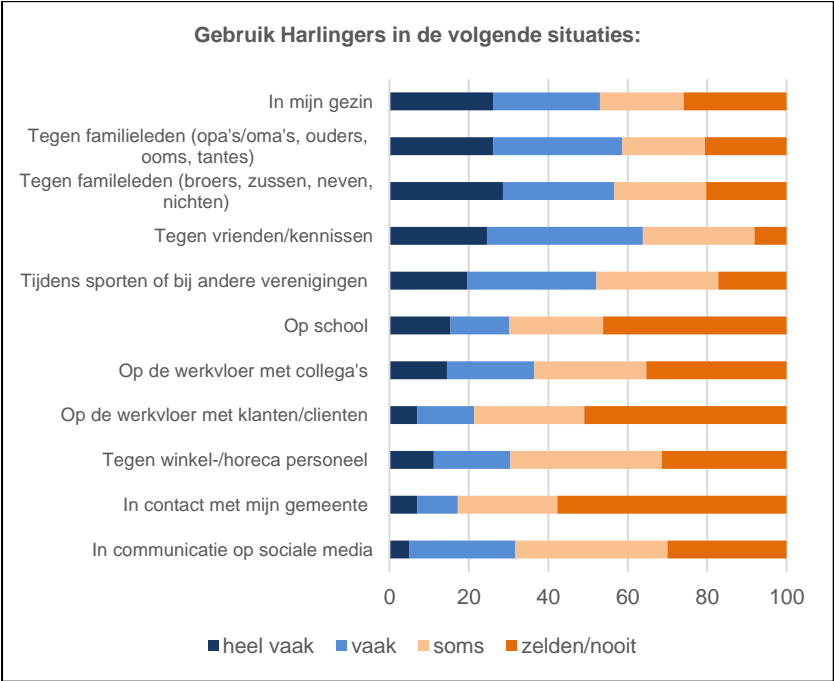
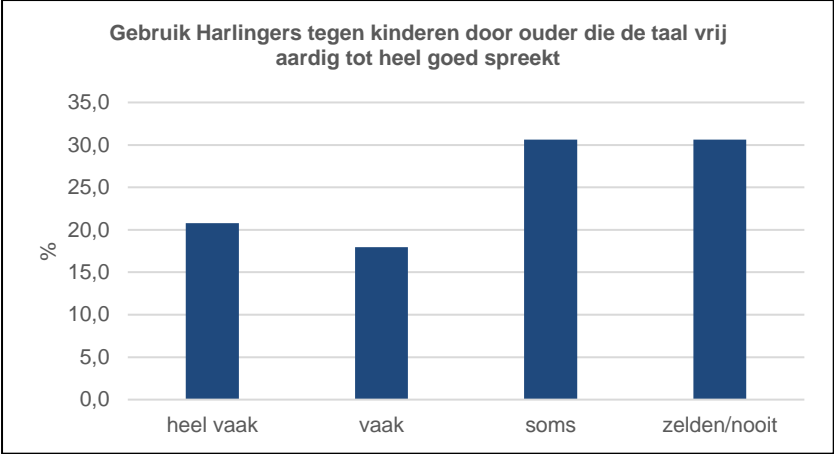

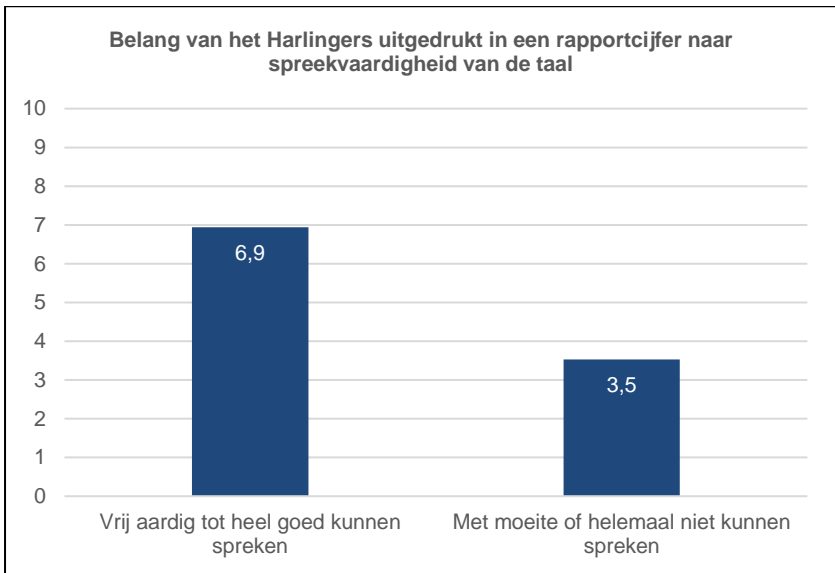
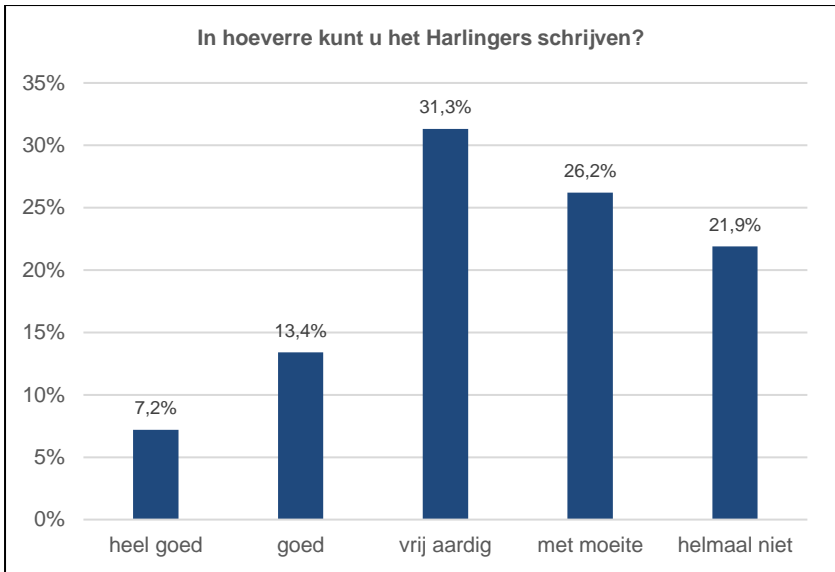

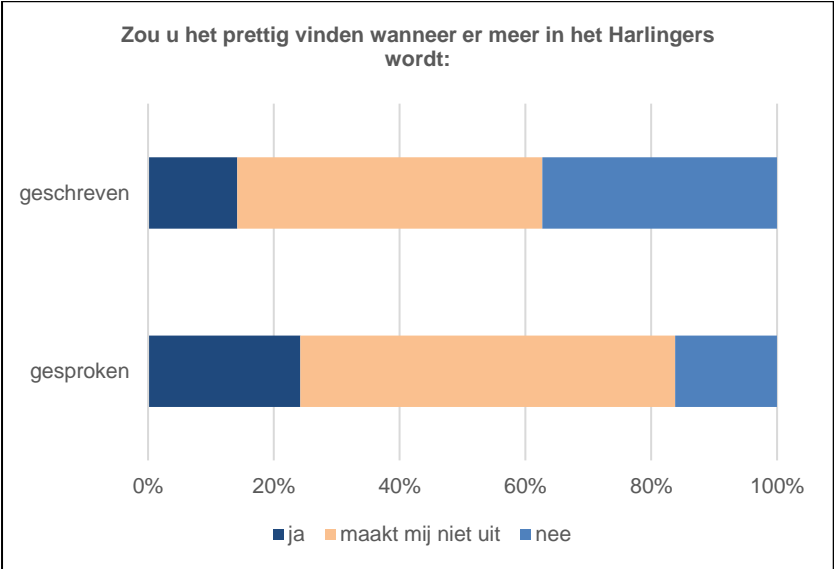
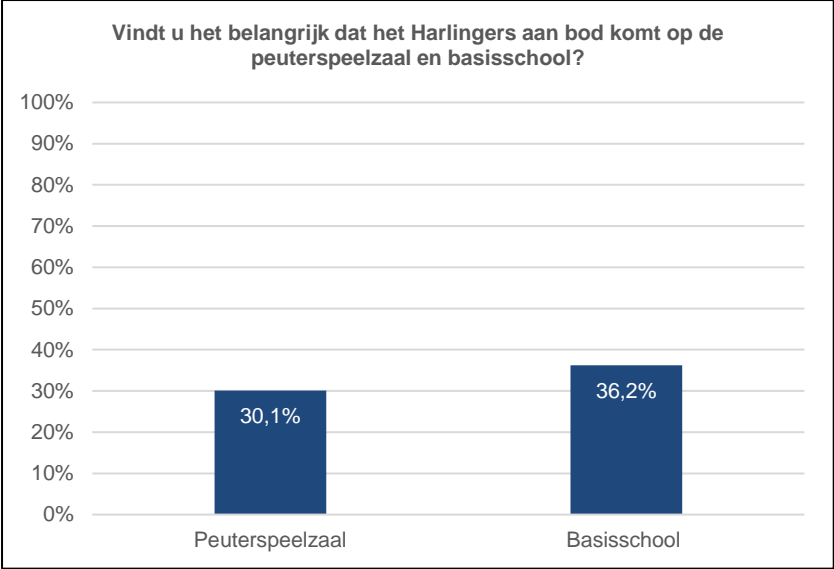
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

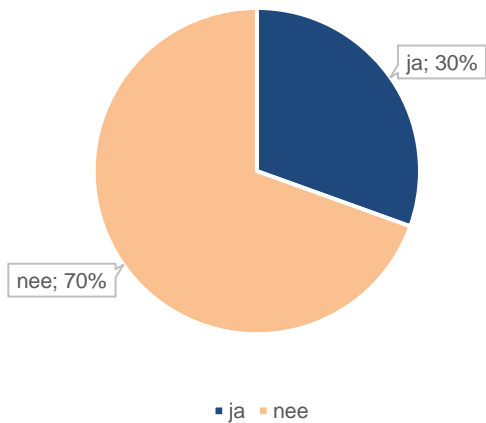

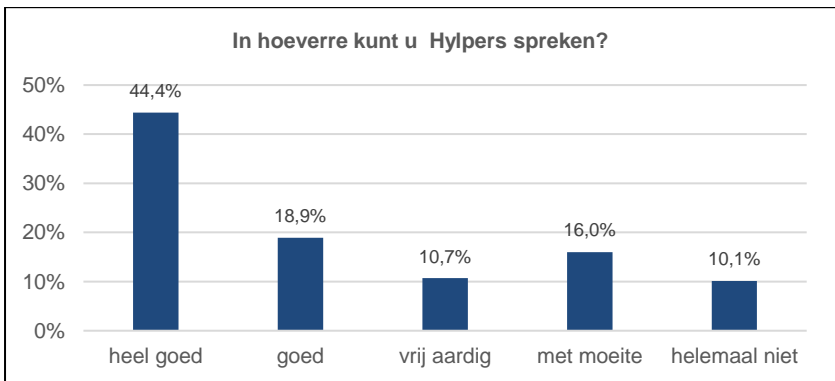
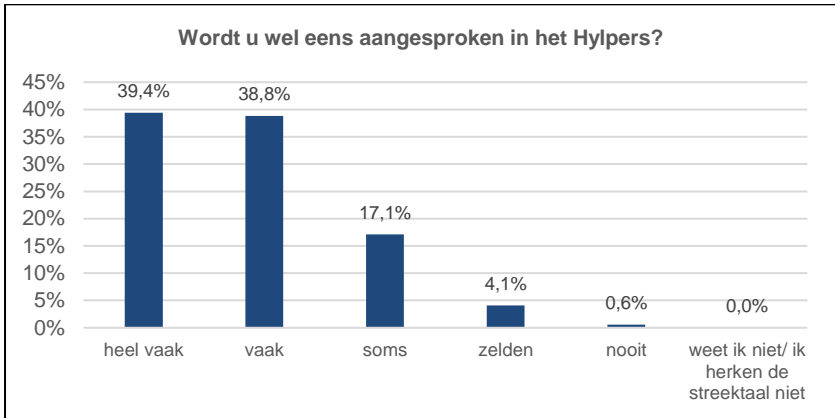

Wilt u dat Harlingers zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

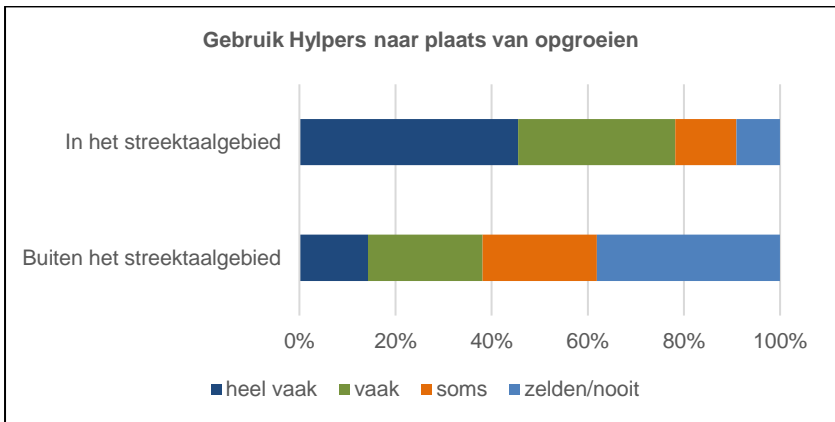
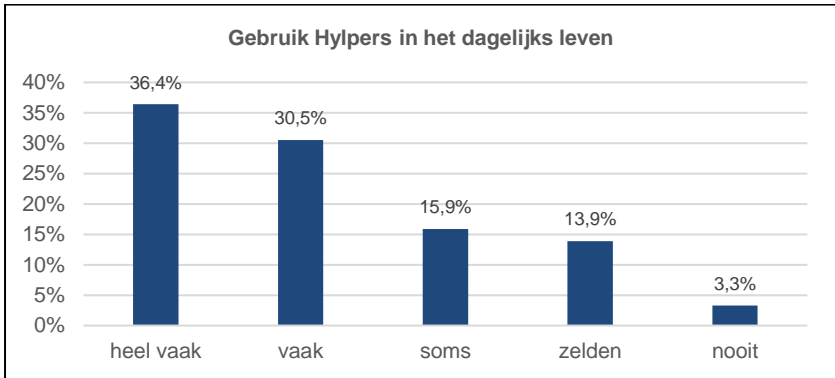

Hylpers

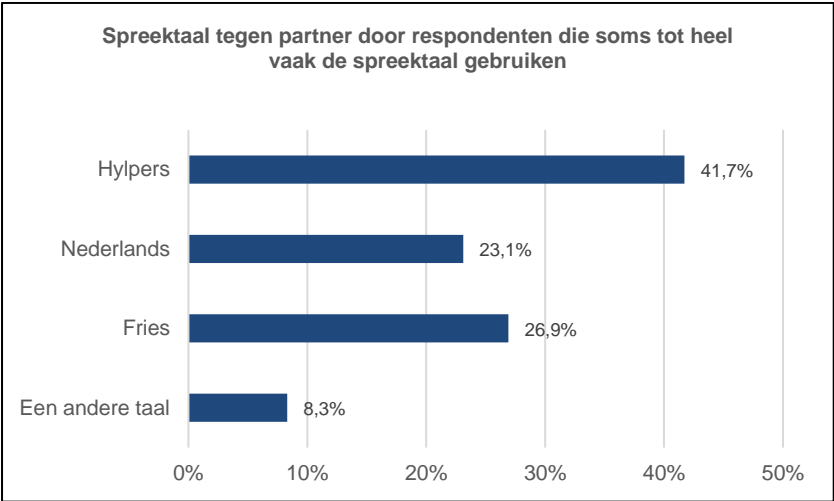
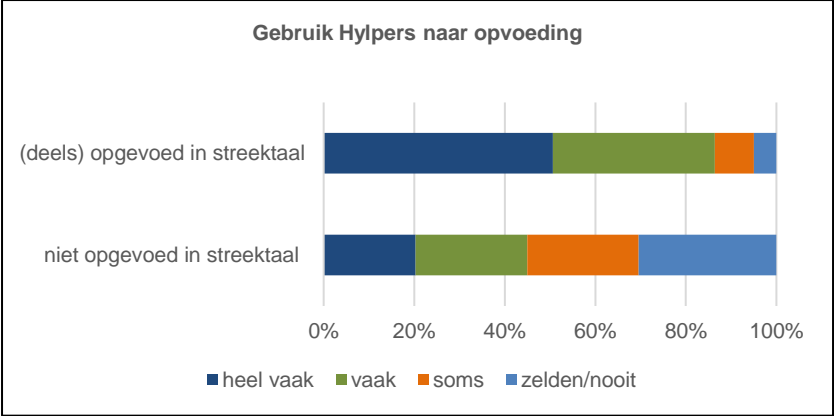
Respons: 173

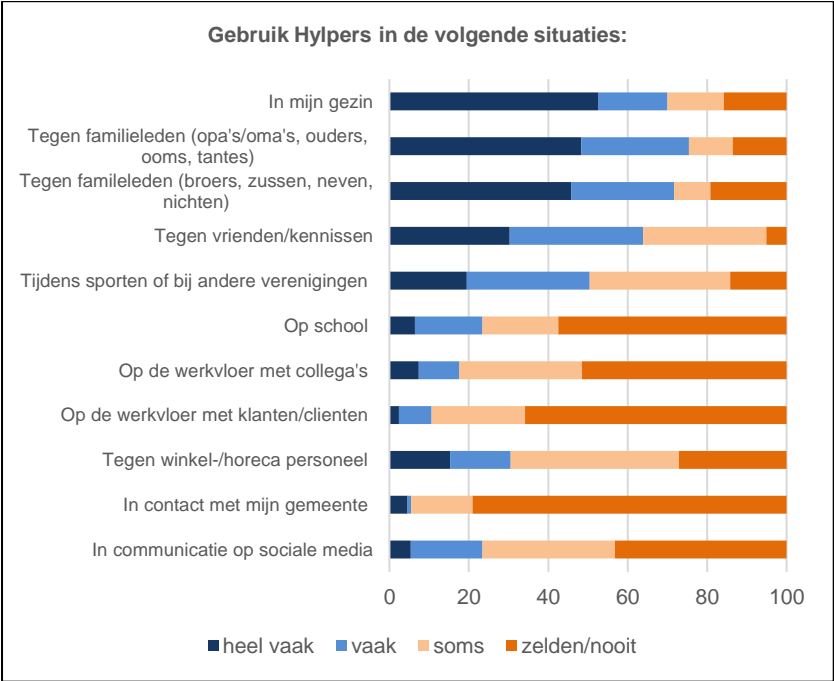
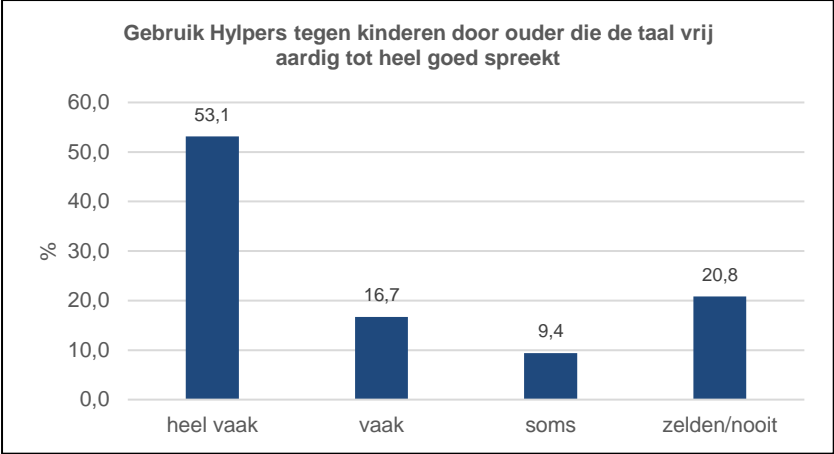

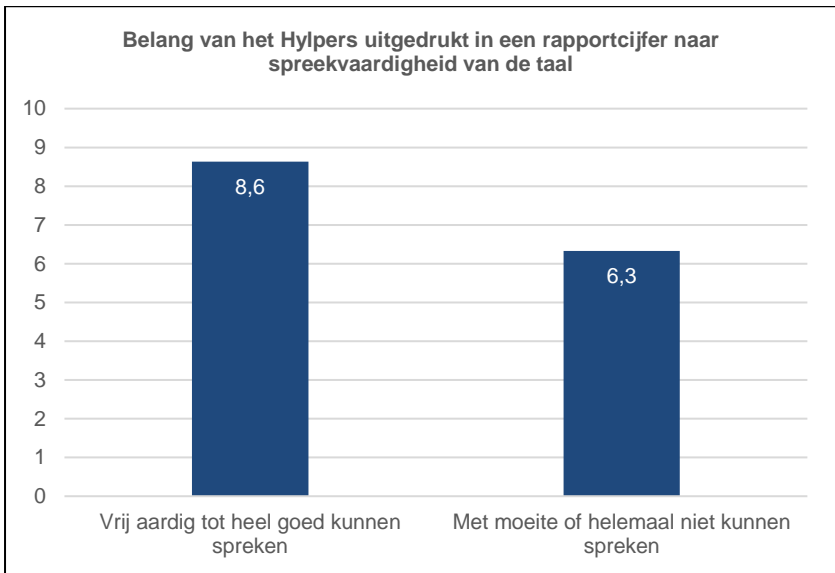
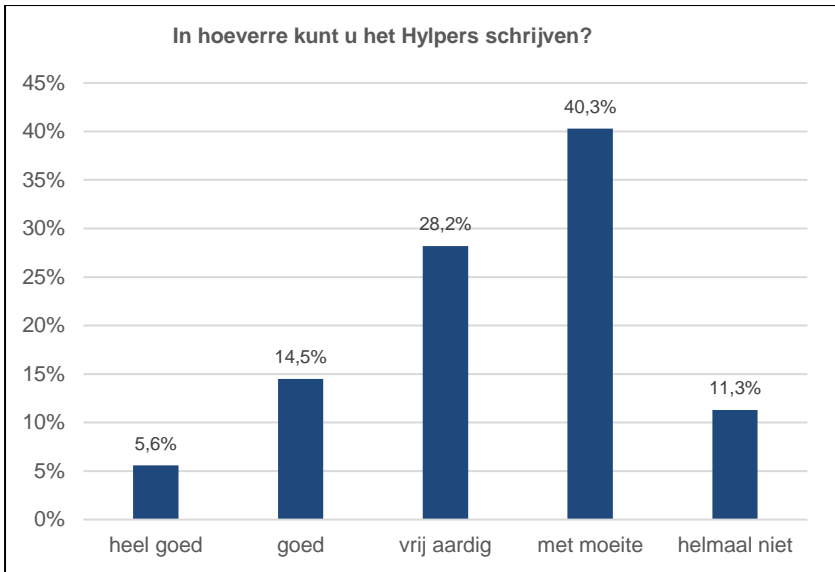
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

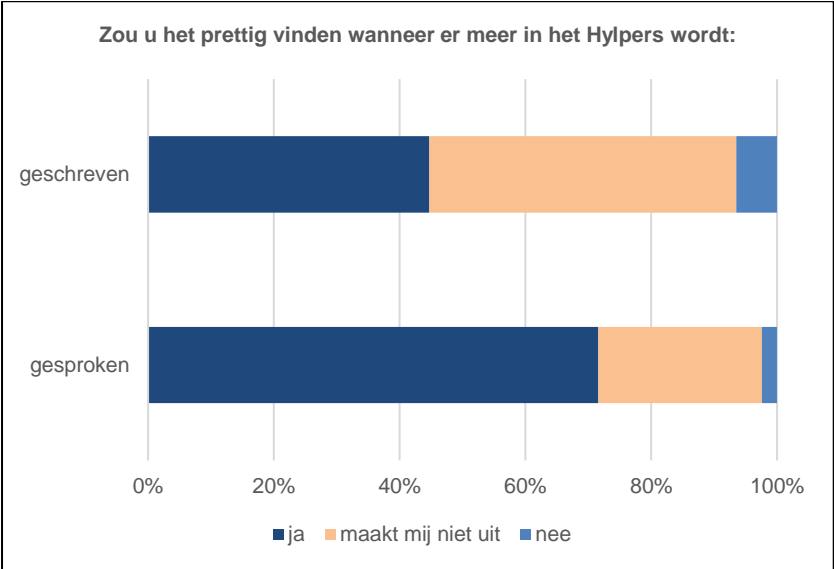
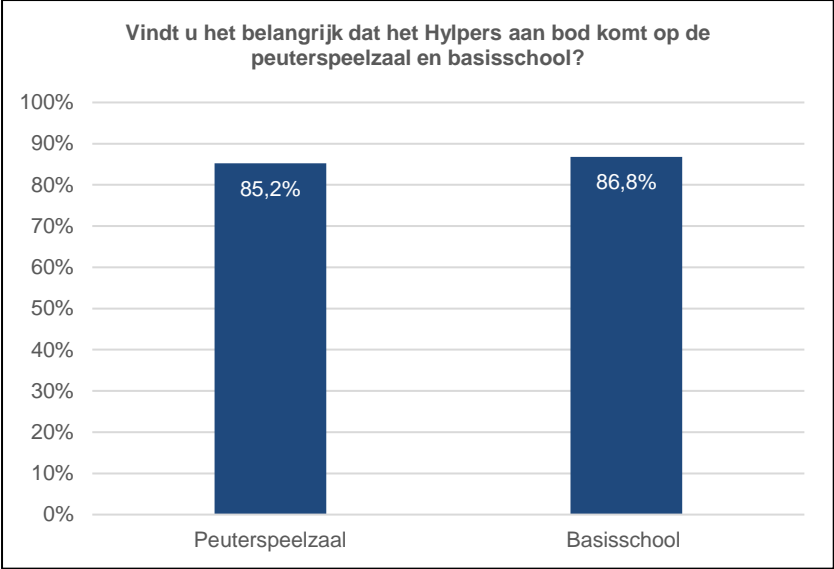

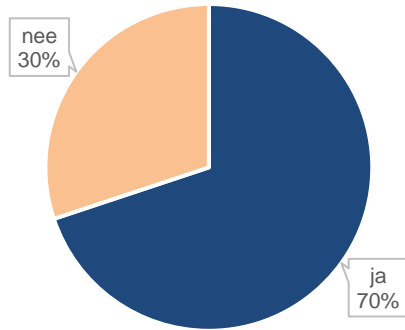

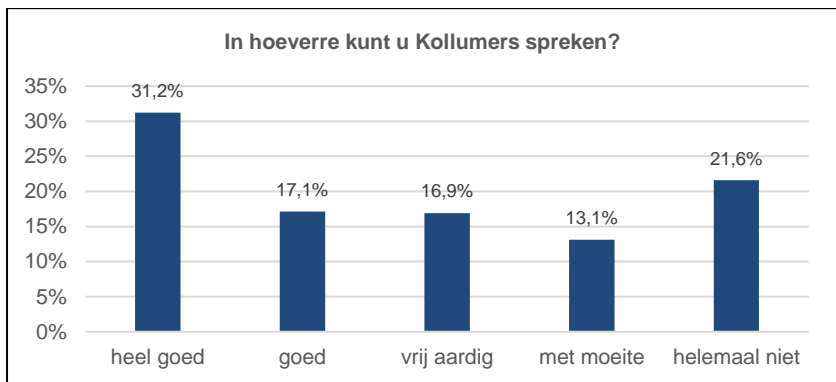
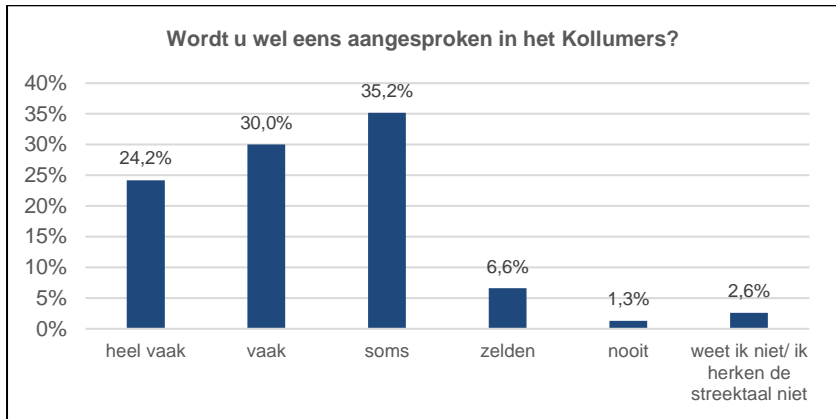
Wilt u dat het Hylpers zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

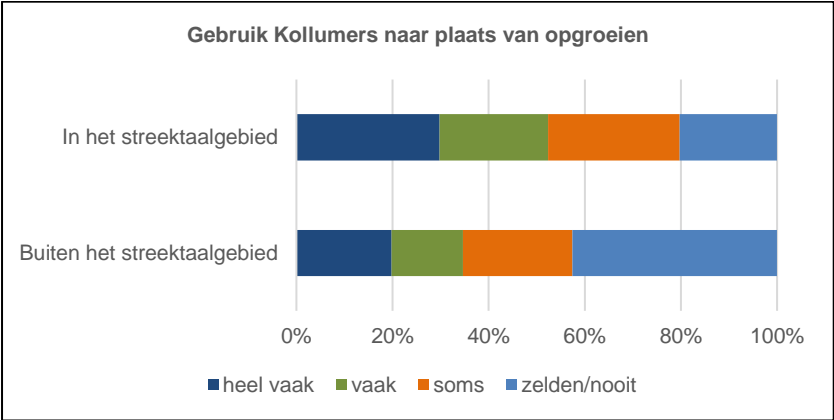
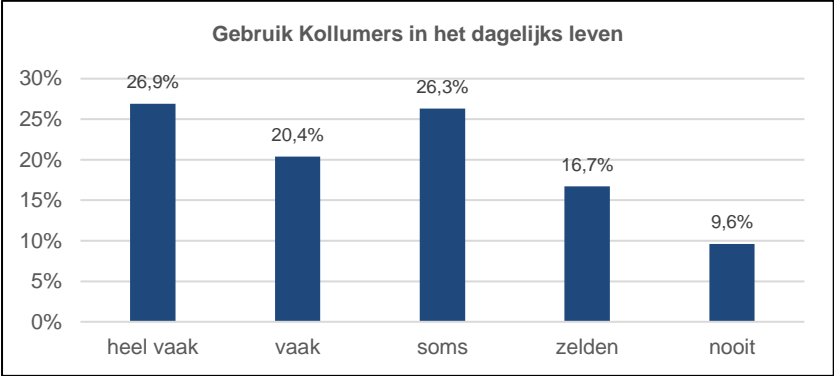
■ ja ■ nee

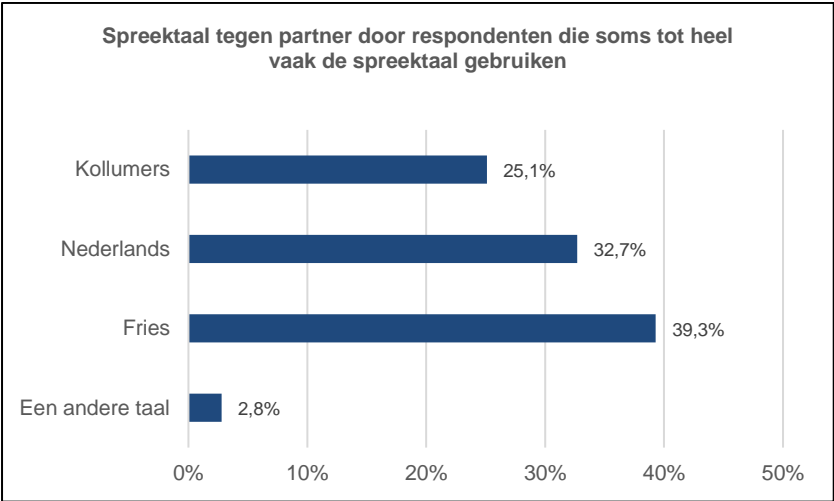
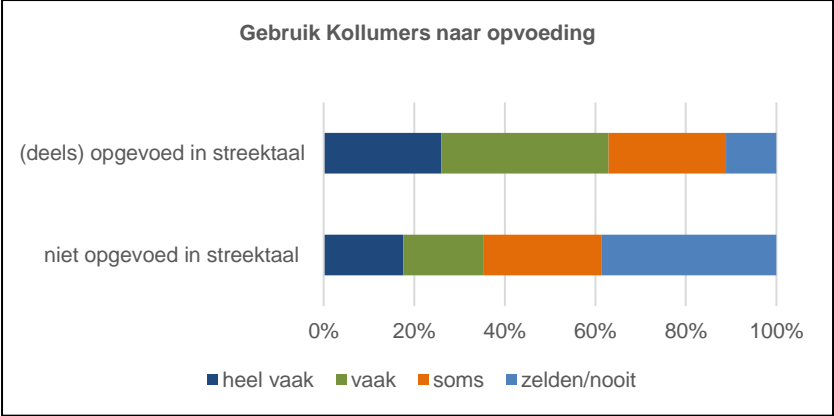
Kollumers

Respons: 441

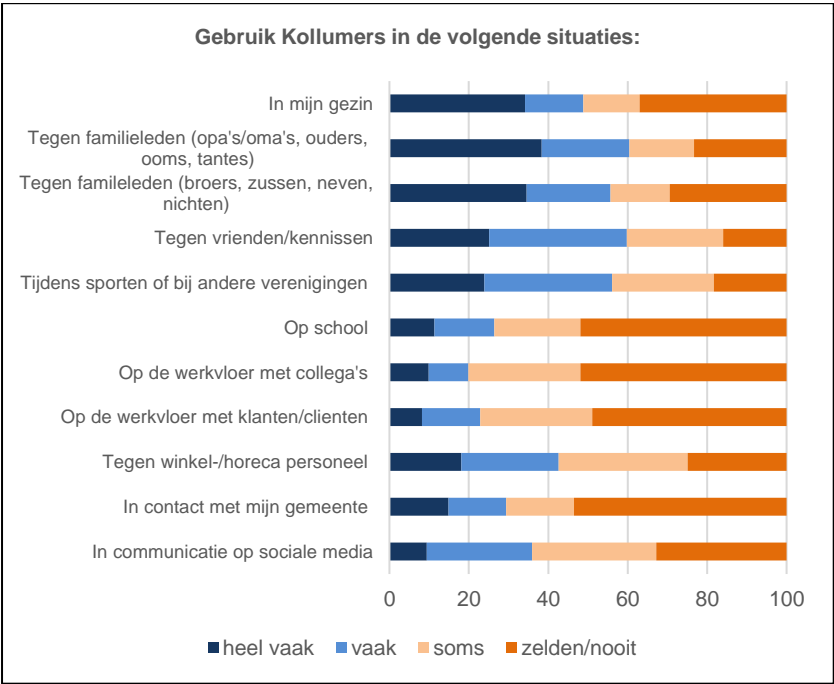
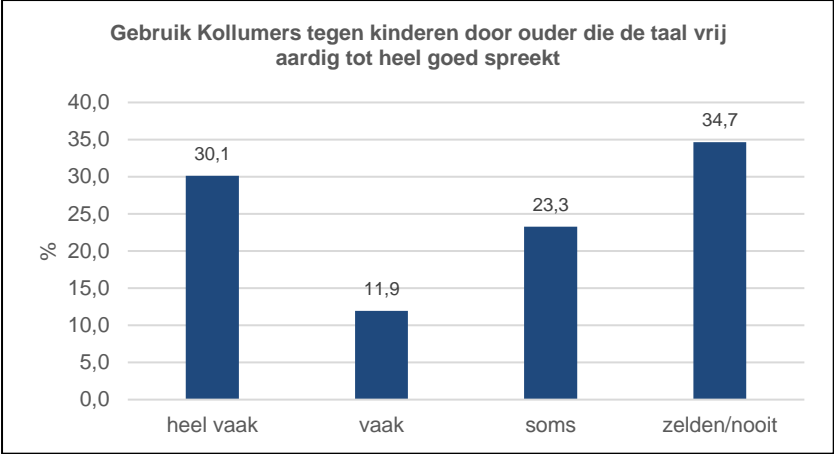

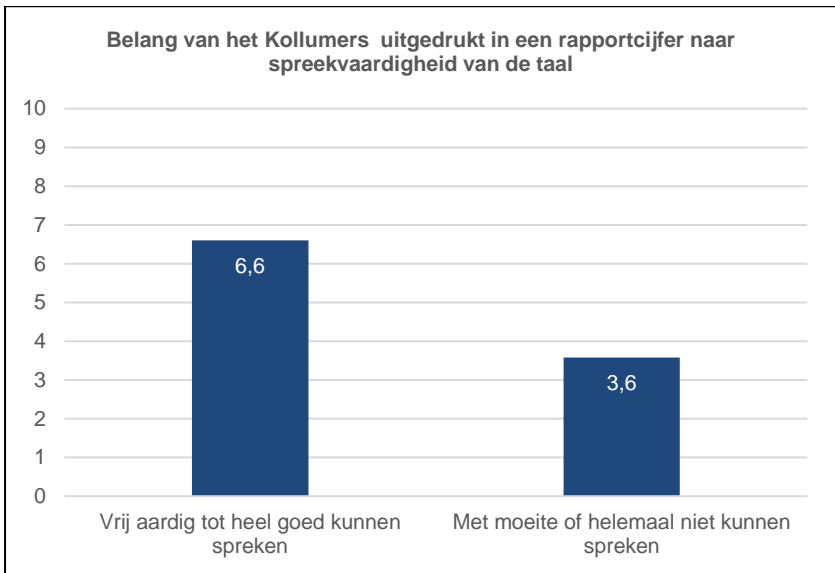
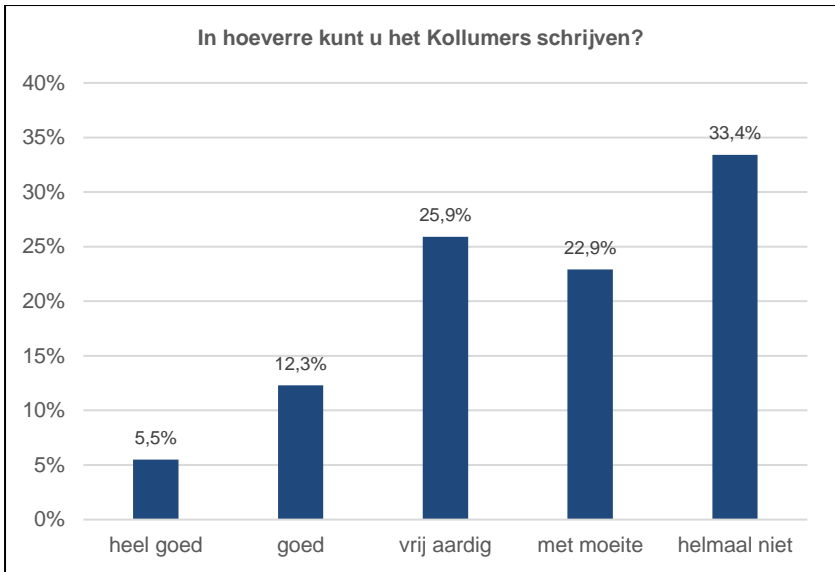
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

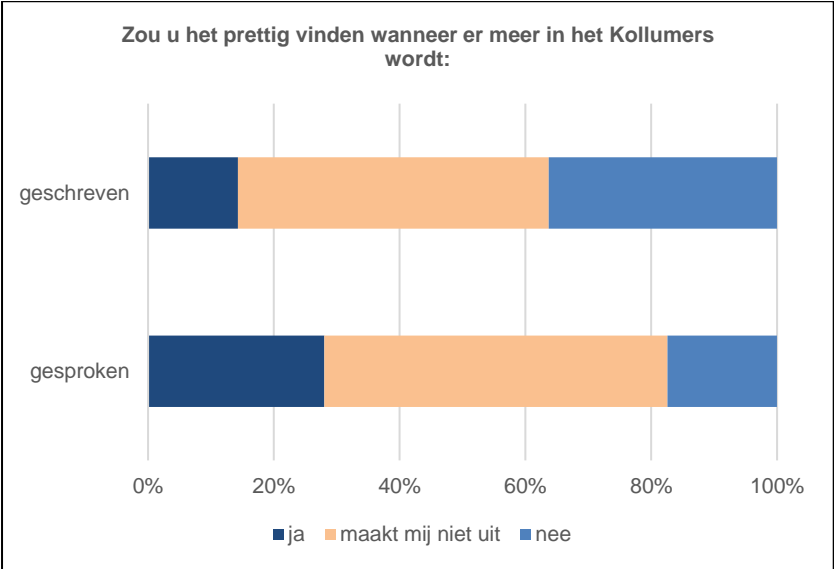
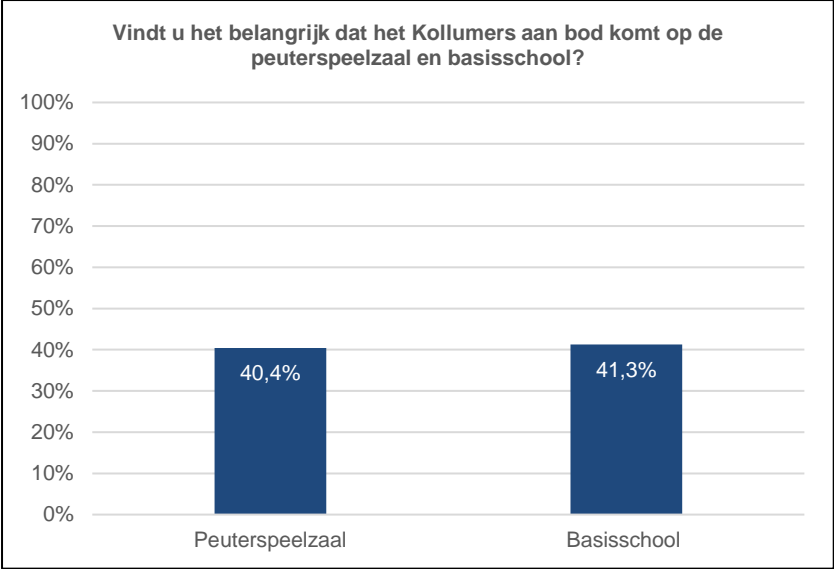

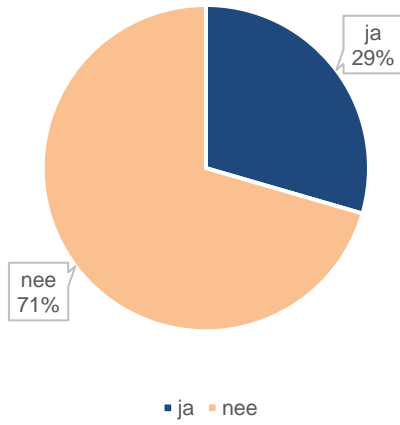

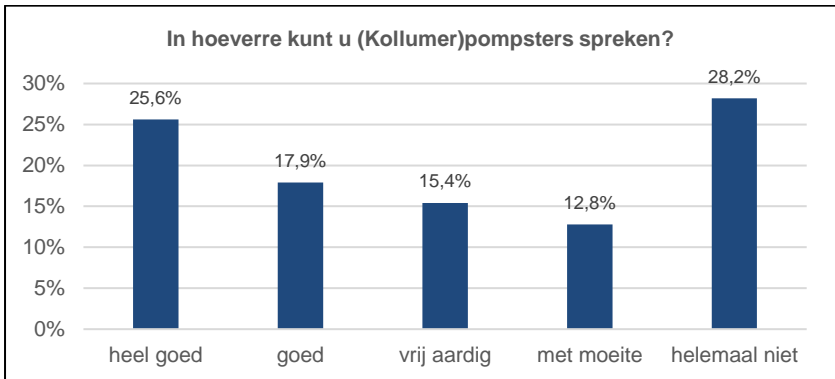
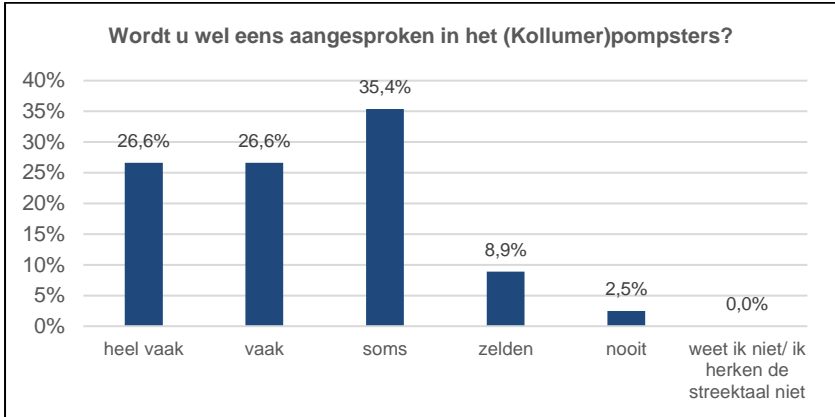

Wilt u dat Kollumers
zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

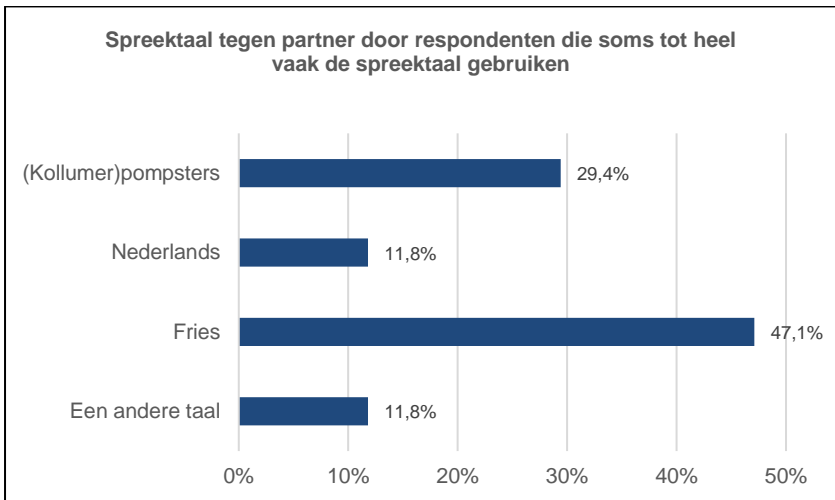
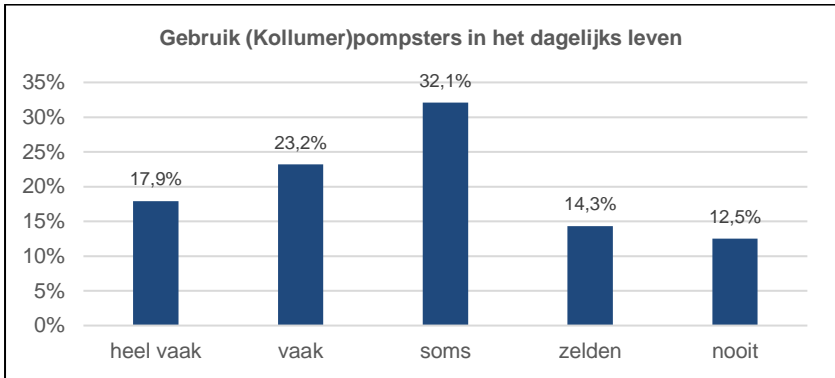

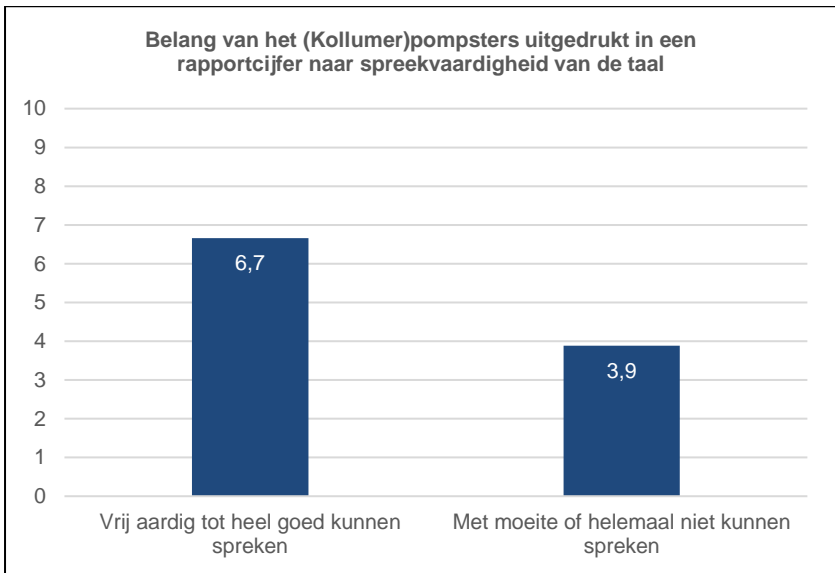
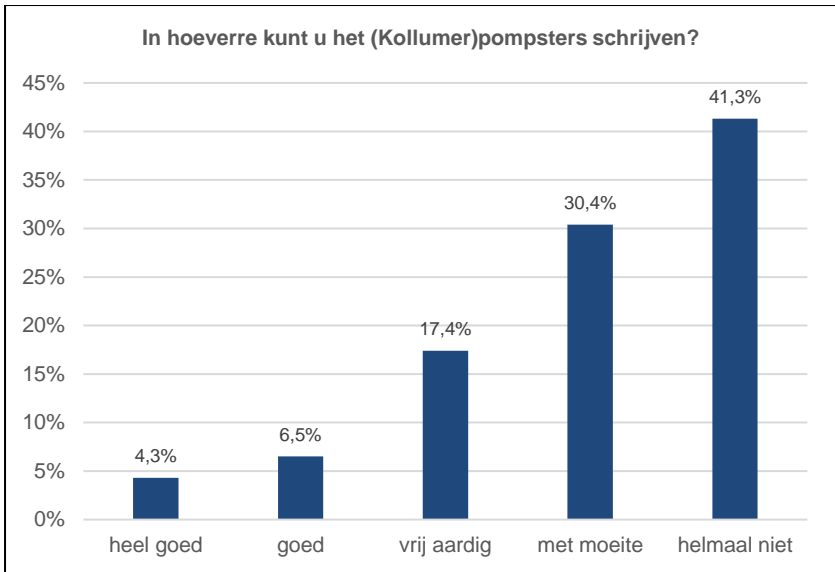
(Kollumer)Pompsters

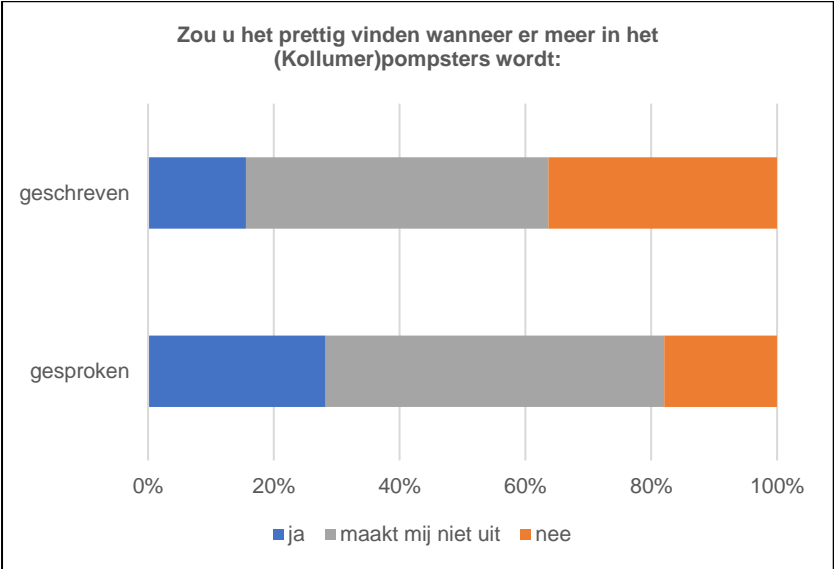
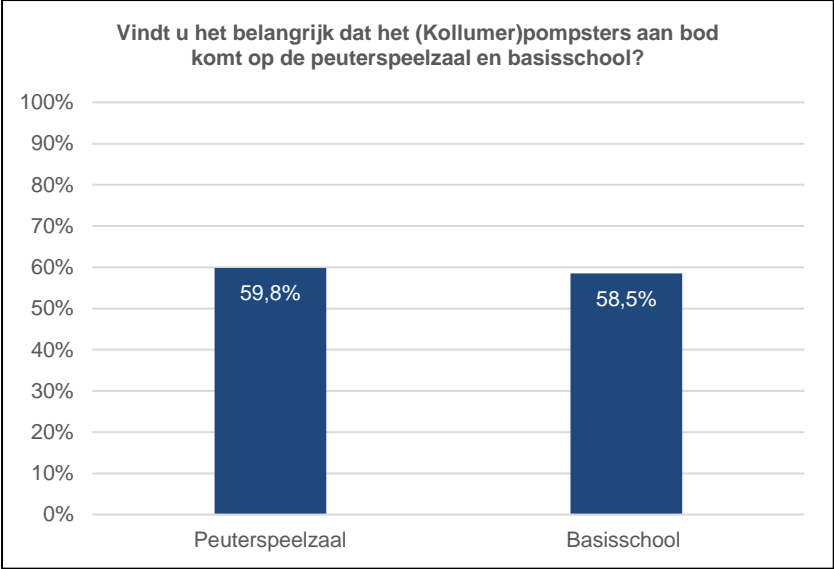
Respons: 80

Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

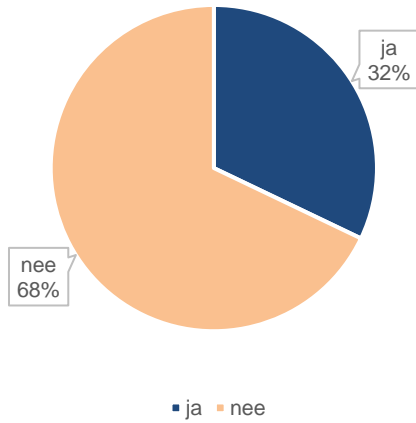

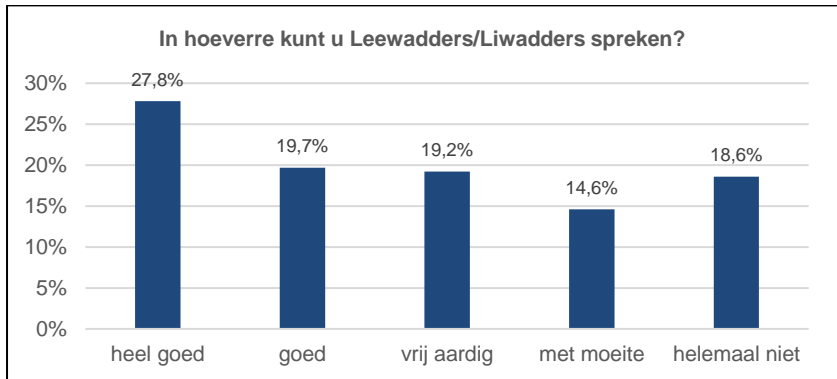
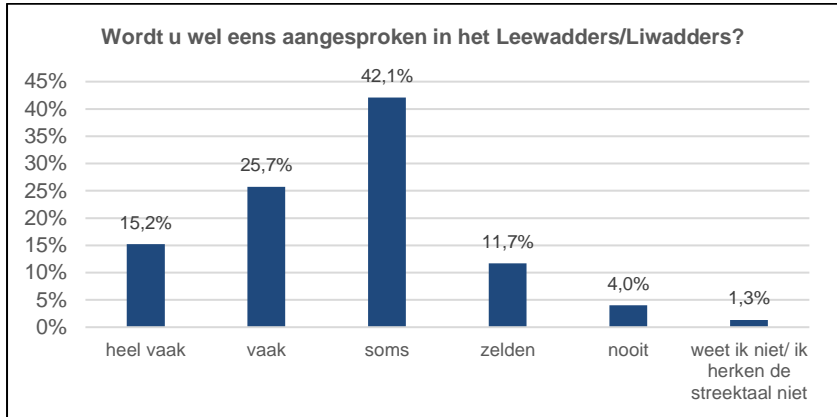

Wilt u dat het (Kollumer)pompsters zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

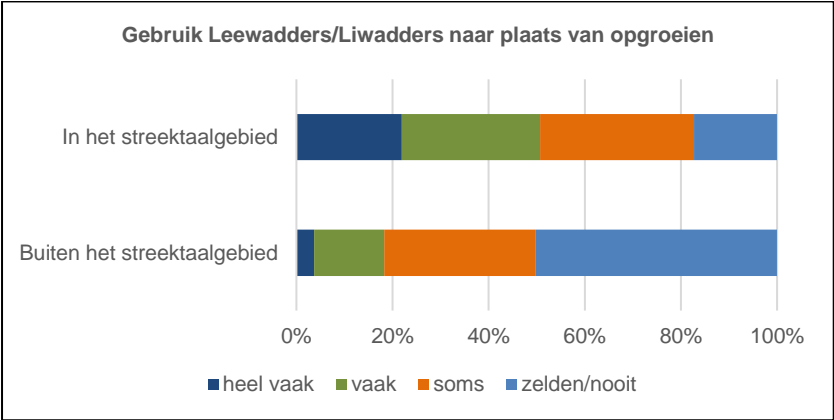
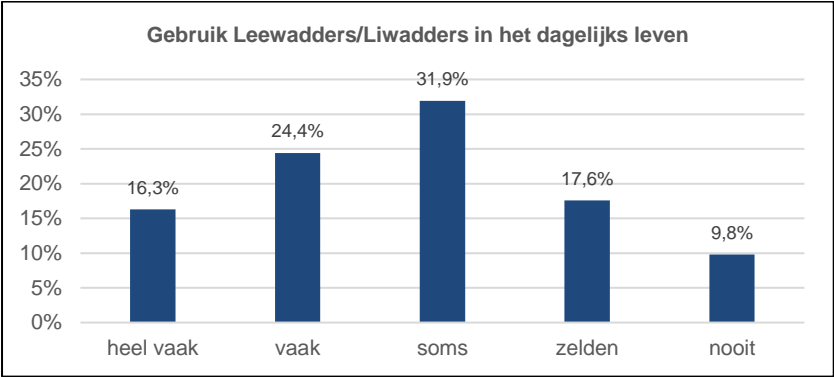

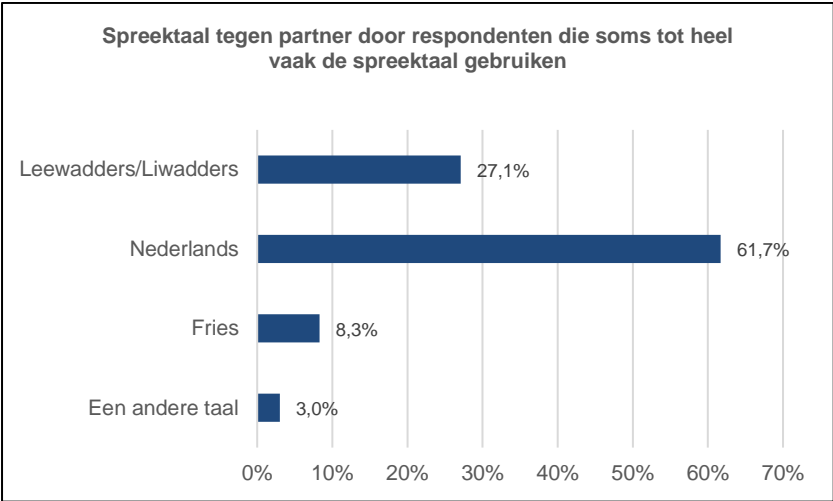
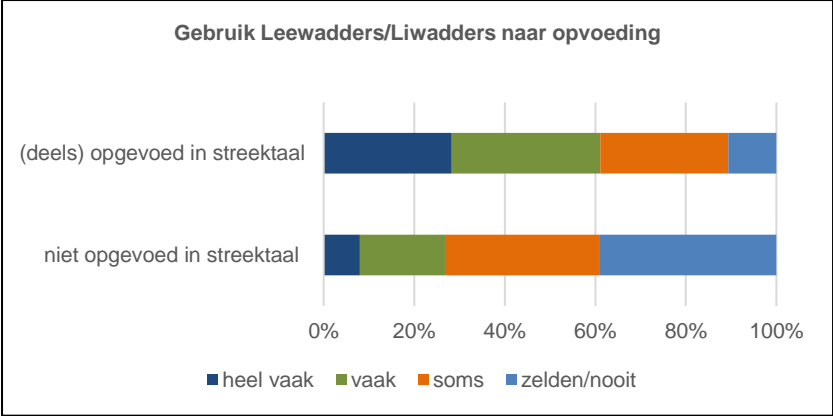
Leewadders/Liwadders

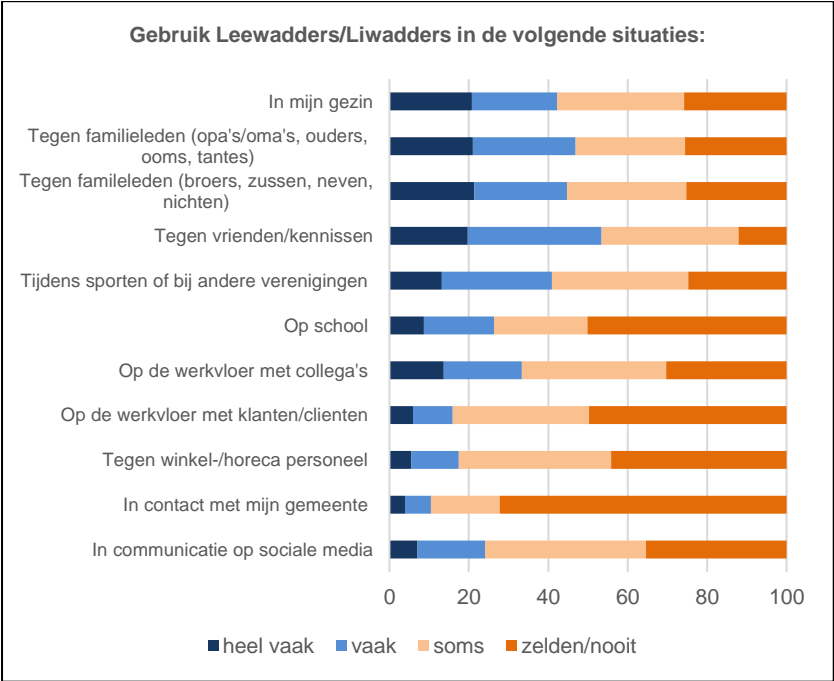
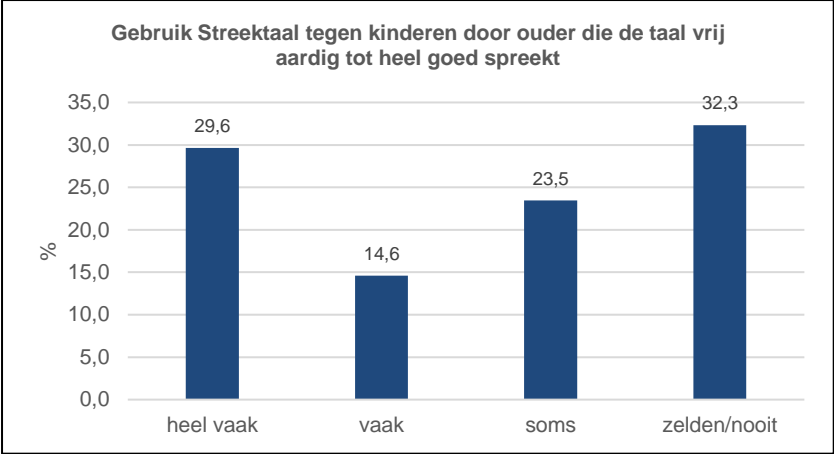
Respons: 1248

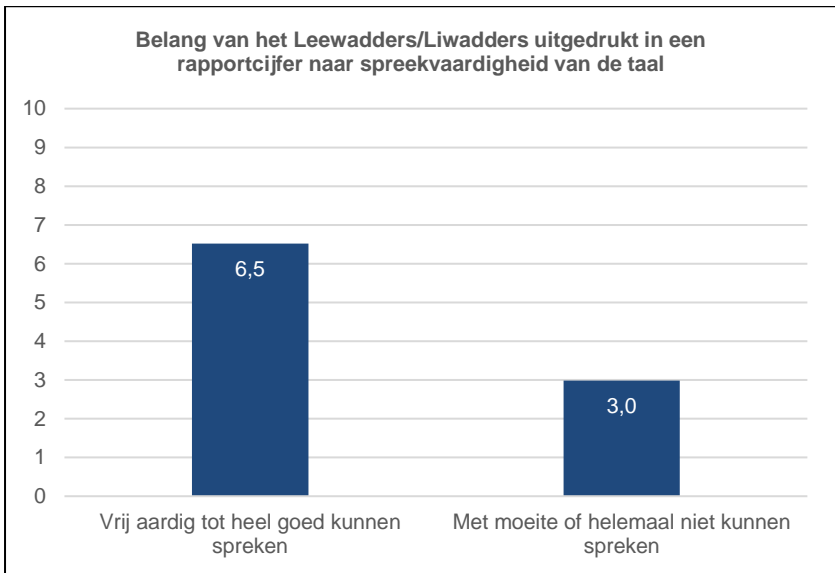
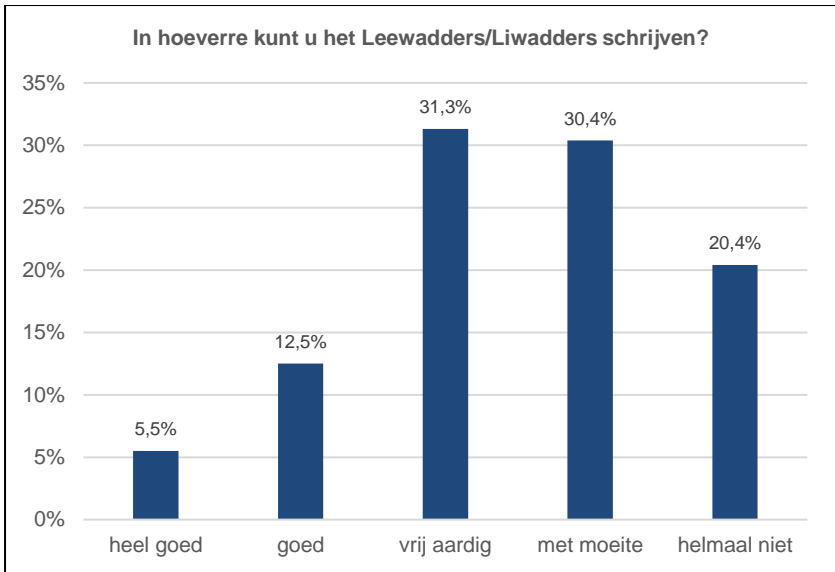

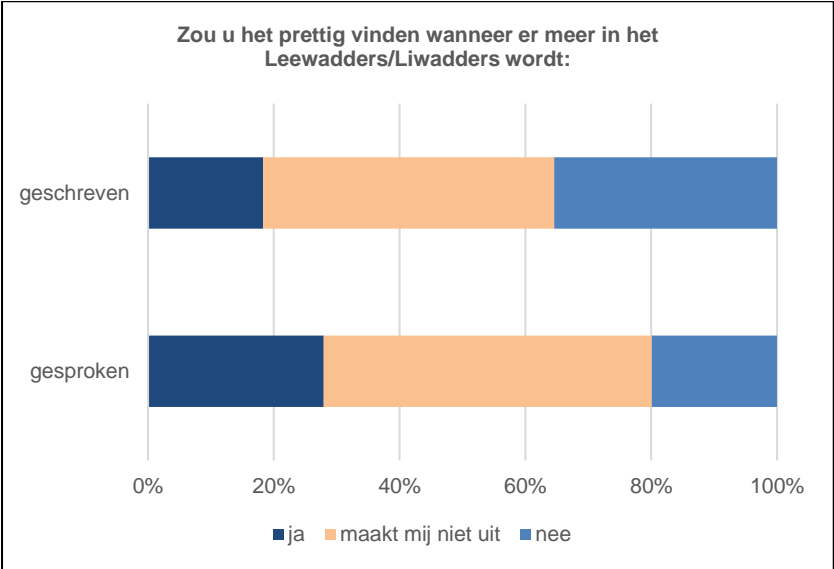
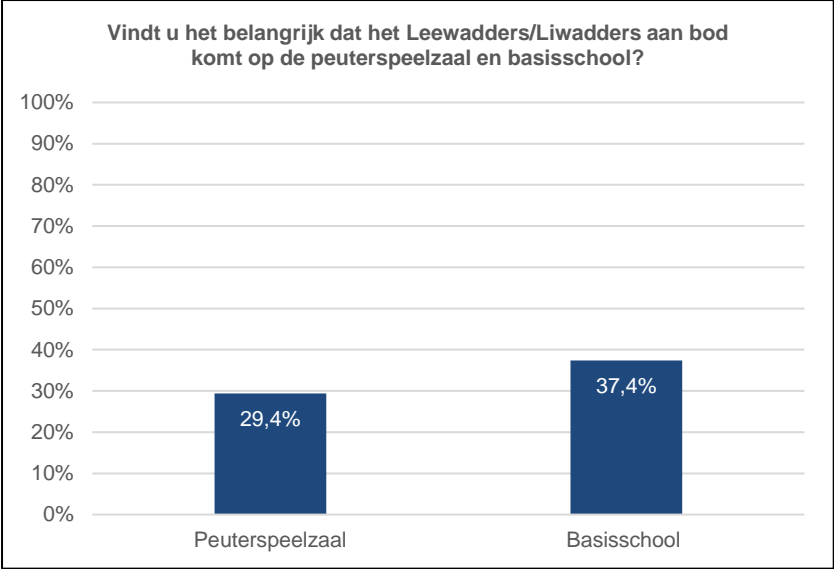
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

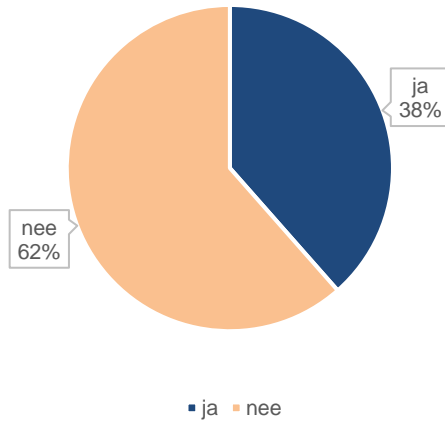

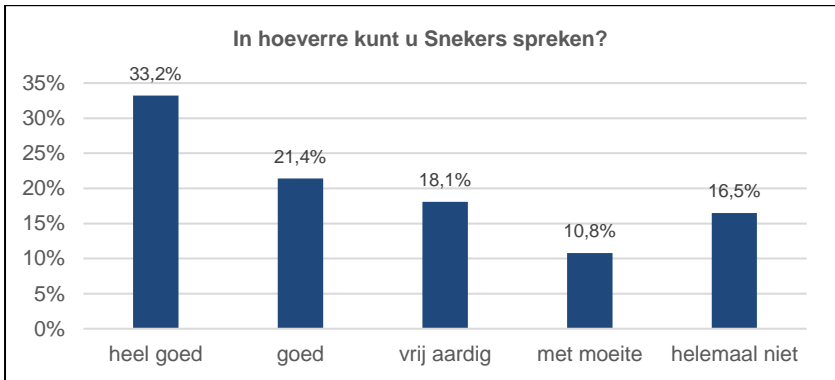
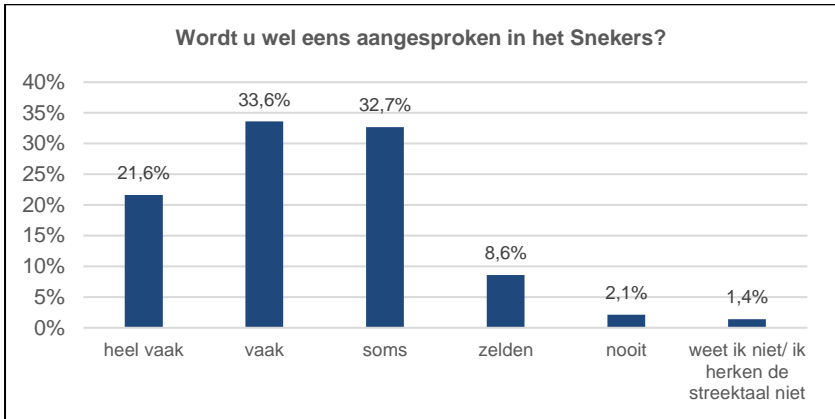
Wilt u dat het Leewadders/Liwadders zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

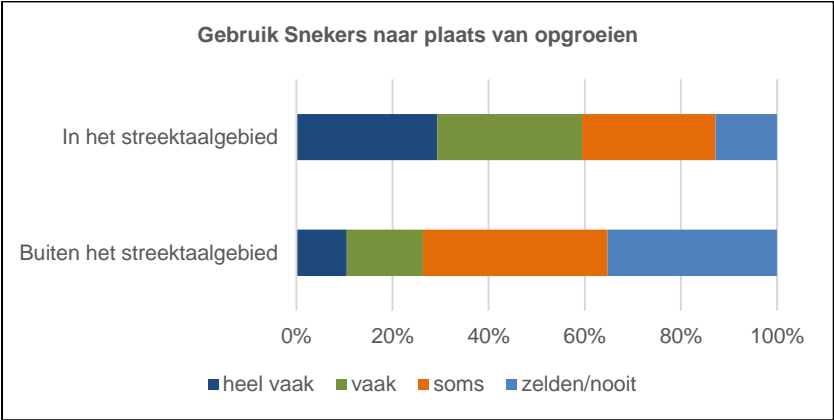
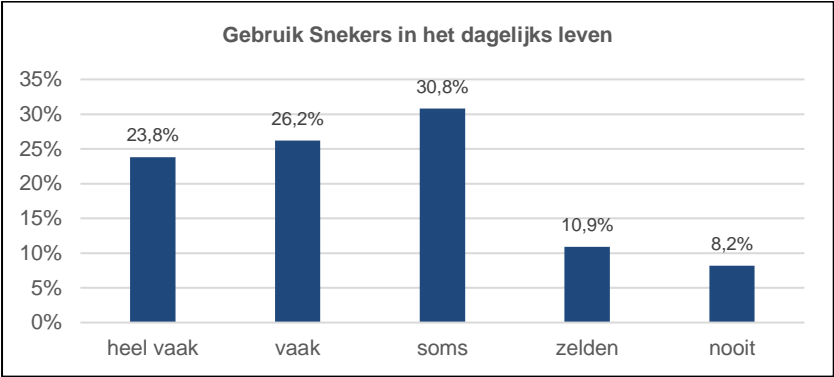

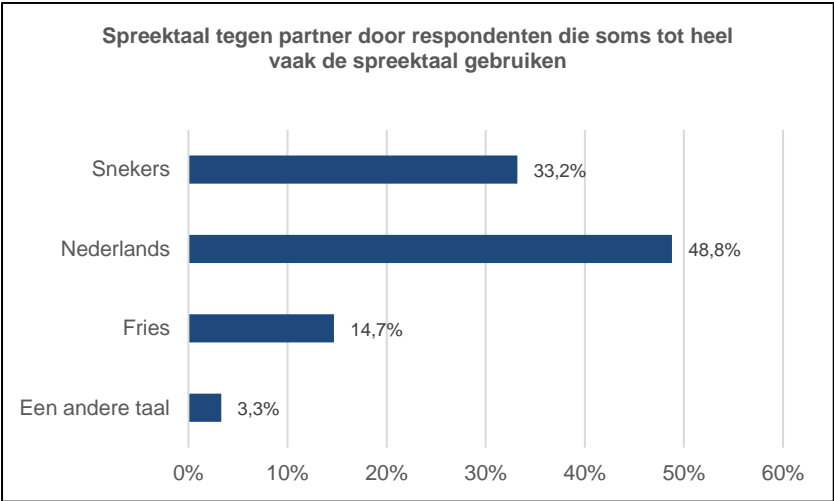
Snekers

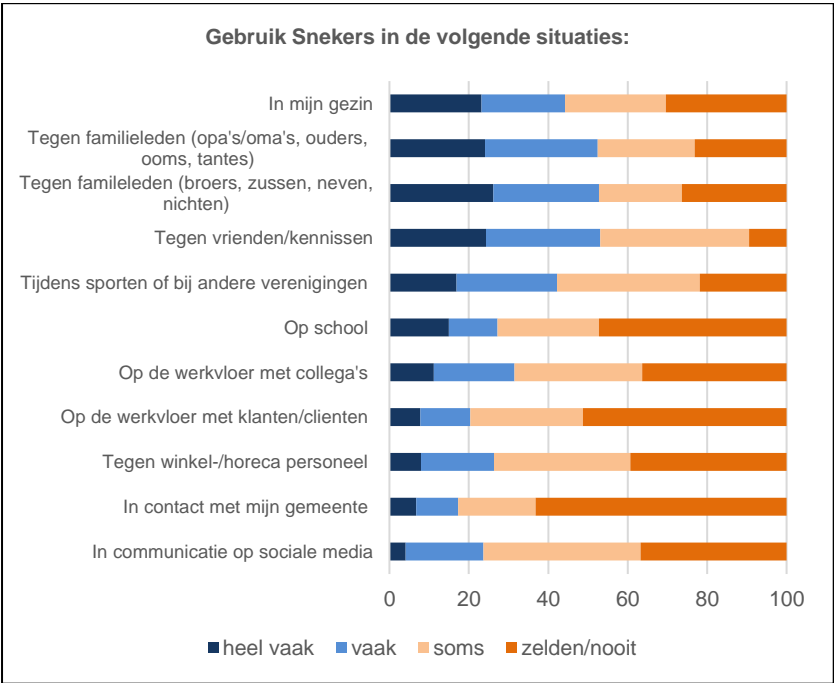
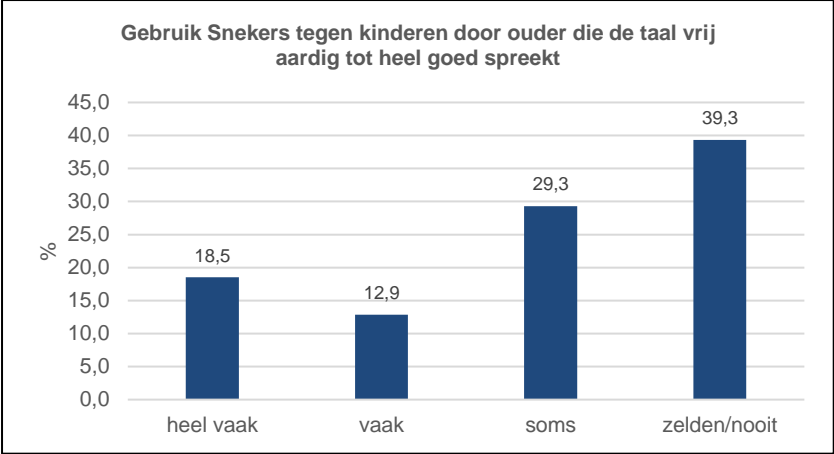
Respons: 834

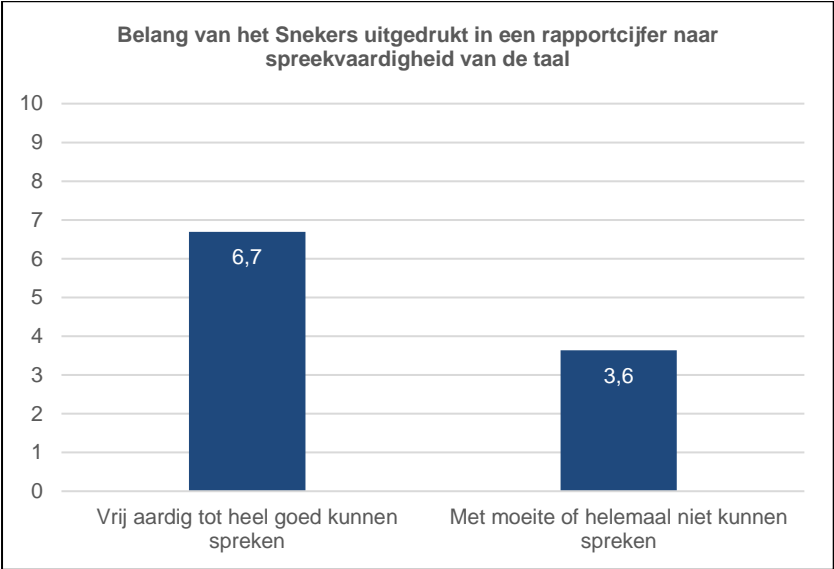
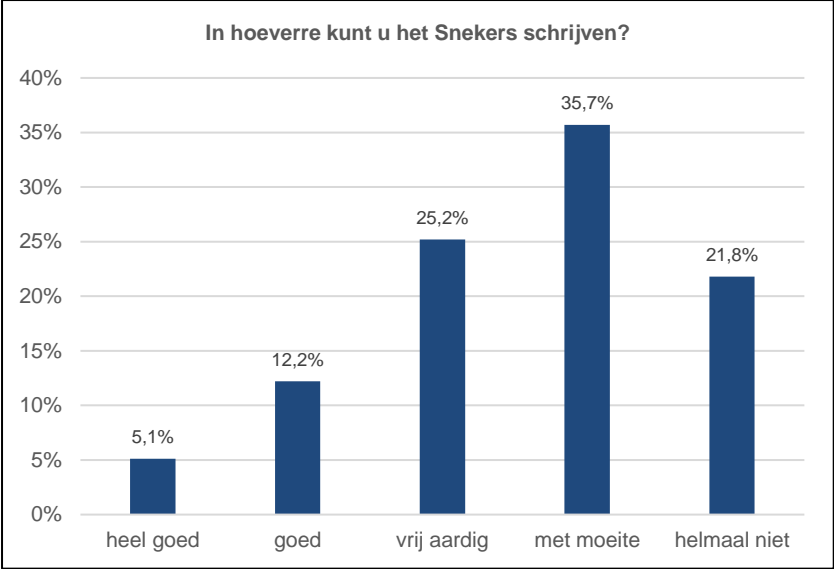

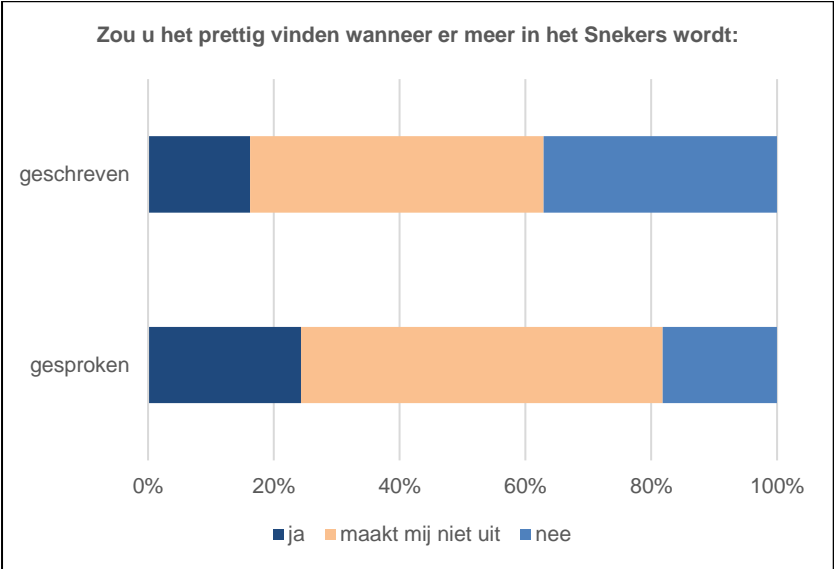
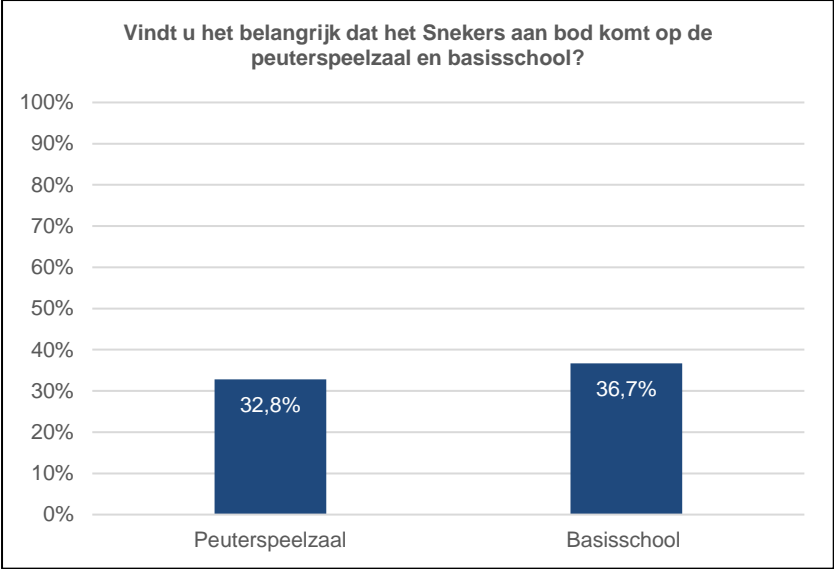
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

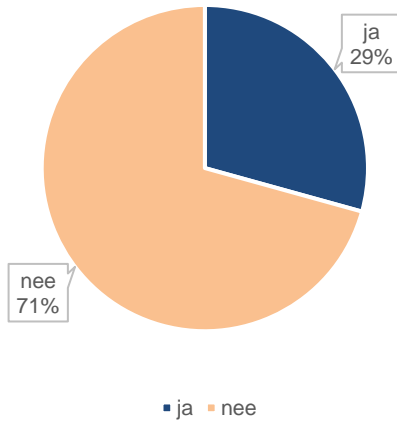

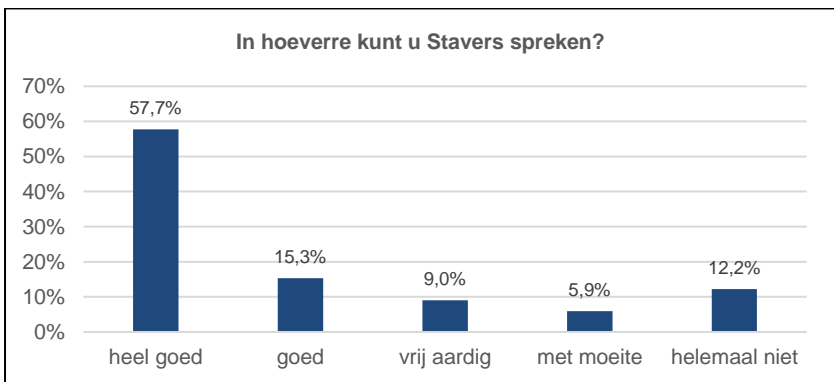
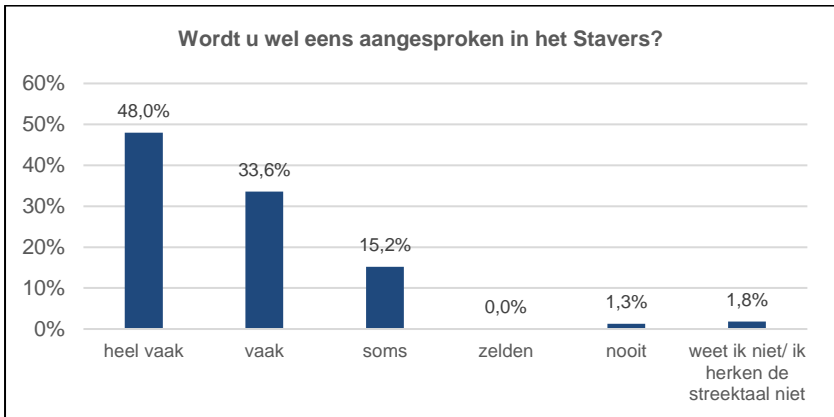

Wilt u dat Snekers zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

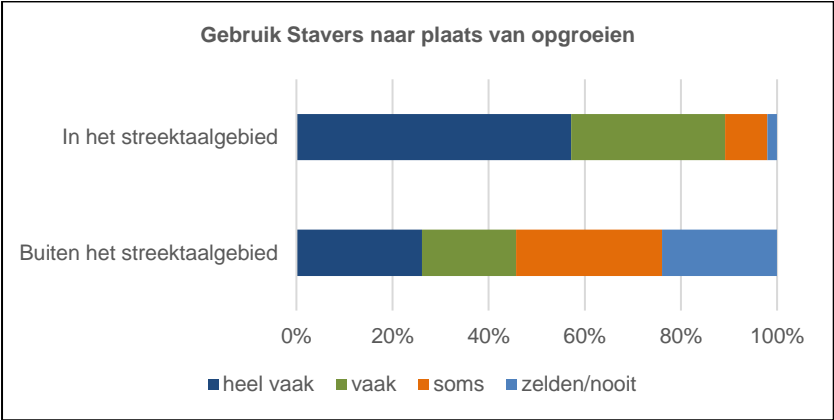
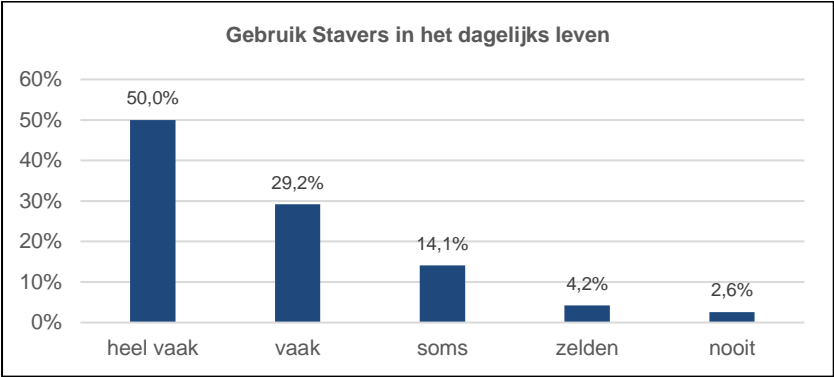
Stavers

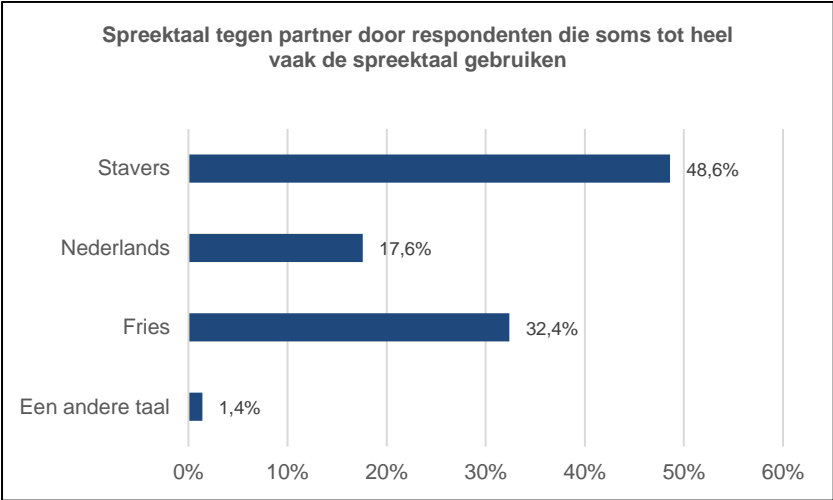
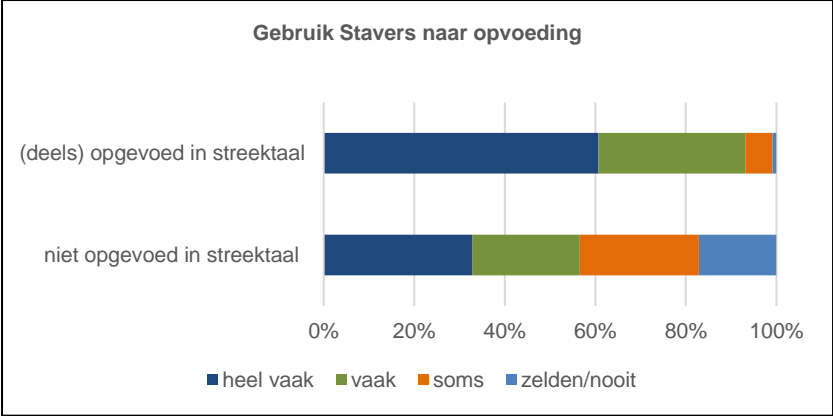
Respons: 212

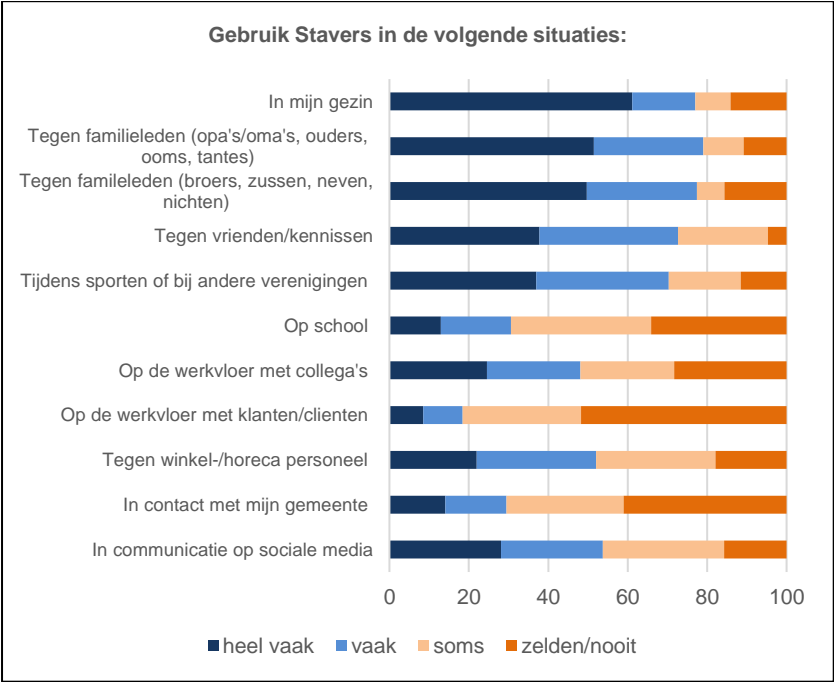
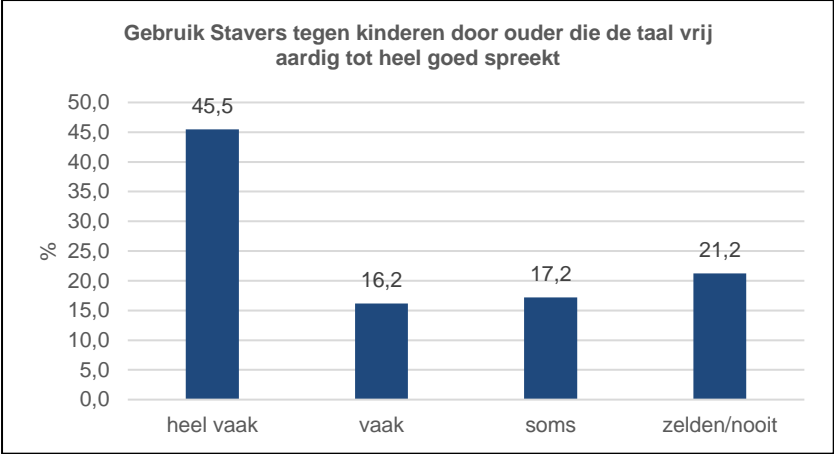

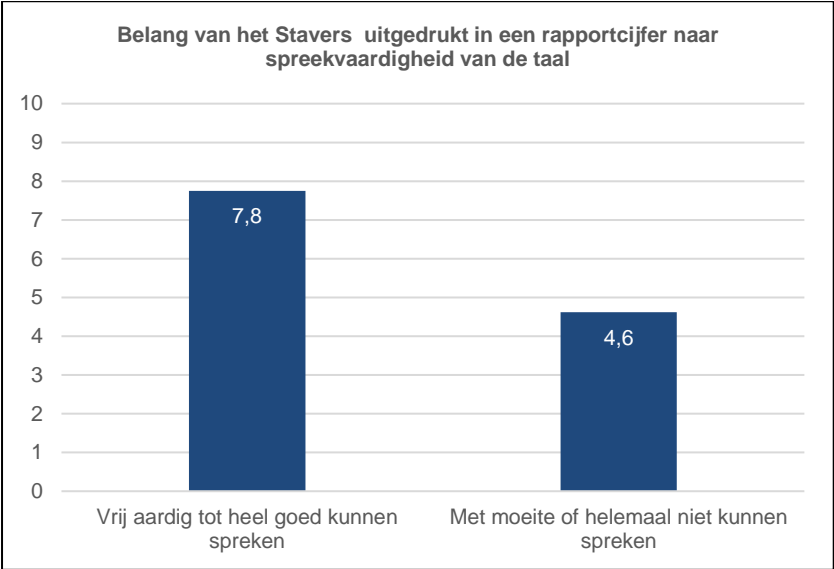
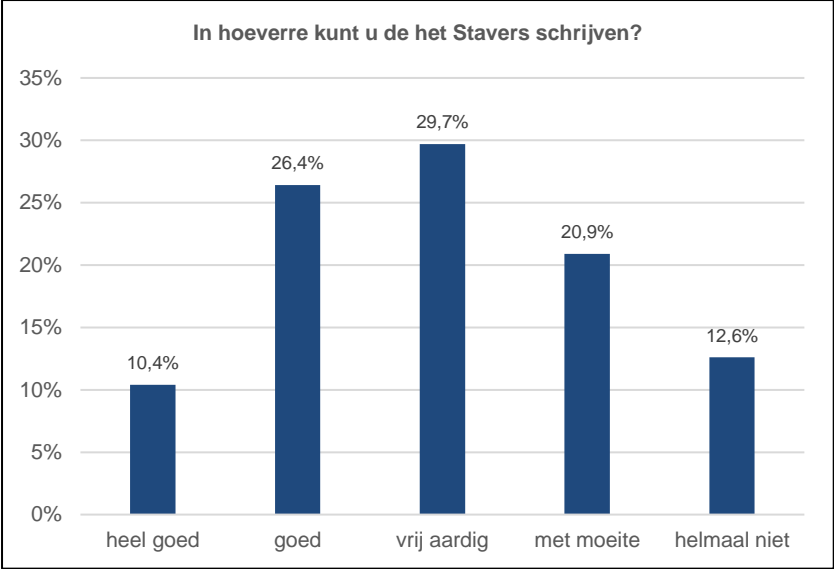

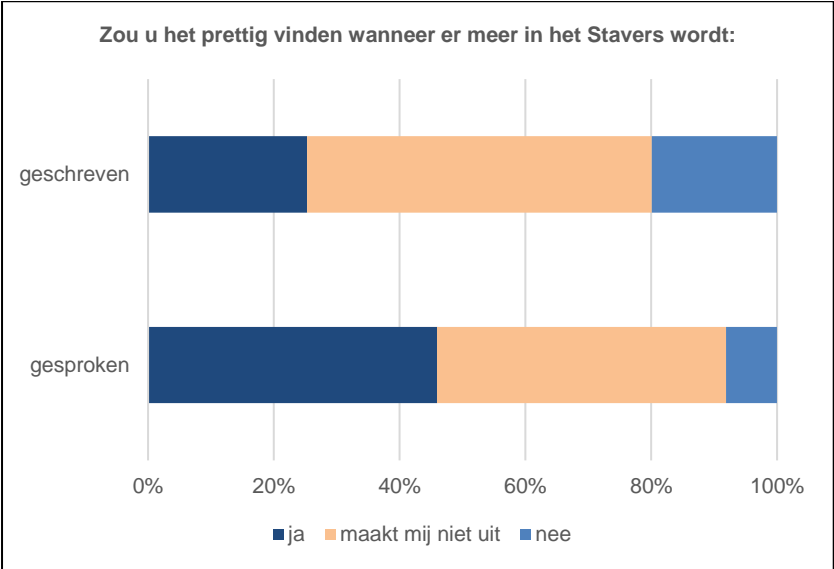
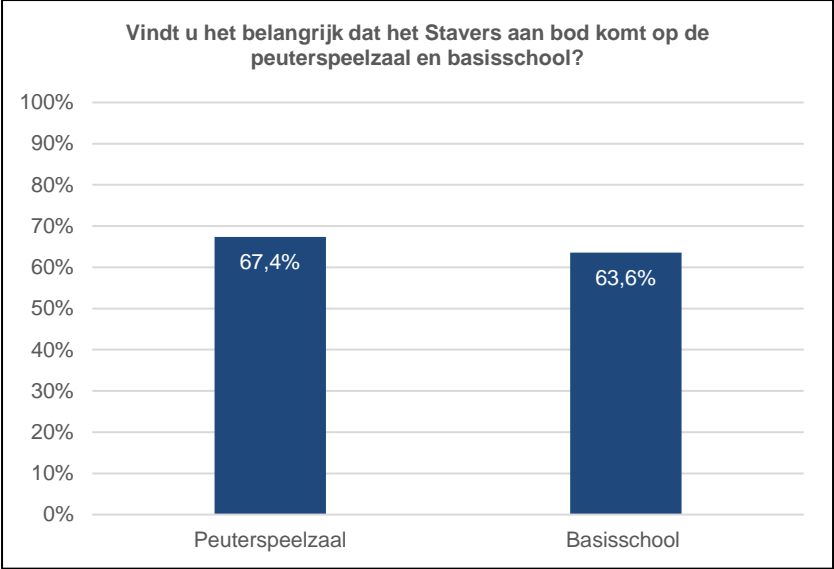
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

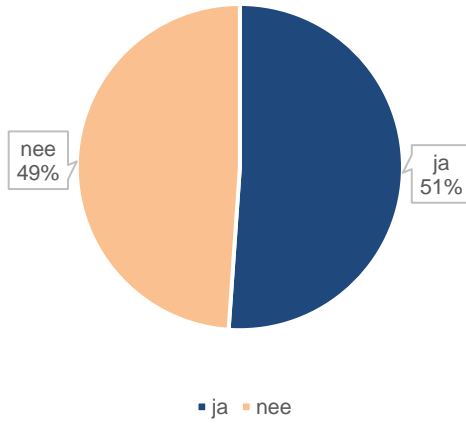

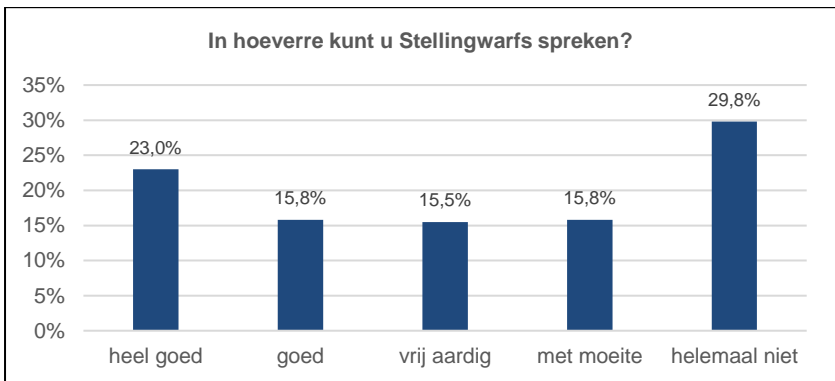
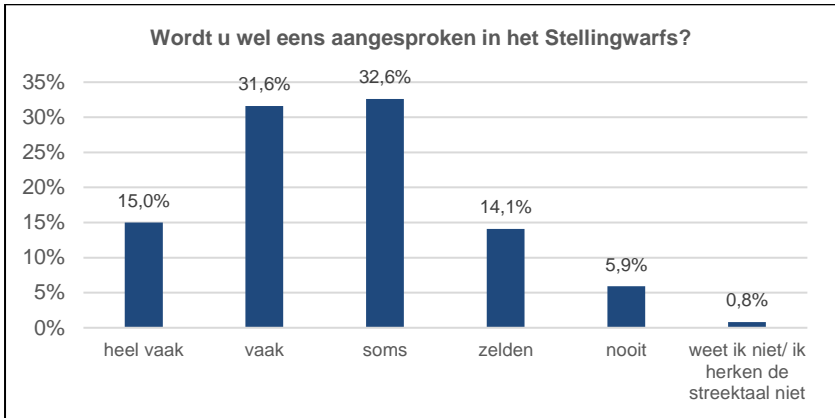

Wilt u dat Stavers
zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

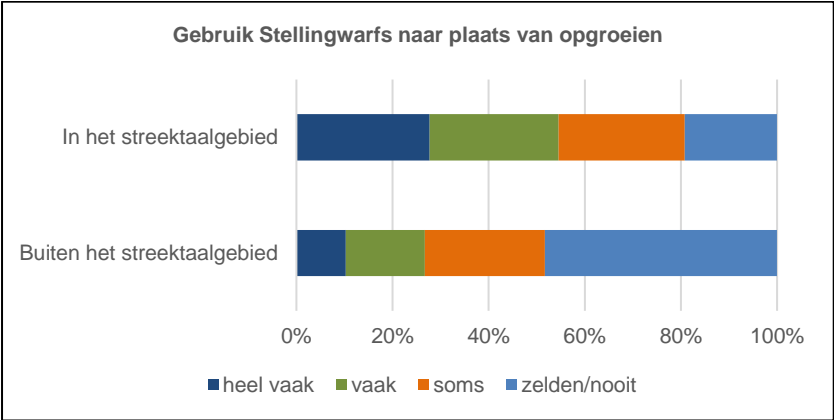
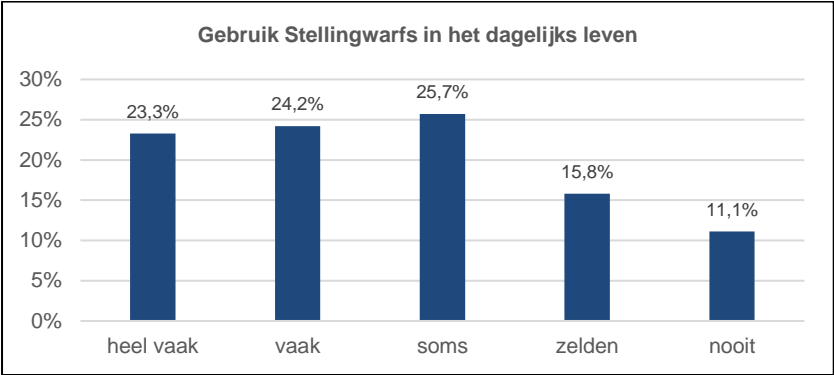

Stellingwarfs

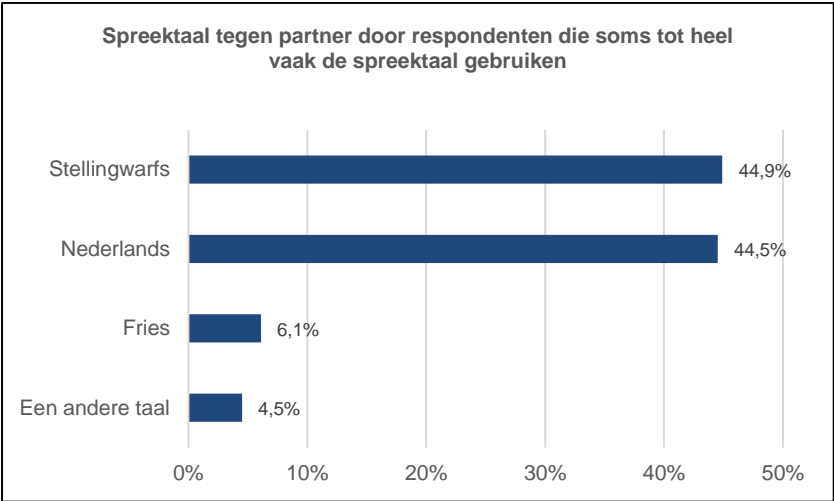
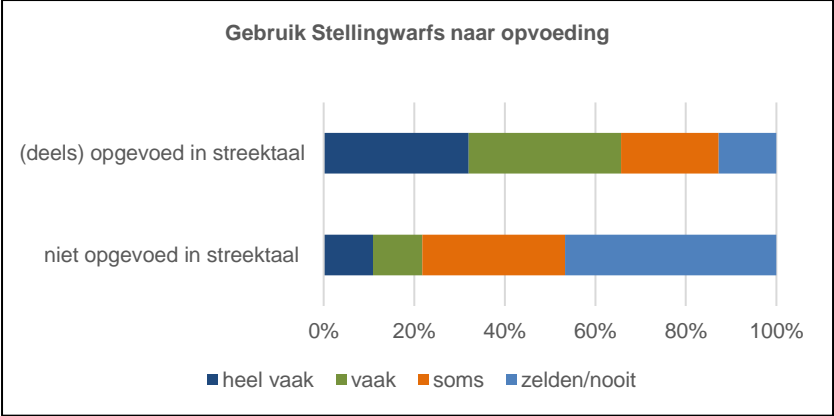
Respons: 670

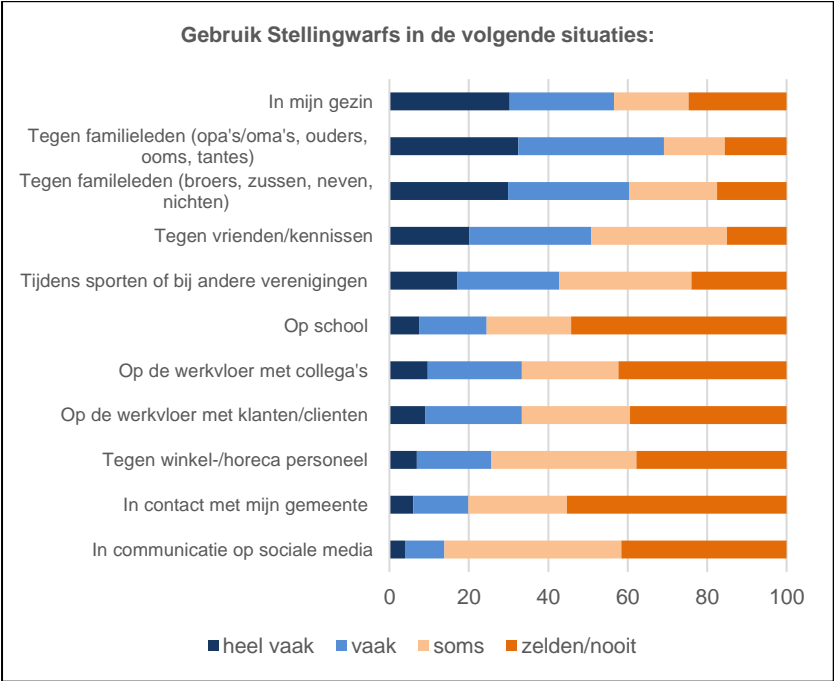
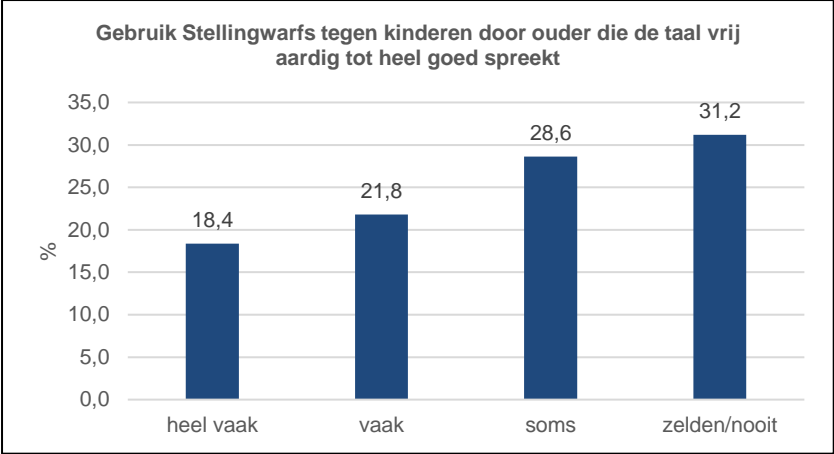

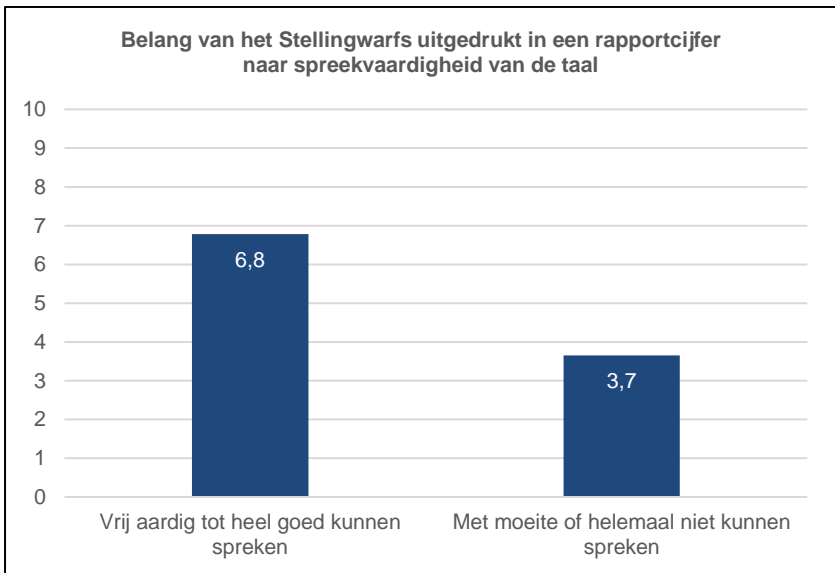
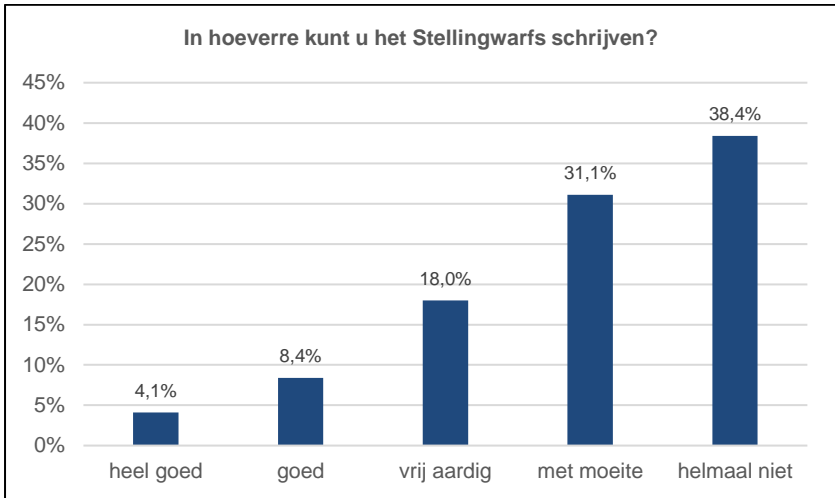
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

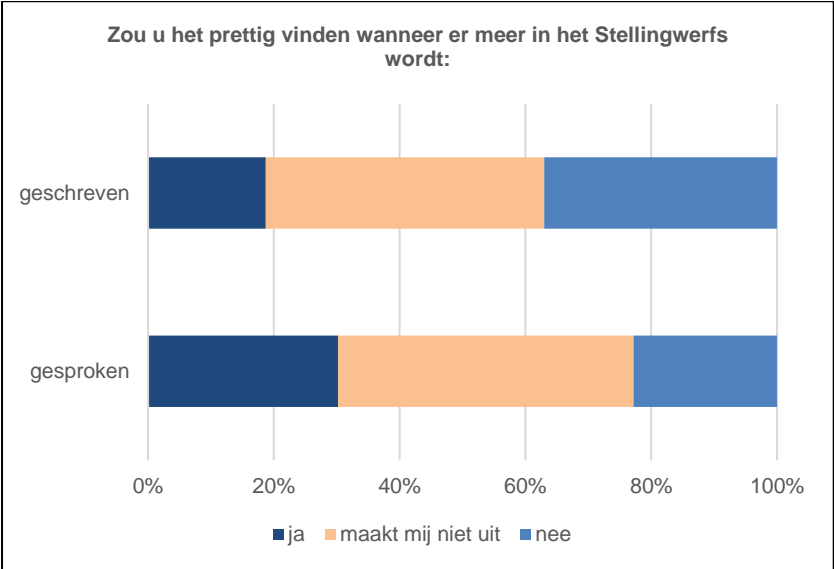
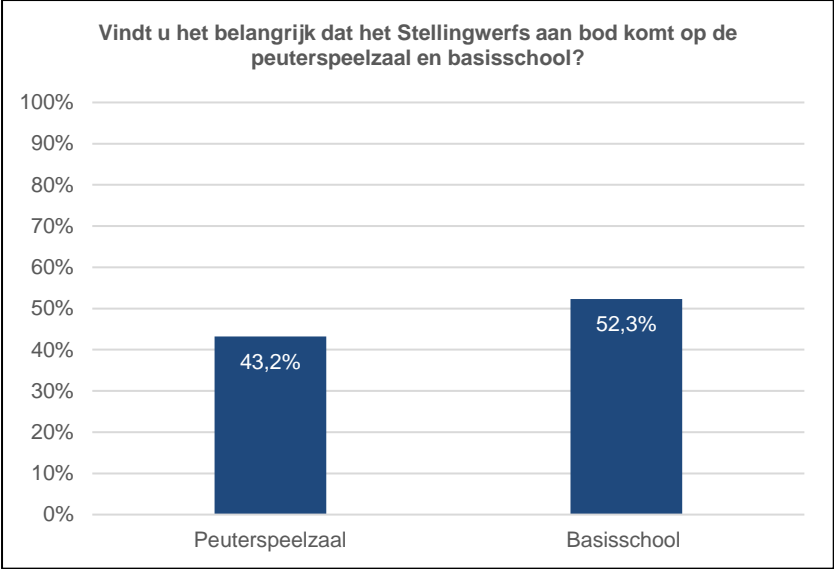

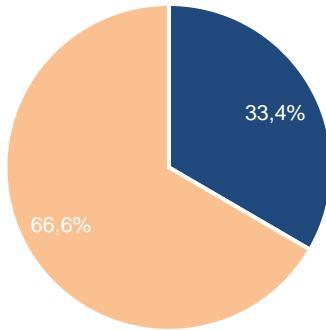

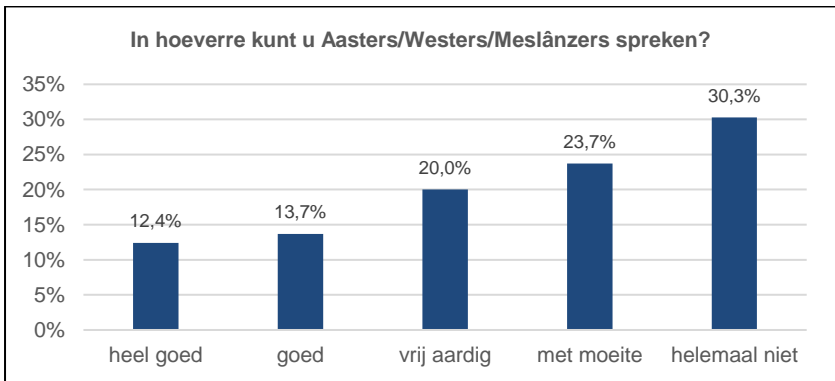
Wilt u dat het Stellingwerfs zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

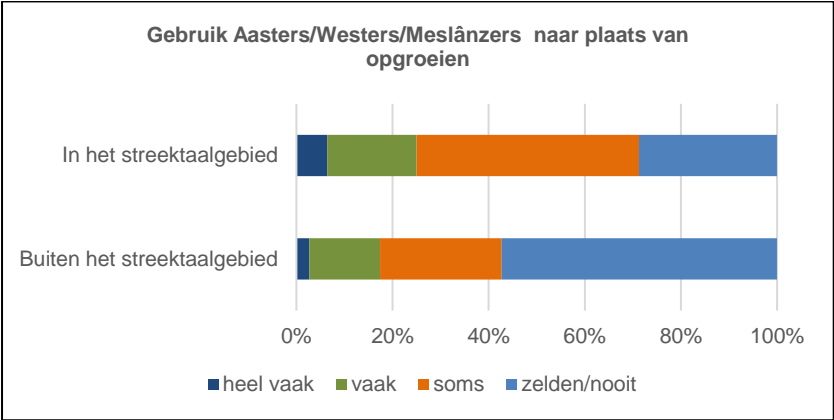
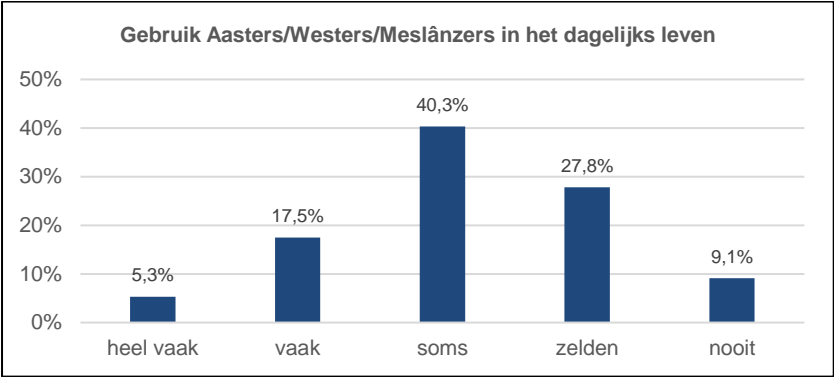
■ ja ■ nee

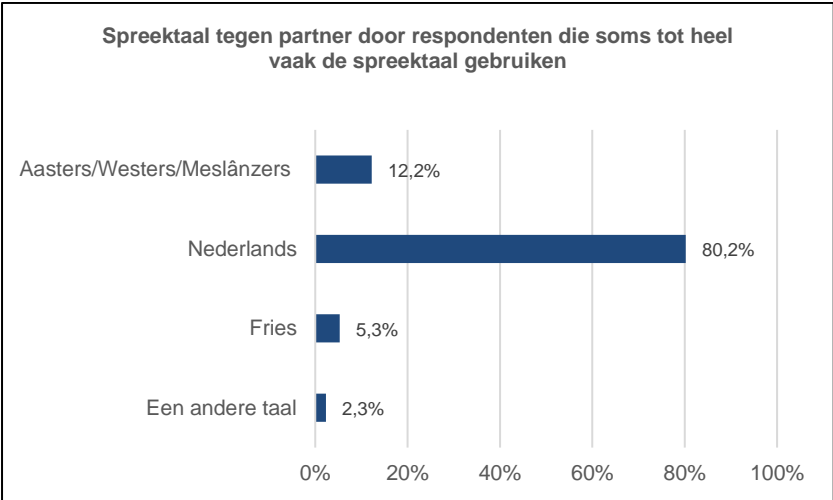
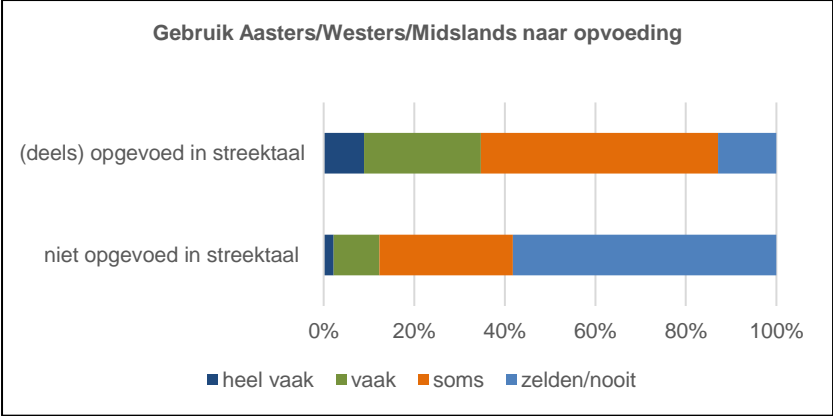
Terschelling: Aasters, Westers, Meslânzers

Respons: 411

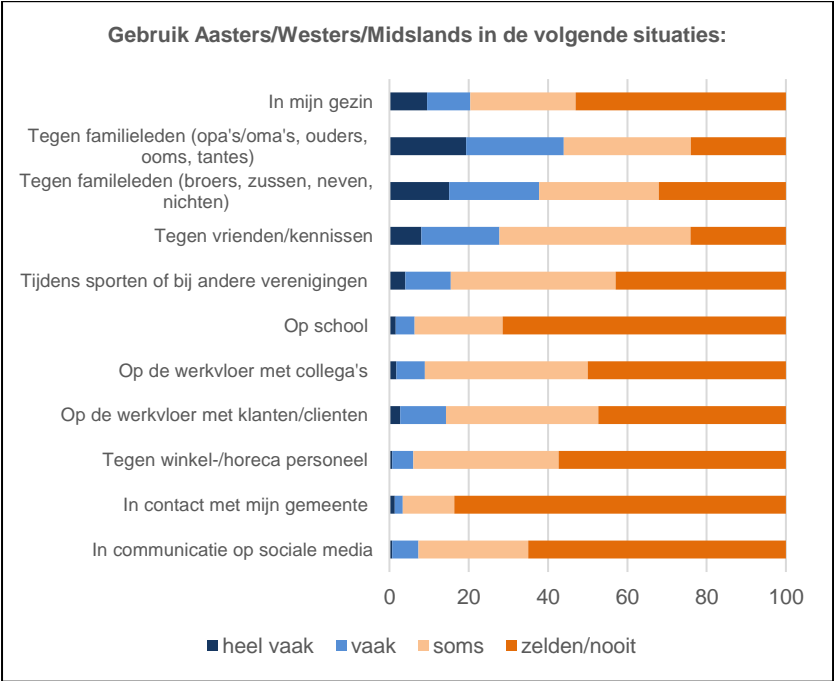
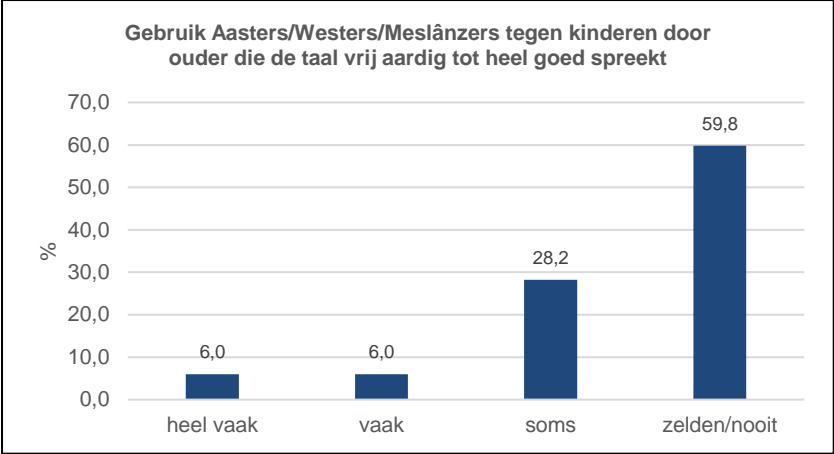

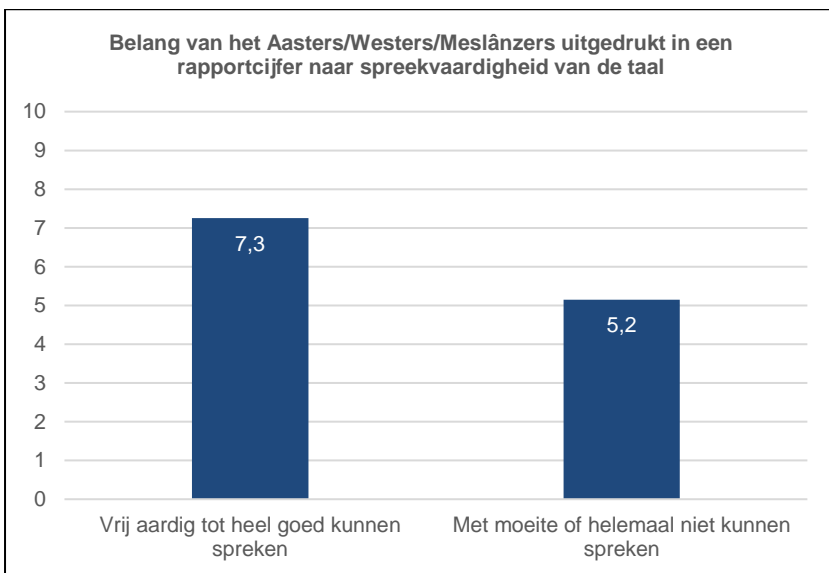
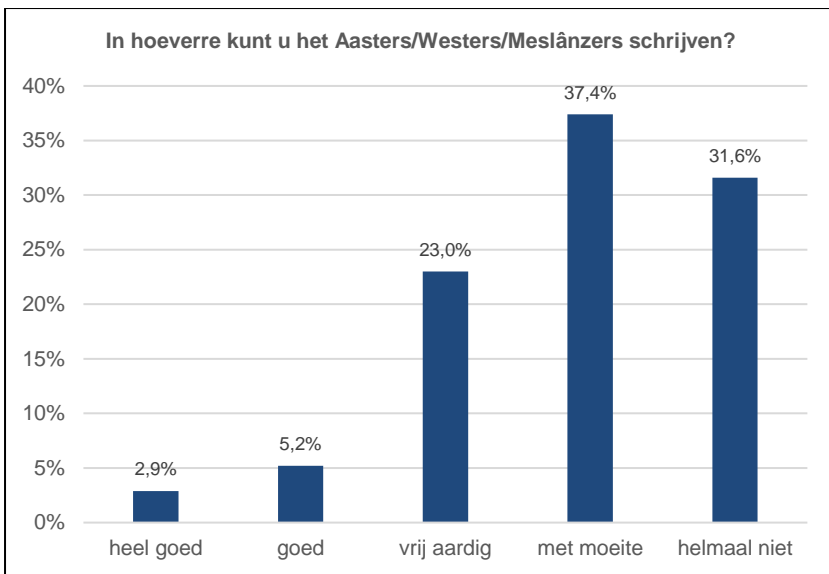
Aan respondenten die aangeven de streektaal met moeite tot heel goed te kunnen spreken is gevraagd naar het gebruik van de taal in het dagelijks leven. Respondenten die de taal niet kunnen spreken hebben deze vragen niet beantwoord.

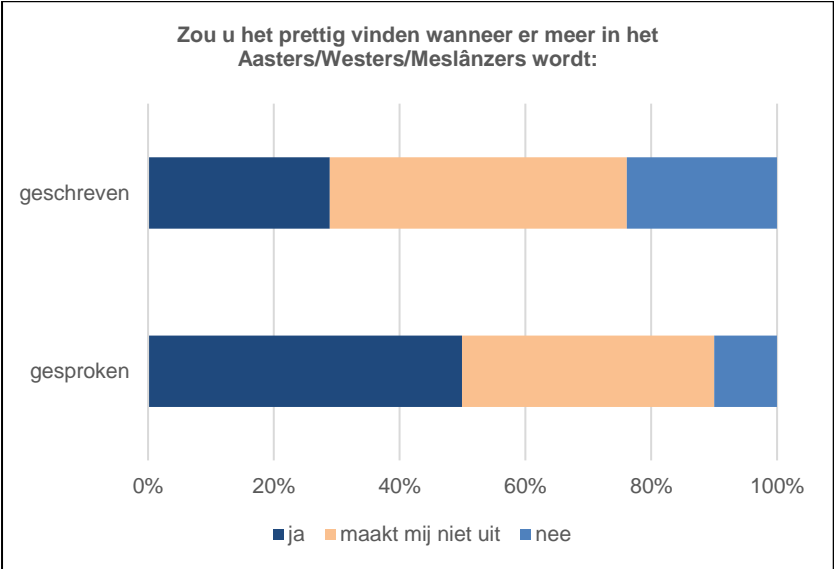
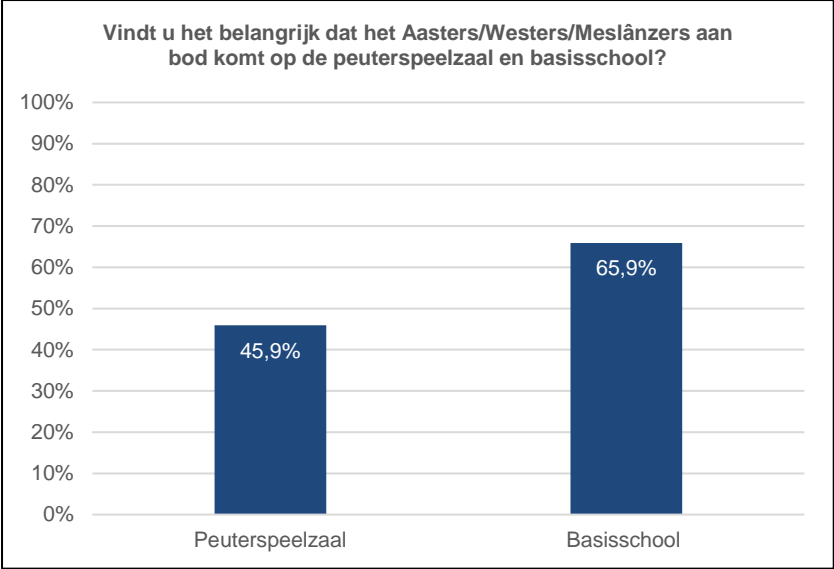

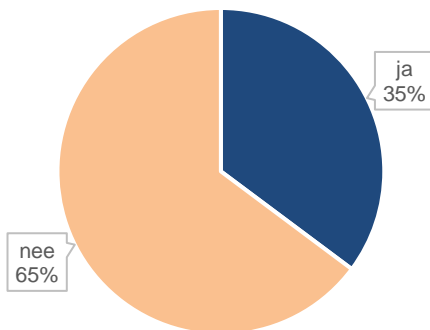

Wilt u dat het Aasters/Westers/Meslânzers zichtbaar(der) in de openbare ruimte gebruikt wordt?

■ ja ■ nee

